

Zelo kritična ocena mednarodne vloge Furlanije-Juljske krajine

La Contrada: za začetek sezone ženski protest proti moški oblasti

Med kraškimi dobrotami na doberdopski Gradini tudi med iz cvetja kristusovega trnja

Sindikati o krizi SSG: javne uprave naj zagotovijo sredstva

Primorski dnevnik

TOREK, 6. OKTOBRA 2009

št. 236 (19.635) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

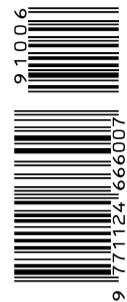
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Ko je Biasutti prepričal Cossigo ...

SANDOR TENCE

Predsednik republike Giorgio Napolitano je pred nekaj dnevi odkrito priznal, da se mu toži po stari politiki, ki je mirno in civilno razpravljala, potem pa razsodno odločala. Napolitano ni edini, ki takole razmišlja, a kaj ko se sedaj odločitve ne sprejemajo v parlamentu, temveč pred televizijskimi kamerami. Tudi tiste o zasebnem življenju politikov.

Adriano Biasutti in Gianni De Michelis sta oba politična upokojenca, za razliko od večine današnjih politikov pa sta bila človeka z vizijo. De Michelis ni nikoli skrival predsodkov do Slovenije in z njim smo v Primorskem dnevniku večkrat polemizirali. Bil je vsekakor politik in minister, ki je za to naše območje imel razvojne poglede, s katerimi smo se lahko strinjali ali ne.

Biasutti je zagovarjal drugačna stališča. Na tržaški Pomorski postaji je sinoči pripovedoval, kako je prepričeval tedanjega predsednika Francesca Cossigo, da mora Italija čimprej priznati samostojno Slovenijo. Tako Biasutti kot nekdanji zunanji minister sta prepričana, da sta 5. evropski koridor in evroregija propadla projekta, mednarodne vloge naše dežele pa dejansko ni več.

Morda sta oba bivša politika preveč pesimista, morda pa tudi ne. Pri ocenah sta vsekakor lucidna in predvsem »stojita« za tem, kar govorita in razmišljata. Za razliko od današnjega povprečja in sivine je to nedvomno izstopajoča značilnost. Osebnost se mi ne toži po Biasuttiju in De Michelisu, ko pomislim na današnjo politiko pa se mi pojavlja dvom.

RIM - Po razsodbi v zvezi s prevzemom založniškega podjetja Mondadori

Za milanske sodnike Berlusconi sokriv korupcije

Premier včeraj izjavil, da je nad razsodbo osupel

GORICA - Premiera operete Grofica Marica

Zahtevna lahkotnost

Uprizoritev je ob svoji obletnici pripravila Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice

GORICA - Grofica Marica, trinajsta opereta madžarskega skladatelja Emmericha Kalmana, je po petinosemdesetih letih od prve izvedbe na Dunaju, v Gorici vnovič postala uspešnica. S

slovensko postavitvijo te operete je namreč Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice proslavila svojo častljivo obletnico. Na velikem odru (pod in za njim) Kulturnega centra Lojze Bratuža

je združila več kot 160 pevcev, glasbenikov, igralcev, plesalcev, odrskih mojstrov, asistentov, korepetitorjev in nastala je bogata predstava.

Na 12. strani

MILAN/RIM- Sodišče v Milanu je minuli konec tedna razsodilo, da je italijanski premier Silvio Berlusconi sokriv korupcije, v katero je bilo vpleteno njegovo podjetje Fininvest, slednjemu pa naložilo kazen 750 milijonov evrov. »Nad razsodbo sem osupel,« je odločitev sodišča po včeraj komentiral Berlusconi. Primer se vleče iz 90. let minulega stoletja, ko si je Berlusconijev Fininvest prizadeval za prevzem založniškega podjetja Mondadori. S tem prevzemom je Berlusconi dobil nadzor nad vrsto vplivnih italijanskih dnevnikov in tednikov. Sodišče je v sobotni razsodbi poudarilo, da je Berlusconi kot latnik Fininvesta sodegovoren za podkupovanje sodnika, ki je v bitki za prevzem razsodil v prid Fininvestu.

Na 6. strani

Financiranje slovenske glasbene šole na Koroškem

Na 2. strani

V nesreči na Krku hudo poškodovana Tržačana

Na 2. strani

Možnost slovenskih tečajev na Tartiniju

Na 8. strani

Edinost o 55-letnici Posebnega statuta

Na 8. strani

V Gorici izpraznili pet parkirnih avtomatov

Na 14. strani

V obratih Mipa poskusna proizvodnja

Na 16. strani

TRST - Slovesna umestitev v stolnici sv. Justa Msgr. Giampaolo Crepaldi prevzel tržaško škofijo

BRITISH SCHOOL
ENGLISH plus...

040 369 369 - Trst, ul. Torrebianca 18

ANGLESKA

Angleščina brez meja

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations
Authorised centre

EDILFRIULI S.P.A.
tržaška podružnica, trg Legnami, 1 - Trst
tel. 040 3883911 - Fax 040 3883938
predstavlja v sodelovanju s
Palazzetti S.p.a.

PRAZNIK OGNJA
LA FESTA DEL FUOCO
PREDSTAVITEV PEČI IN KAMINOV

8. in 9. oktobra
pred podružnico
od 8.30 do 12.00 in od 15.30 do 17.30.

KOROŠKA - Slovenska deželna Glasbena šola

Ali bo prišlo do trajne rešitve finančnih problemov?

Varuhinja za človekove pravice je na predlog sosveta za Slovence sprožila uradni postopek

CELOVEC/DUNAJ - Glede financiranja slovenske Glasbene šole (GŠ) se morda obeta trajna rešitev. Kot se je konec tedna izvedelo z Dunaja, je varuhinja človekovih pravic Terezija Stojšič na soglasen predlog narodnostnega sosveta za Slovence sprožila postopek glede financiranja slovenske šole iz deželne proračuna dežele Koroške. Konkretno bo moral koroški deželni glavar Gerhard Dörfler v naslednjih tednih utemeljiti, zakaj dobiva GŠ nesorazmerno manjšo podporo od (nemškega) deželnega Musikschulwerka.

Odločitev varuhinje človekovih pravic je že pozitivno komentiral predsednik narodnostnega sosveta za Slovence Marjan Sturm. Po njegovem mnenju se zadeve v zvezi s financiranjem GŠ, ki že dalj časa deluje pod okriljem deželne glasbene šole z avtonomijo na jezikovnem in s tem tudi kadrovskem področju, »premikajo v pravo smer in naj bi končno prišlo do pozitivnega zaključka«. Tudi pri Narodnem svetu so zadovoljniji, saj je bil prav NSKS tisti, ki je najbolj odločno zahteval zakonsko ureditev financiranja slovenske GŠ.

Slovenska Glasbena šola se kljub vrhunskim uspehom svojih učenk in učencev na deželnih, državnih in mednarodnih tekmovanjih 30 let po ustanovitvi stalno bori za preživetje. Še posebej v preteklih letih je odbor »Glasbena šola« z ravnateljem in slovenskimi političnimi in kulturnimi organizacijami večkrat in glasno zahteval »trajno in sistemsko rešitev« financiranja slovenske GŠ, ki jo v novem šolskem letu obiskuje nad 500 učenk in učencev. Število glasbenih pedagogov pa znaša nad 40, kar pomeni, da je šola tudi med največjimi delodajalci znotaj slovenske narodne skupnosti. Slovenska GŠ je od dežele prvič dobila podporo šele leta 1997 pod tedanjim referentom za kulturo Michaelom Ausserwinklerjem (SPÖ). Od leta 2000, torej odkar narekuje kulturno politiko v deželi svobodnjaška stranka oz. sedaj zavezništvo BZČ, se podpora ni več bistveno povišala. Zadnji sklep o financiranju GŠ je iz leta 2008, ko je kolegij deželne vlade soglasno sklenil, da šola tudi v naslednjih treh letih dobiva podporo dežele v višini samo 165.000 evrov letno.

Zaradi očitno restriktivnega financiranja GŠ je narodnostni sosvet za slovensko narodno skupnost pri uradu zveznega kanclerja pozval varuhe človekovih pravic (državne ombudsman), naj preverijo razmerje med podporami za deželno nemško GŠ in slovensko GŠ. Slednja namreč v primerjavi z nemško dobiva nenakomerno manj denarja.

Ivan Lukan

Učence in učenci
blestijo z
vrhunskimi uspehi,
toda slovenska
Glasbena šola še
vedno ni deležna
enake finančne
podpore dežele
kot nemška

EVROPSKA UNIJA - Hrvaška pristopna pogajanja

Glavni hrvaški pogajalec ni želel ugibati, kdaj bo Hrvaška vstopila v EU

ZAGREB - Glavni hrvaški pogajalec z Evropsko unijo Vladimir Drobniak je včeraj v Zagrebu izjavil, da bodo o datumu vstopa Hrvaške v EU lahko govorili pozneje v pogajalskem procesu. Dejal je, da ne želi ugibati, kdaj bo Hrvaška postala polnopravna članica unije. Kot je poudaril, je najbolj pomembno, da Hrvaška zapre vsa poglavja do poletja 2010. Drobniak je še povedal, da bo postopek ratifikacije v državah članicah, Evropskem parlamentu in hrvaškem saboru potekal približno leto dni, lahko pa tudi manj ali več časa. Državni sekretar na hrvaškem zunanjem ministrstvu Davor Božinović je ob tem spomnil, da je postopek ratifikacije hrvaške pogodbo o članstvu v Natu trajal manj kot leto dni.

Na novinarski konferenci na sedežu delegacije Evropske komisije v Zagrebu, ki so jo organizirali ob četrti obletnici začetka hrvaških pogajanj z EU, so ocenili, da bo Hrvaška do konca leta lahko odprla preostalih pet pogajalskih poglavij, do poletja prihodnjega leta pa tudi začasno zaprla vsa poglavja.

Poleg Drobniaka in Božinovića sta bi-

VLADIMIR
DROBNIAK

la na konferenci tudi odpravnik poslov pri delegaciji Evropske komisije Davor Hudson in švedski veleposlanik na Hrvaškem Fredrik Vahlquist. Hudson je primerjal hrvaško pot v EU in težave s Slovenijo z odhodom na dopust: »Kot da bi se pri odhodu na dopust izgubili v kakšnem majhnem mestu. Potem pa na avtocesti hitro peljemo, da bi nadomestili zamujeni čas, sicer pa na avtocesti ni omejitev.«

Vsi udeleženci včerajšnje konference so izrazili pričakovanje, da bo Hrvaška čim prej sklenila pogajanja in postala članica EU, potem ko je v petek na medvladni konfe-

renci v Bruslju Slovenija odpravila blokado hrvaških pogajanj in je Zagreb odprl šest in zaprl pet poglavij. Hrvaška je odprla 28 in začasno zaprla 12 poglavij od 33, o katerih potekajo pogajanja. Ocenili so, da bo Švedska lahko do konca leta sklicala najmanj eno, verjetno pa dve medvladni konferenci.

Med poglavji, ki jih Hrvaška ni odprla, sta pravosodje in temeljne pravice ter konkurenca. Odpiranje prvega izmed omenjenih je pogojeno s predajo vseh dokumentov iz vojaške akcije Nevihta, ki jih je zahtevalo tožilstvo Mednarodnega sodišča za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije. Drobniak je izrazil pričakovanje, da bo glavni hrvaški tožilec Serge Brammertz Varnostnemu svetu ZN podal pozitivno poročilo in da bodo potem Hrvaško povabili, naj pošlje pogajalska stališča za poglavje pravosodje. Izpostavil je, da je Hrvaška že pripravila omenjena stališča. Kot je dodal glavni hrvaški pogajalec, v Zagrebu ocenjujejo, da so izpolnili vsa štiri merila za odpiranje poglavja o konkurenci. (STA)

Mojster vokalne gimnastike
Michael Winslow
še danes v Unionski dvorani

LJUBLJANA - V Sloveniji gostuje priznani ameriški "stand up" komik Michael Winslow, znan tudi pod psevdonimom "10.000 zvokov". V ljubljanski Unionski dvorani je nastopil že včeraj, ker so bile vstopnice že pred časom razprodane, pa so za danes ob 20. uri pripravili še eno predstavo, za katero so vstopnice še na razpolago. Obeta se kakovosten dogodek, ki poleg obilice smeha prinaša tudi nekaj čarovnije. Gosta komika bosta Jure Godler in Tilen Artač, združena pod imenom GodArt. Godler in Artač bosta z novo predstavo Profesorja, ki bo izvedena v angleščini, ker sta jo pripravila za tujino, ogrela ozračje. Nato bo oder prevzel Winslow (52), ki je tudi Slovincem znan po vlogi temnopoltega policista iz serije filmov Policijska akademija. Lajež psov, šumeči copati, hrup letal, skeleči zvoki praskajočih nohtov po šolski tabli, radijsko oddajanje, jok kitar in mobilno zvonjenje - so le nekateri od zvokov, ki jih oponaša Winslow. Ameriški igravec in komik je otroštvo preživel v ameriški vojaški bazi Fairchild. Bil je najmlajši od šestih bratov. V okolju baze si je težko našel prijatelje, zato si je ustvaril svoj svet. Njegova mati se spominja, da je že kot otrok posnel mal zvoke iz okolja. Kot mladenič je med drugim navduševal z oponašanjem Jimmyja Hendrixa. Po bučnem aplavzu v nekem koloradskem klubu se je odločil, da postane poklicni zabavljak. Veliki prodor je dočkal leta 1984, ko sta ga v predstavi "Cout Basie & His Orchestra" opazila režiserja Hugh Wilson in Paul Manslanky. Nemudoma sta mu ponudila vlogo v vseh sedmih delih uspešne komedije Policijska akademija, s katero je Winslow tudi doživel mednarodni uspeh.

V skoraj 30-letni karieri je Winslow nastopil v več kot 23 filmih in navduševal občinstvo po vsem svetu. Med drugim je igral v filmu Mela Brooksa Vesoljska jajca, glas pa je posodil tudi za uspešnice Gremli, Nazaj v prihodnost in Terminator. Danes je njegov glas mogoče slišati v nadaljevankah "Robo Chicken" in "Family Guy".

Winslow kot mojster vokalne gimnastike lahko oponaša več kot 1000 zvokov. "Če poustvarja Hendrixovo igranje kitare ali hrumenje letala, je njegov talent pri temu enostavno neverjeten in njegova raznolikost je občudovanja vredna, je v užitek vsem starostim," so sporočili iz agencije Antonov. Od julija je na evropski turneji, s katero je startal v Nemčiji, zaključil pa jo bo prav na odru Unionske dvorane. (STA)

UNABOMBER Ezio Zernar manipuliral ploščico

BENETKE - Ezio Zernar je manipuliral medeninasto ploščico, ki so jo policisti leta 2004 našli na neeksplozirani bombni napravi v cerkvi v Portogruaru. Tako piše v včeraj objavljeni utemeljitvi razsodbe, ki jo je 4. julija izrekel sodnik Sergio Trentanovi. Zernar - policist, ki je v laboratoriju za kriminalistične preiskave v Benetkah pregledoval glavni dokaz proti inženirju Elvu Zornitti, tedanjemu edinem osumljencu v preiskavi o bombnem atentatorju »unabomberju« - je bil obsojen na dve leti zapora (zaporno kazen so nato preklicali) in prepoved opravljanja javnih funkcij, plačati pa bo moral tristo tisoč evrov (del zneska predstavljajo sodni stroški, ostalo bo šlo oškodovanemu Elvu Zornitti). Po mnenju sodnika je bil Zernar po novem atentatu v Caorlah (maja 2006) frustriran, hotel pa je dokazati, da je sposoben sam razvozlati tako zapleteno preiskavo.

OTOK KRK - BMW iz Ljubljane v nedeljo povzročil nesrečo, tržaški par se bori za življenje

Čelno trčenje na krškem mostu

Nepazljiv slovenski avtomobilist zapeljal na nasprotni pas - Prvi motor se je srečno izognil trčenju, drugi pa ne

REKA - Šestdesetletni motorist iz Trsta in njegova 59-letna sopotnica sta se v nedeljo popoldne hudo poškodovala v prometni nesreči, ki jo je na krškem mostu povzročil avtomobilist iz Ljubljane. Po poročanju hrvaških in slovenskih medijev se oba zdravita v reški bolnišnici: moški je bil včeraj še vedno v smrtni nevarnosti, zdravstveno stanje ženske pa se je nekoliko izboljšalo.

Par se je v nedeljo po kosilu s skupino prijateljev odpeljal proti Krku. Nesrečna Tržačana sta sedela na motornem kolesu kymco R300. Do hude prometne nesreče je prišlo okrog 14.40 na mostu, kjer je avtomobil BMW X5 iz Ljubljane, ki je vozil v nasprotno smer (proti Reki), zavozil na napačni vozni pas in trčil v motorno kolo. Po neuradnih informacijah, ki prihajajo iz Hrvaške, naj bi se nesreča pripetila, ker se je 30-letni avtomobilist iz Ljubljane med vožnjo za trenutek obrnil proti zadnjemu sedežu, kjer je sedel otrok. BMW X5 je nenadoma zavozil na levo, na nasprotno cestišče, kjer sta se trčenju najprej srečno izognila 37-letnik in 30-letnica na motorju yamaha z italijansko registrsko tablico. Za njima je privozilo motorno kolo kymco R300, ki je silovito čelno trčilo v avtomobil.

Motorist in sopotnica sta se hudo poškodovala, reševalci so ju najprej prepeljali v zdravstveni dom na Krk, zatem pa v bolnišnico v Sušak. Zaradi mnogih poškodb so ju morali že v nedeljo operirati. Moški je bil včeraj še vedno v smrtni nevarnosti, medtem ko naj bi se zdravstveno stanje ženske delno izboljšalo. Hrvaška prometna policija je slovenskega avtomobilista na prizorišču nesreče podvrgla alkotestu, ki je pokazal, da je bil povzročitelj trezen. Zatem so mu odvzeli še kri in jo poslali na analizo.

Krški most je bil prizorišče hude prometne nesreče

TRST - Zanimiva debata z De Michelisom in Biasuttijem

»Mednarodna vloga Dežele FJK je zašla v popolno slepo ulico«

Pobuda združenja Dialoghi Europei - Propad 5. evropskega koridorja in evroregije?

TRST - Mednarodna vloga Furlanije-Juljski krajini ni na zelo nizki stopnji, temveč je na ničli. Ta pesimistična (ali realistična?) ocena je izstopala na sinočnji okrogli mizi, ki jo je združenje Dialoghi Europei Giorgia Rossettija posvetilo mednarodni vlogi FJK ob 20-letnici padca Berlinskega zidu. Za govorniško mizo sta sedela Adriano Biasutti in Gianni De Michelis (ob njiju še Ugo Poli in Giorgio Tessarolo), politična protagonista tistih časov. Danes dejansko oba upokojenca, ki pa še vedno zelo lucidno ocenjujeta takratne in današnje dogodke.

Biasutti je kot predsednik Dežele leta 1991 prepričal takratnega predsednika republike Francesca Cossigo in posledično Rim, da je priznal Slovenijo. Danes pravi, da ni ne pesimist ne optimist. Peti evropski prometni koridor se mu zdi velika zamujena priložnost, evroregija pa prazna škatla, ki bo zelo težko kdaj živela oziroma ne bo.

Res je, da se je tukaj od leta 1989 vse spremenilo, res pa je tudi, da FJK ne z desno in ne z levo sredino ni znala igrati aktivne vloge v odnosih z vzhodnimi sosedmi. Pogajalska moč do Slovenije in Hrvaške je zelo šibka, tudi gospodarske razmere so se v teh letih zelo spremenile. »Mi smo gradili avtoceste z upanjem, da bodo naši tovornjaki prevažali blago na vzhod. Danes se dogaja obratno in kamioni prihajajo k nam iz držav srednje in vzhodne Evrope,« je grenko ugotovil Biasutti.

Še bolj kategoričen in pesimističen je bil nekdanji italijanski zunanji minister. FJK je imela večjo vlogo z mednarodno skupnostjo Alpe Jadran, danes pa je postala periferija Slovenije, do katere De Michelis ni nikoli skrival predstovkov. Za razliko od Biasuttija je, kot je znano, do zadnjega trenutka upal v ohranitev Jugoslavije, čeprav v novi konfederalni obliki. De Michelis je prepričan, da ima FJK najslabše intelektualce in da ljudje, kot je Claudio Magris, niso razumeli, da se je svet spremenil.

Nobena italijanska vlada v t.i. drugi republiki ni imela jasne vizije do srednje in vzhodne Evrope. Težave 5. evropskega koridorja, o katerih je govoril Biasutti, še prej pa sta se srečali ožji predstavniki SSK in Sveta slovenskih organizacij, kjer so si predstavniki izmenjali poglede in stališča o splošnem stanju ter odnosih tako z državnimi in lokalnimi italijanskimi institucijami kot z Republiko Slovenijo.

Vse negativno torej? Ne. Demichelis je prepričan, da se Trstu, FJK in ja-

dranskemu območju obeta boljša prihodnost, a ne s to politiko in s temi politiki. »Jaz vsekakor tega ne bom doživel. Upam, da bo to uspelo vsaj mojemu 13-letnemu vnuku,« je dejal nekdanji socialistični minister.

Nekoliko bolj optimističen je bil Poli, nekdanji politik in danes strokovnjak za mednarodne gospodarske odnose. Prepričan je, da bo to naše širše območje doživelo boljše čase ekonomskega in tudi kulturnega sodelovanja.

Giorgio Tessarolo, nekdanji direktor deželne službe za mednarodne odnose, je bil precej kritičen do Illyja, ki je bil svoj čas njegov »nadrejeni«. Nekdanji predsednik Dežele je po njegovem gledanju evroregije vsekoli podcenjeval vlogo Slovenije, ki v resnici ni nikoli kazala resnega zanimanja za ta projekt. Illy je naredil veliko napako, ko je pristal, da v evroregijo vstopa vsa Slovenija, medtem ko bi moral počakati na njeno deželno ureditev, ki je vsekakor še ni. Tessarolov poseg je izzvenel kot zvonjenje po toči.

S.T.

Govorniki na včerajšnji okrogli mizi na tržaški Pomorski postaji, ki jo je priredilo združenje Dialoghi Europei

KROMA

VIDEM - Prva stran dnevnika v furlanščini

Il Gazzetin in marilenghe

V glavni izdaji prva stran časnika v beneškem narečju

VIDEM - Beneški dnevnik Gazzettino bo danes izšel v novi grafični in vsebinski preobleki, včeraj pa je izšel s prvo stranjo v furlanščini (videmska izdaja) in v beneškem narečju (osrednja izdaja za Veneto). Za prevod v furlanski jezik je poskrbel videmski jezikoslovec William Cislino, ki je sedel v strokovnem odboru za oblikovanje deželnega zakona za zaščito Furlanov. Za prevod v beneško narečje je poskrbela Espedita Grandesso, ki je napisala vrsto študij in knjig o narečju iz Benetk in tamkajšnje okolice.

Včerajšnji Gazzettino objavlja na drugi strani tudi plačani oglas v furlanščini predsednika videmske pokrajinske uprave Piera Fontaninija. Gre za predsednikova voščila novi podobi dnevnika, ki ga izdajajo v Benetkah. Oglas v furlanskem jeziku je sofinancirala banka UniCredit.

PROSECCO DOC Prosek ne sme biti zapostavljen

TRST - Vasi Prosek je treba priznati uradno in aktivno vlogo v sklopu napovedanega evropskega priznanja vina Prosecco. V to sta prepričana deželna svetnika Igor Gabrovec (SSK) in Edoardo Sasco (UDC), ki sta se v zvezi s tem srečala z deželnim kmetijskim odbornikom Claudiom Violinom. Deželna politika sta posegla, potem ko iz Veneta prihajajo vse glasnejši in odločnejši pozivi, da je treba vse sedeže in druge uradne strukture namestiti v Veneto in ne na Proseku, po katerem to priznava vino dejansko niso ime.

Gabrovec in Sasco sta priznala odborniku Violinu prizadevanja za ovrednotenje vloge Proseka, na tem področju pa je treba po njenem mnenju narediti še več. V tem okviru bi se moral osebno angažirati tudi predsednik deželnega odbora Renzo Tondo.

Nihče ne oporeka Venetu (tam pridelujejo glavino penečega vina) pravico do uradnega sedeža za Prosecco DOC. Rimska vlada in zlasti kmetijski minister Luca Zaia pa ne smeta pozabiti na Prosek in na upravičena pričakovanja tamkajšnjih vinogradnikov, ki računajo, da bo sta ministrstvo in deželna uprava FJK držala dane obljube. Na Proseku bi lahko imela sedež podružnica osrednjega sedeža Prosecco DOC, domači vinogradniki pa pričakujejo strukturo za valorizacijo domačih vin, da ne govorimo o obljubljenih javnih investicijah za ureditev »pašt-nov«.

Deželna predstavnika Slovenske skupnosti in Sredinske zveze UDC sta odbornika Violina opozorila tudi na problem zaščitenih območij v sklopu projekta Natura 2000, ki močno prizadenejo vinogradništvo in kmetijsko na sploh v tržaški pokrajini. »Obljubam morajo sedaj slediti konkretna dejanja. Priznanje Prosecca predstavlja edinstveno priložnost za stvarne korake v prid lokalnega vinogradništva,« menita Sasco in Gabrovec.

TISKOVNO SPOROČILO SSK - Seja strankinega deželnega tajništva

Stališča Slovenske skupnosti o krizi SSG, uplinjevalniku, odnosih z demokrati in Benečiji

NABREŽINA - Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je na seji v Nabrežini obravnavalo ključna vprašanja, ki v tem trenutku zadevajo slovensko narodno skupnost. Še prej pa sta se srečali ožji predstavniki SSK in Sveta slovenskih organizacij, kjer so si predstavniki izmenjali poglede in stališča o splošnem stanju ter odnosih tako z državnimi in lokalnimi italijanskimi institucijami kot z Republiko Slovenijo.

Podobni so bili pogledi o načinu iskanja izhoda iz krize, ki ga doživlja Slovensko stalno gledališče, ki sodi med temeljne kulturne ustanove Slovencev v FJK. Prav zaradi tega je pomembno, da se v dani situaciji izpelje gledališko sezono na podlagi razpoložljivih sredstev. Pri tem pa se v letu dni opravi vse statutarne in administrativne posege, zato da bo ustanova razpolagala z učinkovito upravo ter umetniškimi programom, s katerim si bo zopet pridobila naklonjenost gledalcev, menijo pri SSK.

Na začetku zasedanja je tajnik Damijan Terpin poročal o obiskih predstavnikov SSK v Rimu in Ljubljani. Pri državnemu tajniku Demokratske stranke Dariu Franceschiniju je delegacija SSK poudarila pomen federativnega dogovora med strankama in uresničevanja tudi na lokalni ravni. Sledila je tudi izmenjava mnenj o poteku priprav na vsedržavni kongres Demokratske stranke, kjer je SSK idejno blizu liniji, ki ju zastopata Franceschini na državni ravni in Debora Serracchiani v naši deželi. Poleg striktno

političnih vprašanj so predstavniki SSK izpostavili problem krčenja finančnih sredstev za Slovence, krivični tržaški regulacijski načrt in nesprejemljivo odločitev glede izgradnje uplinjevalnika pri Žavljah. Slednje teme so bile tudi tema pogovora s parlamentarnimi predstavniki narodnih skupnosti. Parlamentarci SVP so delegaciji SSK ponudili razpoložljivost za vse morebitne posege znotraj obeh vej italijanskega parlamenta za obrambo pravic Slovencev v Italiji. Terpin se je tudi pozitivno izrekel o obisku delegacije SSK pri ministru za Slovence po svetu in v zamejstvu akademiku Boštjanu Žekšu. Pomembno je bilo, da so si udeleženci srečanja izmenjali mnenja in stališča o odnosih med Slovenijo in Italijo.

Več časa so člani deželnega tajništva posvetili tematikama tržaškega regulacijskega načrta in uplinjevalnika. SSK se s svojimi lokalnimi predstavniki zavzema za upoštevanje in uveljavljanje pravic tako Slovencev kot tudi ostalih občanov ter za pomoč pri ugovarjanju krivicam, ki v obeh načrtih nastajajo. Deželno tajništvo je tudi izrazilo vso solidarnost in pripravljenost za pomoč dolinski županji Premolinovi in miljskemu županu Nesladku, ki nasprotujeta gradnji uplinjevalnika, saj bi ta struktura popolnoma pogojevala ne samo gospodarski razvoj celotnega območja, temveč tudi vsakdanje življenje občanov.

Zal se pri tem prizadevanju vedno bolj krči krog političnih partnerjev, ocenjuje tajništvo SSK, saj postopoma

večje stranke, tako večine kot opozicije, popuščajo višjim interesom in puščajo osamljene majhne občine in njih občane. V ta namen SSK podpira pobudo v dolinski občini glede zbiranja podpisov, smatra pa se, da bi bilo pomembno organizirati večjo pobudo v samem mestu Trst. Tržaško tajništvo SSK si bo prizadevalo, da sproži pobudo med političnimi in naravovarstvenimi silami v tržaški občini.

Obsežno je bilo tudi govora glede stanja slovenske narodne skupnosti v Benečiji, o čemer je poročal Miha Koren. Izpostavil je dejstvo, da prihaja do tedenskih napadov na stranko, ki je na zadnjih deželnih volitvah požela prav v Benečiji izreden uspeh. Sedaj se ti podatki skušajo izkriviti in jih obračati Slovincem v škodo. Koren je pri tem dodal, da so beneški rojaki še vedno toliko prisenbni, da na taka natolcevanja ne nasedajo. Velik problem pa nastaja zaradi uvedbe komisarske uprave Gorske skupnosti. Komisar za enkrat sicer upošteva dano situacijo in doslej opravljeno delo, se pa vedno bolj postavljajo vprašanja, kako bo Tondova deželna uprava odredila glede pristojnosti, ki jih ima Gorska skupnost. Pri SSK je prevladalo mnenje, da bi bilo namreč škodljivo, če bi se te pristojnosti prenesle iz območja Gorske skupnosti na videmsko pokrajino. Veliko bolj pozitivno bi bilo, če bi to prevzele beneške občine v sklopu kakšne občinske naveze.

KRIZA - Opozorilo Svetovne banke, EBRD in EIB ob robu zasedanja v Istambulu

Srednja in Vzhodna Evropa še daleč od izhoda iz primeža

Po zaslugi krizne pomoči v višini 24,5 milijarde evrov se je regija izognila globoki sistemski krizi

ISTAMBUL - Svetovna banka, Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) in Evropska investicijska banka (EIB) so včeraj poudarile, da je usklajena mednarodna pomoč sicer preprečila sistemsko krizo v državah Srednje in Vzhodne Evrope, a je pred regijo še veliko izzivov. Obljubile so nadaljevanje izvajanja 24,5 milijarde evrov težkega paketa finančne pomoči. Kot so tri mednarodne finančne ustanove zapisale po srečanju ob robu letnega zasedanja Mednarodnega denarnega sklada (IMF) in Svetovne banke (WB) v turškem Istambulu, so mednarodno usklajene dejavnosti za pomoč regiji pomagale, da se je regija izognila globoki sistemski krizi, hkrati pa so institucije posvarile pred prezgodnjim slavljenjem in spanjem na lovorikah, saj je pred regijo še veliko težavnih izzivov, če želi vzdržno okrevati po finančni in gospodarski krizi.

EBRD, EIB in Svetovna banka so novembra lani sprejele program krizne pomoči za banke v Srednji in Vzhodni Evropi, ki so se znašale v težavah, in sicer

v obsegu 24,5 milijarde evrov. Sredstva so namenjena podpori bančnim sektorjem in sprostivni posojilnega toka podjetjem.

EBRD bo v okviru tega načrta zagotovila šest milijard evrov, EIB 11 milijard evrov, Svetovna banka pa 7,5 milijarde evrov. Obenem so se tri institucije takrat zavezale k pripravi skupnih ocen finančnih potreb večjih bančnih skupin v regiji in k usklajenemu izvajanju programa pomoči skupaj z drugimi akterji, kot sta npr. IMF in Evropska unija.

Tri mednarodne finančne ustanove so včeraj sporočile, da so do konca septembra letos obljubile že za 16,3 milijarde evrov pomoči, od tega so z bankami podpisale pogodbe za 12,4 milijarde evrov, kar je več od polovice skupnega obsega paketa. Obenem so opozorile, da je treba prizadevanja nadaljevati in regiji pomagati na poti k okrevanju.

Svetovna banka, EBRD in EIB so prepričane, da usklajeno delovanje različnih mednarodnih ustanov in EU ni samo preprečilo sistemske krize, ampak

države iz regije, ki niso članice EU, dejansko tesneje vpelo v evropske procese. Poleg tega so v sklopu teh prizadevanj krovne banke iz starih članic EU kapitalsko pomagale podjetnikom v regiji, pomembne lokalne banke pa so se izognile propadu.

»Kljub znakom popuščenja primeža gospodarske krize in navzlic razlikam po državah ostajajo na poti do trdnega okrevanja in vzdržne rasti precejšnji izzivi,« poudarjajo tri institucije in pri tem izpostavljajo poglobljanje posojilnega krča, vse večjo problematiko slabih posojil, vse večjo brezposelnost in povečane potrebe po dokapitalizaciji bank.

»Prepričani smo, da je gospodarsko okrevanje odvisno od rasti zasebnega sektorja, do katerega pa ne bo prišlo brez večjega obsega posojil realnemu gospodarstvu,« so se zapisale Svetovna banka, EBRD in EIB in pri tem izpostavile pomen krepitve bilanc bank, prestrukturiranja dolga, krepitve lokalnih kapitalskih trgov in zmanjšanja nihanja valut iz regije. (STA)

V Sloveniji od polnoči rahlo cenejši bencin

LJUBLJANA - Opolnoči so se v Sloveniji znižale cene naftnih derivatov. Neosvinčeni 95-oktanski bencin se je pocenil za 2,1 centa na 1,079 evra, enako kot 98-oktanski bencin, ki zdaj stane 1,097 evra za liter, kurilno olje pa se je pocenilo za 1,2 centa na 0,567 evra. Cena dizelskega goriva se je znižala za 1,1 centa na 1,015 evra za liter, so sporočili iz Petrola. Naftni trgovci cene goriv izračunavajo na vsakih 14 dni po modelu, ki temelji na gibanju borznih kotacij cen naftnih derivatov na svetovnem trgu in na gibanju tečaja dolarja.

Kras point by ZKB ponuja danes vitovsko

TRST - Danes od 18.00 do 19.30 bo v Expo Mitteschool (Ul. San Nicolò 5) drugi zaživel Kras point by ZKB, kotiček za degustacijo tipičnih domačih enogastro-nomskih proizvodov, ki jo finančno omogoča Zadruga kraška banka (ZKB). Danes se bodo predstavili pridelovalci vitovske in gostom ponudili v pokušjo primerke svojih najboljših vin, ki jih bodo pospremile drobne dobrote Krasa. 27. oktobra bo na vrsti predstavitev in pokušnja ekstrakta deževskega olja Tergeste DOP in najboljših merlotov, chardonnayev in sauvignonov s Krasa, 24. novembra pa bodo niz sklenili kraški siri in teran.

Predstavitev vodnika o vinih FJK 2009

TRST - Na Pomorski postaji bodo danes ob 17.45 predstavili letošnjo izdajo vodnika o vinih Furlanije-Juljske krajine (Guida ai Vini del FVG). Predstavitev bo vodil predsednik tržaške Trgovinske zbornice Antonio Paoletti, na njej pa se bodo srečali proizvajalci, enologi, tehnik in gojitelji kulture dobrega pitja. Publikacija vsako leto širi krog sodelujočih proizvajalcev iz naše dežele, saj popisana vina predstavljajo približno 70 odstotkov proizvodnje, ustekleničene z znamkama DIOC in IGP.

Egiptovska delegacija v tržaškem pristanišču

TRST - Z ogleđom tržaškega pristanišča se je včeraj začel obisk pomembne egiptovske gospodarske delegacije v našem mestu, ki ima danes na sporedu podpis sporazuma o sodelovanju med tržaškim pristaniščem in pristaniščem v Aleksandriji. Sporazum predvideva razvoj prometa med pristaniščema, in to še posebno na področju kmetijsko-živilskih in cvetličarskih proizvodov. Včeraj je imela delegacija, v kateri so predstavniki državnih in zasebnih podjetij, sestanke na sedežu Pristaniške oblasti, na katerih so si sogovorniki izmenjali mnenja in predloge o tehničnih vidikih sporazuma. Obisk egiptovske delegacije se uokvirja v program aktivnosti tržaške Pristaniške oblasti za konsolidacijo in razvoj pomorskega prometa, s posebnim oziroma na povezave med severnim in južnim delom Sredozemlja.

OLJE - Zborovanje oljkarjev iz Italije, Slovenije in Hrvaške

Devin bo v petek mednarodna prestolnica kakovostnega oljčnega olja

TRST - V petek, 9. oktobra, bo Devin mednarodna prestolnica kakovostnega oljčnega olja. Na Devinskem gradu se bodo namreč na letnem zborovanju zbrali oljkarji, včlanjeni v medregijsko združenje proizvajalcev oljk AIPO iz vse severovzhodne Italije, pridružili pa se jim bodo tudi kolegi iz Slovenije in Hrvaške. Zborovanje bo zadnje dejanje šestega potujočega oljčnega tekmovanja, ki ga prireja AIPO za promocijo oljkarstva v severovzhodni Italiji.

Dogodek bodo predstavili danes na tržaški Trgovinski zbornici njen predsednik Antonio Paoletti, devinsko-kraški župan Giorgio Ret in predsednik združenja AIPO Albino Pezzini. Po podatkih združenja se oljkarstvo v severovzhodni Italiji vztrajno razvija, pridelek pa raste iz leta v leto. »Priti v Furlanijo-Juljsko krajino je priznanje za oljkarstvo ob meji in za pridelek, ki je sposoben kulturno povezati različne narode,« je pred prihodom v Trst povedal Pezzini.

PODJETJA - Podpis pogodbe Hiše podjetja Riko iz Ribnice bo oblikoval sloviti Philippe Starck

LJUBLJANA - Ribniško podjetje Riko in eden najbolj znanih industrijskih oblikovalcev Philippe Starck sta včeraj v Ljubljani podpisala pogodbo o poslovnem sodelovanju. Prve hiše Starck with Riko bodo dostopne tako nezahtevnim kot zahtevnim kupcem. Prvi mož Rika Janez Škrabec je spomnil, da je Riko s Starckom pred dobrimi štirimi leti že sodelovalo, zdaj pa jih je francoski oblikovalec znova izbral. »Podpis pogodbe je šele začetek, pred nami je, kot je nekoč dejal Churchill, še veliko znoj, krvi in solz,« je ob podpisu pogodbe poudaril Škrabec.

Kot predvideva pogodba o poslovnem sodelovanju, bo hiše oblikoval Starck, Riko pa jih bo v sodelovanju s Starckom delal in vodil trženje. Prvo vzorčno hišo naj bi predstavili spomladi prihodnje leto, v letu 2010 pa bo stekla tudi proizvodnja. Starck želi hiše prodajati tako kot avtomobile - želi imeti serijsko izdelane hiše v različnih izvedbah. Šlo bo za ekološke oziroma energetske varčne hiše. Prodajali jih bodo na ključ.

Škrabca in Starcka ter njune sodelavce je sprejel tudi predsednik vlade Borut Pahor. Starck mu je predstavil glavne smernice aktualnega projekta in poudaril, da je za svojo »idejo o hiši« iskal partnerja po vsem svetu in je navdušen, da ga je našel prav v Sloveniji, so sporočili iz Pahorjevega kabineta. (STA)

CONFINDUSTRIA - 12. oktobra Emma Marcegaglia in minister Altero Mattioli gosta tržaških industrijcev

TRST - Predsednica Confindustrie Emma Marcegaglia in minister za infrastrukturo Altero Mattioli bosta gosta na javni skupščini tržaških industrijcev (Associazione Industriali Trieste), ki bo v ponedeljek, 12. oktobra ob 11. uri v kongresnem centru (dvorana Saturnia) tržaške Pomorske postaje. Javna skupščina bo sklenila štiriletno predsedovanje Corrada Antoninija in bo posvečena pomenu infrastrukture za ozemlje. Na skupščini bo že polno-močen novi predsednik tržaških industrijcev, Sergio Razeto, ki bo izvoljen na redni skupščini organizacije v četrtek, 8. oktobra. Antonini je predsednik koncerna Fincantieri, medtem ko je Razeto predsednik in pooblaščen upravitelj družbe Wartsila Italia.

Poleg poročil odhajajočega in novega predsednika bo na javni skupščini okrogla miza o infrastrukturah, pri kateri bodo poleg ministra Matteolija sodelovali predsednik Dežele FJK Tondo, predsednica Pokrajine Trst Poropatova in tržaški župan Dipiazza. Po nagovoru predsednika deželne Confindustrie Alessandra Calligarisa bo imela sklepno besedo Emma Marcegaglia.

EMMA MARCEGAGLIA
ARHIV

EVRO

1,4616 \$ +0,5

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
5. oktobra 2009

valute	5.10.	2.10.
ameriški dolar	1,4616	1,4537
japonski jen	131,41	129,95
kitajski juan	9,9773	9,9234
ruski rubel	43,9550	43,9119
indijska rupija	69,4550	69,4100
danška krona	7,4449	7,4449
britanski funt	0,91710	0,9172
švedska krona	10,3030	10,2490
norveška krona	8,4460	8,4470
češka krona	25,462	25,454
švicarski frank	1,5102	1,5107
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	267,24	268,65
poljski zlot	4,2076	4,2438
kanadski dolar	1,5693	1,5601
avstralski dolar	1,6713	1,6838
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2640	4,2770
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7084	0,7083
braziljski real	2,5887	2,6046
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,1720	2,1806
hrvaška kuna	7,2550	7,2580

EVROTRŽNE OBRETNOSTI
5. oktobra 2009

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,24438	0,2840	0,6018	1,2068
LIBOR (EUR)	0,3875	0,6937	0,9931	1,2231
LIBOR (CHF)	0,1008	0,2866	0,3925	1,6958
EURIBOR (EUR)	0,433	0,746	1,013	1,23

ZLATO

(999,99%) za kg

22.294,06 € +313,60

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
5. oktobra 2009

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	11,93	+1,88
INTEREUROPA	6,04	+0,67
KRKA	71,72	+0,27
LUKA KOPER	25,31	+1,61
MERCATOR	176,61	-0,24
PETROL	323,74	-0,26
TELEKOM SLOVENIJE	150,27	+0,13
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	49,02	-1,96
AERODROM LJUBLJANA	32,80	+0,92
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	-	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	12,30	+1,07
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	27,40	-0,36
POZAVAROVALNICA SAVA	15,00	-
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	494,00	+1,02
SAVA	228,15	-0,81
TERMÉ ČATEŽ	-	-
ZITO	85,05	-2,24
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	26,84	-0,48

MILANSKI BORZNI TRG
5. oktobra 2009

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	1,326	+0,99
ALLEANZA	6,165	-0,64
ATLANTIA	16,82	+2,75
BANCO POPOLARE	6,41	+3,38
BCA MIPS	1,40	-0,07
BCA POP MILANO	4,88	-1,51
EDISON	1,151	+0,00
ENEL	4,2	+0,36
ENI	16,75	+0,12
FIAT	9,08	+0,00
FINMECCANICA	11,96	+1,01
GENERALI	18,01	+1,41
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,87	-0,69
LOTTOMATICA	14,9	-0,40
LUXOTTICA	17,52	+0,57
MEDIASET	4,63	+0,76
MEDIOBANCA	9,13	-1,35
PARMALAT	1,88	+1,89
PIRELLI e C	0,36	+4,11
PRYSMIAN	12,45	+0,40
SAIPEM	20,3	+2,73
SNAM RETE GAS	3,23	-0,69
STMICROELECTRONICS	6,14	+0,24
TELECOM ITALIA	1,15	+1,22
TENARIS	11,64	+1,39
TERNA	2,64	+0,19
TISCALI	3,43	-1,86
UBI BANCA	10,14	+0,30
UNICREDIT	2,59	+2,26

SOD NAFTE

(159 litrov)

70,31 \$ -0,14

IZBRANI BORZNI INDEKSI
5. oktobra 2009

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	4.298,49	-0,02
SBITOP, Ljubljana	1.055,84	-0,05
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.167,36	-0,35
BIRS	-	-
FIRS, Banjaluka	-	-
Belex 15, Beograd	-	-
SRX, Beograd	355,88	+0,31
BIFX, Sarajevo	2.031,59	-0,83
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	3.109,09	-0,03
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	9.599,75	+1,18
Nasdaq 100	1.675,64	+0,79
S&P 500, New York	1.040,46	+1,49
MSCI World, New York	1.088,90	-1,19
DAX 30, Frankfurt	5.508,85	+0,75
FTSE 100, London	5.024,33	+0,71
CAC 40, Pariz	3.675,01	+0,69
ATX, Dunaj	2.501,00	+0,57
PX, Praga	1.123,6	+0,69
EUROSTOXX 50	2.790,78	+1,09
Nikkei, Tokio	9.674,49	-0,58
STI, Singapur	2.583,73	-0,79
Hang Seng, Hongkong	20.429,07	-2,76
Composite, Sanghaj	2.779,43	+0,90
Sensex, Mubaj	16.866,41	-1,56

ISTRSKI ZORNI KOT Prvi poskus privatizacije ladjedelnice propadel

MIRO KOČJAN

To da je zdaj deblokiranih 11 poglavij in da je pri mejnih vprašanjih storjen korak naprej zasluži pozornost in priznanje, navaja kar dobršen del hrvaških časnikov. Predsednica hrvaške vlade Jadranka Kosor je poudarila, da smo prišlo v »končno fazo« po gajanju. Vesna Pusić, ki obravnava stike z Evropsko unijo pravi celo, da gre za »odlične novice«. Mediji omenjajo izjavo Carla Bildta, da bo mejni vozel rešen v duhu mednarodnega prava, hkrati pa tudi odnosov dobrega sosedstva. Nekateri komentatorji sodijo, »da se bližamo sklepni fazi vstopa v Evropo«, časniki pa na vidnem mestu prinašajo tudi sodbo slovenskega predsednika Danila Türka, da bi bilo treba zdaj dobesedno brez popravkov sprejeti dogovor o arbitraži. V tem duhu mediji poudarjajo, da je pri arbitraži o meji upoštevano načelo enakopravnosti.

Dnevnik »La voce del popolo« objavlja intervju »O odnosih Alpe-Adria, o etapah in mejah te poti«, ki ga je dal Giorgio Rossetti, predsednik študijskega centra Evropski dialogi. Med drugim sporoča, da je bilo včeraj v Trstu srečanje o evropski vlogi Furlanije Julijske krajine 20 let po padcu zidu ter napovedal prisotnost znanih osebnosti, med njimi Adriano Biasutti, ki je bil predsednik dežele Furlanije Julijske krajine, Gianni De Michelis, ki je bil zunanji minister, Ugo Poli, ki je bil predsednik deželne komisije za stike z Evropo in drugi.

Priznati je treba, pravi Rossetti, da je pot, ki jo je prehodil center, kar pomembna. Dovolj je omeniti vlogo centra pri tem, da je država sprejela zakon 19/91 o tako imenovanih mejnih področjih, da je bil pobudnik »Jadranske iniciative« leta 2000, da je sodeloval pri številnih vprašanjih, ki so zadevala medsebojne državne in mejne odnose, ter navrgel tudi idejo o Evroregiji. Na bližnjem posvetu bo govor o perspektivi »Evropskega središča za sodelovanje dežel med državami«. Srečanje bo pod siglo »GECT«. Rossetti med drugim v intervjuju navaja, da bodo obravnavali problem informacij o regijah med državami, ki so sila pomanjkljive, o tem kako povezati deželne z državnimi stiki, kako upoštevati, da se je z ene strani utrdila globalizacija, z druge pa se pogloblja nevarnost čedalje večje odsotnosti regij, ki pa so najizvirnejši glasnik tudi državnih pogledov in interesov. Skratka, evropski integracijski proces bo kot civilna sfera moral napredovati in postati stvarnejši.

V istrskem časniku v italijanskem jeziku pa je zanimiv esej, ki razmišlja o tem, zakaj v Italiji ni »simpatije« do Furlanije Julijske krajine, saj je te veliko manj kot denimo do drugih obstoječih regij. Časnik trdi, da je Furlanija Julijska krajina še kako zanimivo pa tudi bogato kulturno področje, žal pa ima malo res vidnih predstavnikov na državnem nivoju. Lahko trdimo, pravi časnik, da je v Italiji zdaj še najbolj znan Lino Toffolo. Pomanjkljivo je tudi, da dežela nima znane in uveljavljene založbe, čeprav ima kar nekaj pokrajin. Bistveno je še, trdi avtor eseja, da italijanske državne osebnosti na raznih področjih do sedaj niso storile veliko, da bi poudarjale prednosti Furlanije Julijske krajine. Avtor naglašja celo, da vlada v Italiji naravnost »antipatija« do Furlanije Julijske krajine.

Te dni si kar sledijo razmišljanja o tem, kako naj Istra v pri-

hodnje, ko bo v Evropski uniji, pride še bolj do izraza kot samostojna, suverena pokrajina. Bremo in slišimo, da je predsednik regije Ivan Jakovčič svoj čas ob vsaki priložnosti poudarjal istrsko suverenost, zadnje čase pa da je nekako obmolnil. Splošna sodba je zdaj, da bi bilo treba to obnoviti s tem, da se poudarjajo konkretne pridobitve regionalne samostojnosti. Še zmeraj je sicer govora o kulturi, sploh premalo pa o gospodarskem stanju in potrebi, da se v regiji ustvarijo pogoji za vse večjo gospodarsko samostojnost in kajpak sproščeno povezavo z drugimi. To je pač smer v resnično samostojnost istrske regije v evropski dimenziji.

Hrvaška, seveda pa zlasti Istra in Dalmacija doživljata te dni nelagodje, seveda relativno, ker je večinsko mnenje o ladjedelnihah še zmeraj na tem, da takih podjetij ne bi smeli kar tako privatizirati. Novice so, da ne ustrezajo resnici glasovi o odkupu nekaterih, največjih hrvaških ladjedelnih, v številni Uljanik v Pulju. Govor je bilo o nekaterih evropskih firmah, celo o nekem ameriškem kolosu, ki so pripravljene na odkup, pokazalo pa se je, da je vse izmišljeno. Skratka, privatizacija je za zdaj odpadla, zlasti seveda varianta, da bi ladjedelnice končale v tujih rokah. Prvi razpis o odkupu je propadel, v Zagrebu pa menda razmišljajo o novem razpisu z drugačnimi, oziroma milejšimi pogoji. Med drugim ne bi smeli natanko nakazovati perspektive podjetja, še manj pa vezati kupca denimo na spoštovanje stališča kolektiva in na zaščito zaposlenosti.

Slika, ki jo je zdaj odločneje narisalo to stanje, je na Hrvaškem v glavnem takšna, da so ladjedelnice pač hrvaški gospodarski ponos in da jih ne bi smeli privatizirati, še najmanj pa s prehodom v tuje roke. Ob tem pa je navzoč še občutek, da je oblast v Zagrebu ravnala amatersko, ker so razpisali privatizacijo v času svetovne recesije, ki je najmanj primeren za tako operacijo. Toda vse kaže, sklepajo marsikje, da osrednja oblast ne bo odstopila od prodaje in da bo šla v novi razpis poudarjanja, da gospodarsko finančno stanje države ne omogoča poslovanja in razvoja ladjedelnice. Na tem je namreč potrebna finančna pomoč za proizvodni razmah, država pa sredstev nima, pa tudi banke, kakor se zdi, niso pripravljene pomagati s krediti.

Jutri pa bo predsednica hrvaške vlade Kosorjeva predala prometu novi reški potniški terminal na znanem področju Molo Longo. Del terminala so pomorska postaja, pomol, ki je dolg 300 metrov, razne pomorske službe, velika in sodobna restavracija, diskoteka in še marsikaj. S tem terminalom pa se je sprehajališče ob morju podaljšalo vse do 1.740 metrov. Objekt Rečani odkrito in glasno pozdravljajo.

V Pulju pa so prvič imeli žalno slovesnost, ki ji je prisostvovalo veliko ljudi, v zvezi z množičnim zločinom, ki so ga 2. oktobra 1944, se pravi pred 65 leti storili Nemci, ki so usmrtili 21 oseb kot odgovor na to, da so partizani nekaj dni prej obsodili na smrt Giuseppe Bradamanteja, nemškega vojnika. Pokol se je zgodil v kraju Montegrando. Doslej v Pulju v zvezi s tem zločinom niso imeli uradne žalne slovesnosti, zdaj pa so se odločili zanj. Gre namreč za dogodek, ki tudi po mnenju oblasti ne sme v pozabo.

JEZIK NA OBROBJU

Opozorjanja na »lažne prijatelje« ne bo v dvojezičnem okolju nikoli dovolj, posebno zato, ker marsikateri zaman iščemo v tem istoimenskem priročniku. Vsi pisci bi morali stokrat premisliti, kadar se odločijo za kakšno tujko, ki jim v italijanskem jeziku zveni kar precej domače, medtem ko pomeni v slovenskem nekaj popolnoma drugega. Na enega takih izrazov me je opozoril bralec iz Slovenije in mi po telefonu prebral poved, ki je ni razumel. V tukajšnjem tisku je namreč prebral: »Privatniki in javne ustanove naj zato poiščejo skupne sinergije, ki naj pripomorejo k razvoju nekaterih mestnih predelov, njihove družbene in kulturne ponudbe, a tudi ovenotenju konzorcijev trgovcev.«

V dolgovezni povedi ga je motila sinergija, saj si ni mogel pomagati niti s Šlenčevim Italijansko slovenskim slovarjem. Tam namreč piše, da je ital. *sinergia* v slov. (fiziol.) *sinergija*, v farmaciji pa *sinergizem*. Pod geslom *sinergico* je našel *sinergijska zdravila* in *sinergijske mišice*; *sinergismo* pa je v farmaciji in v religiji *sinergizem*.

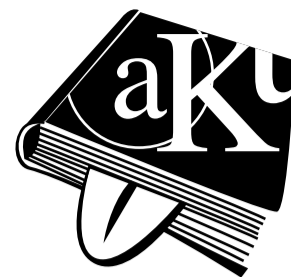
Pogledal je tudi v SSKJ, kjer je zapisano, da je *sinergija medsebojno dopolnjevanje dveh ali več dejavnikov, katerih skupni učinek je večji kot seštevek posameznih učinkov*. V medicini je to sodelo-

vanje in medsebojno dopolnjevanje mišic. Sinergist ali sinergistično zdravilo je tisto, ki to medsebojno delovanje dopolnjuje, omogoča in povečuje (npr. antibiotiki).

V mikrobiologiji pomeni sinergija poleg sinergizma tudi simbiozo organizmov. V religiji je to protestantski nauk o odrešitvi, po katerem lahko človek sam sodeluje pri doseganju odrešitve. Vsi ti pomeni nam ne morejo pojasniti citirane povedi, kar dokazuje, da se sinergija v razširjenem pomenu v slovenščini še ni uveljavila, čeprav jo tu pa tam kdo zapiše, posebno v Trstu. Zato je bil v Primorskem dnevniku 8. julija 2008 v prispevku Bogatimo svoj jezik že govor o sinergiji. Na žalost je piscem »ušel iz spomina.« Tam je bilo namreč zapisano, da se za italijansko sinergijo v slovenščini uporabljajo glagolniki: *povezovanje, sodelovanje in medsebojno dopolnjevanje*.

Tujke interakcija s kvalifikatorjem neobč. danes ne priporočajo.

V italijanščini je bil prvotni pomen besede sinergia enak kot v slovenščini. V razširjeni rabi so jo začeli uporabljati šele v drugi polovici 20. stoletja. Prvi se je pojavil pridevnik sinergico nov. 1953 v pomenu tistih, ki sodelujejo med seboj in s tem dosegajo boljše rezultate. Zaman iščemo ta pomen v Zingarellijevem slovarju (l. 1989), ki zapiše, da

je to azione fisiologica.

Prvič najdemo sinergia v razširjenem pomenu v Battaglievem Velikem slovarju, kjer je to citirano po časopisu La Repubblica, 24.VII.1986) **ekonomska pobuda in sodelovanje organizacij za dosego večje učinkovitosti**.

De Maurov Grande dizionario dell'uso pove, da je to interazione, ko citira članek ameriškega fizika iz časopisa La Stampa (26.IX.1990). V pomenu sodelovanja in medsebojno vplivanje v ekonomiji ga zabeleži tudi Treccanijev Vocabolario della lingua italiana. V vseh slovarjih pa so zapisani tudi vsi prejšnji pomeni tega izraza v medicini, biologiji, filozofiji in religiji.

Kdaj bo slovenščina uradno sprejela sinergijo v njenem razširjenem pomenu, lahko samo ugotovimo, zato je najbolje, da je ne uporabljamo, saj ne pomeni nič drugega kot sodelovanje. Zakaj bi, posebno v Trstu, brez potrebe siromašili svoj materni jezik?

S.L.

PISMA UREDNIŠTVU

Lektoriranje Galebovega šolskega dnevnika

Na notranji strani zadnje planice letošnjega Galebovega šolskega dnevnika sem na svoje veliko presenečenje prebrala: Lektorirala Lelja Rehar Sancin. Z založbo nisem imela ne ustnega ne pisnega dogovora o lektoriranju. Res sem že pred časom mimogrede ustno »popravila« navodila na straneh 20 in 21, kjer danes manjkajo celo vsa ločila, o teh se nisem pogovarjala. Pozneje sem tako rekoč zadnji hip prejela odtis že dokončno izoblikovanega in postavljenega besedila o prometni vzgoji s prošnjo, naj ga pregledam. Po svojih najboljših močeh sem ga popravila in oddala. Zaradi stiske s časom vseh mojih popravkov urednica ni mogla upoštevati. Želeli so namreč, da bi bil dnevnik na vseh šolskih klopek že prvi dan pouka.

Ostalih strani v dnevniku, ki se ponavljajo iz leta v leto, nisem ne videla ne popravljalna, zavedam pa se, da moje ime kot lektorice velja za dnevnik v celoti.

Zaradi zelo visoke naklade dnevnika je nemogoče pričakovati, da bi vsak šolar dobil vse popravljene sporne strani, poskrbela pa sem (v dogovoru z urednico), da bodo vse šole prejele po en izvod lektoriranega dnevnika in ga po svoji uvidevnosti pri pouku upoštevale.

Naglica ni nikdar dosti prida, že star rek pravi, da se »počasni daleč pride«. Zato mi je žal, da je prišlo do neljubega nesporazuma, predvsem pa - brez moje vednosti - do natisa mojega imena v dnevniku.

Lelja Rehar Sancin

Grofica Marica (1)

Spoštovano uredništvo!

Globoko sem ostal razočaran nad dejstvom, da Primorski dnevnik, edini slovenski dnevnik v Italiji, ni ne v sobotni in ne v nedeljski izdaji poročal o premieri operete »Grofica Marica«, ki je bila prvič uprizorjena v slovenskem jeziku in sodi v sklop praznovanj ob 50-letnici ustanovitve Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Ob tem se sprašujem, kako se more kaj takega zgoditi, ko so bili med drugim na premieri prisotni ugledni gostje iz Italije in Slovenije, od evropske poslanke Debore Serracchiani in goriške prefektinje Marie Auguste Morrosu, goriškega župana in

predsednika goriške pokrajine, do poslanca Mira Petka predsednika Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, direktorja ljubljanske Opere in novogoriške podžupanje Darinke Kozinc.

Sama odrska predstava je nastala ob požrtvovalnem delu članov društev, pevskih zborov, odrskih in plesnih skupin, ki so prostovoljno in zastonjsko pristopili h takemu podvigu, katerega lahko smatramo za kulturni dogodek leta med Slovenci na Goriškem. Zato jim v imenu SSO izražam vso solidarnost in pohvalo. P.S.

Zelo obžalujem tudi dejstvo, da je z današnjim poročanjem italijanski dnevnik Il Piccolo prehitel naš slovenski dnevnik.

Dr. Drago Štoka,
Predsednik
Sveta slovenskih organizacij

Grofica Marica (2)

Spoštovani gospod odgovorni urednik,

v soboto zjutraj, ko sem pregledal Primorski dnevnik, sem začuden ugotovil, da je dnevnik popolnoma spregledal premiero operete Grofica Marica, ki jo je ZSKP priredila ob svoji petdesetletnici. Rekel sem si, da verjetno naš dnevnik noče tega dogodka obravnavati kot vsakodnevno kroniko in mu bo zato posvetil pravo mesto v nedeljski številki, morda znotraj kulturnih strani ali celo v nedeljskih temah; gre končno za prvo uprizoritev Kalmanove operete v slovenskem jeziku, kar je nedvomno velik kulturni podvig, ki ga je naša narodna skupnost premogla tudi v trenutku splošne krize. A nepričakovano tudi v nedeljni niti besedice o dogodku. Spoštovani gospod urednik, upam, da mi boste znali obrazložiti to anomalijo v informiranju, ker trenutno si v vlogi bralca lahko postavljam le tri vprašanja in sicer:

Morda naš dnevnik ni sposoben kriti dnevnih dogodkov in bo zato poročal o premieri operete, ki je bila v petek, z zamudo komaj v torek?

Morda naš dnevnik ni sposoben v omenjenem dogodku prepoznati častnikarske novice, ki nedvomno zanima vsaj 1500 »zamejcev«, tistih, ki so si in si bodo predstavili ogleдали?

Ali pa je morda naš dnevnik opravil korak nazaj v čas in name-

noma cenzurira dogodek, ki je v Gorici zbral na odru približno sto ljudi, od katerih veliko večino mladih? S spoštovanjem

Peter Černic

Grofica Marica (3)

Spoštovani, z nestrpnostjo je v nedeljo zjutraj marsikateri Goričan odprl PD, da bi prebral, kako je potekala premiera operete »Grofica Marica«, ki je bila v Kulturnem centru Lojze Bratuž ob 50. obletnici Zveze slovenske katoliške prosvete v petek 2. oktobra 2009.

Dogodek je bil izreden-tako so ugotavljali prisotni.

Nedeljska številka PD je bogata o tem dogodku niti besedice. Ker me je v nedeljo marsikdo na to opozoril, sem se odločila, da napišem teh par vrstic. Mislim namreč, da je to velik spodrsrlaj za naš časnik, ki bi moral biti pozoren do vseh dogodkov posebno takih, ki zahtevajo izredne napore in emotivno prevzamejo predvsem mladino, ki ji bo sodelovanje pri tako zahtevnem projektu, kot je bila opereta, ostal v trajnem spominu. Zato sem se odločila, da se, ko sem slišala, da so pred nedeljskim nastopom izvajalci javno protestirali, pridružim in jim izrazim solidarnost.

S spoštovanjem.

Marilka Koršič

Izključno tehnično-organizacijski razlogi so botrovali neljubemu dejstvu, da o opereti Grofica Marica nismo objavili članka že v nedeljo, kot smo tudi želeli. Postavljati hipoteze o kakršni koli cenzuri je zato brez osnove, o tem priča tudi dejstvo, da o dogajanju v vseh goriških kulturnih sredinah redno poročamo s članki in strokovnimi ocenami, saj se zavedamo velikega pomena množičnega sodelovanja, zlasti mladih ljudi, pri kulturnih pobudah. Prispevek o opereti Grofica Marica objavljamo danes in se za pomanjkljivost iskreno opravičujemo.

Odgovorni urednik Dušan Udovič

MILAN/RIM - Podjetje Fininvest bo moralo holdingu CIR plačati 750 milijonov odškodnine

Po razsodbi milanskih sodnikov Berlusconi sokriv korupcije

Premier nad razsodbo osupel - Napetost pred razsodbo ustavnega sodišča o zakonu Alfano

MILAN/RIM- Sodišče v Milanu je minuli konec tedna razsodilo, da je italijanski premier Silvio Berlusconi sokriv korupcije, v katero je bilo vpleteno njegovo podjetje Fininvest, slednjemu pa naložilo kazen 750 milijonov evrov. »Nad razsodbo sem osupel,« je odločitev sodišča po poročanju francoske tiskovne agencije AFP včeraj komentiral Berlusconi. Primer se vleče iz 90. let minulega stoletja, ko si je Berlusconijev Fininvest prizadeval za prevzem založniškega podjetja Mondadori. S tem prevzemom je Berlusconi dobil nadzor nad vrsto vplivnih italijanskih dnevnikov in tednikov.

Sodišče je v sobotni razsodbi poudarilo, da je Berlusconi kot latnik Fininvesta soodgovoren za podkupovanje sodnika, ki je v bitki za prevzem razsodil v prid Fininvestu. Fininvest mora v skladu z odločitvijo sodišča 750 milijonov evrov kazni kot povračilo škode plačati holdingu CIR, ki mu predseduje Berlusconijev veliki tekmelec Carlo de Benedetti. Prav Benedettijeva časnika La Repubblica in L'Espresso sta med redkimi italijanskimi mediji, ki so kritični do premiera.

Razsodba sicer ne bo vplivala na Berlusconijevo lastništvo Mondadorija, bo pa hud finančni udarec za Fininvest, pojasnjuje avstrijska tiskovna agencija APA. Direktorica Fininvesta in hči predsednika italijanske vlade Marina Berlusconi je že napovedala, da se bo Fininvest na odločitev pritožil. Zatrnila je še, da je razsodba »skrajno nepravilna« in da je Fininvest vedno posloval korektno.

Berlusconi je bil zaradi korupcije Fininvesta že v kazenskem postopku, a je bil leta 2007 oproščen krivde, saj je postopek zastaral. Njegov nekdanji odvetnik Cesare Previti pa je bil takrat obsodjen zaradi podkupovanja sodnika, da bi v boju s podjetjem CIR presodil v korist Fininvesta.

V torek Berlusconi čaka še ena sodna odločitev, saj bo ustavno sodišče razsodilo o lani sprejetem zakonu (Alfano), ki premieru in še trem najvišjim politikom v državi daje imuniteto pred kazenskimi pregonom.

Italijanski mediji poročajo, da je v vladni palači »velika napetost« in ugibajo, da bi v primeru za Berlusconi neugodne razsodbe v Italiji lahko imeli predčasne volitve. Berlusconi je sporečil, da bo v primeru zanj neugodne razsodbe odstopil, voditelj Severne Lige Umberto Bossi pa je dejal, da je njegova stranka na volitve vedno pripravljena.

Silvio Berlusconi in njegov večni nasprotnik Carlo De Benedetti

ANSA

DELOVNO PRAVO Umrli Gino Giugni, oče statuta delavcev

GINO GIUGNI

ANSA

RIM - Po dolgi bolezni je v 82. letu umrl oče statuta italijanskih delavcev Gino Giugni. Smrt tega pomembnega socialista in reformista, ministra za delo v tehnični vladi Carla Azeglia Ciampija, je zbudila sozvožje vseh političnih opcij, predsednik republike Napolitano pa je izpostavil, da je bil kot izvedenec za delovno pravo »navdihovalec sodobne šole pravic dela«, še preden je prišel v parlament in v vlado, pa je bil »pobudnik napredne socialne zakonodaje«.

MESSINA - Prizadeto območje včeraj s helikopterjem preletel predsednik vlade

Število mrtvih včeraj naraslo na 26, 35 ljudi pa še vedno pogrešajo

Na fotografiji levo letalski posnetek opustošenja, desno demonstracija proti gradnji mosta, ki naj bi povezal Messina in Kalabrijo

ANSA

RIM - V galeriji Borghese do 24. januarja 2010

Na ogled Caravaggio in Bacon

Razstavo so odprli ob bližnji 400-letnici Caravaggiove smrti in letošnji 100-letnici rojstva angleškega slikarja irskega rodu

RIM - V rimski Galeriji Borghese so v petek odprli veliko razstavo, posvečeno dvema slikarskima genijema, Michelangelu Merisiju Caravaggiu in Francisu Baconu. Razstavo so odprli ob bližajoči se 400-letnici Caravaggiove smrti in letošnji 100-letnici rojstva angleškega slikarja irskega rodu. Rimsko galerijo bo krasilo okoli 30 del. Razstava, ki je del galerijskega projekta z naslovom Deset velikih razstav v desetih letih, je na ogled do 24. januarja 2010.

Po Raffaellu leta 2006, Canovi leta 2007 in Correggiu leta 2009 so se v galeriji lotili postavitve del dveh velikih in kontroverznih osebnosti iz zgodovine slikarstva - Caravaggia in Bacona. Dva »zakleta« umetnika, dve markantni osebnosti, ki sta v razdobju 400 let uspeli v slikarski jezik prenesti strahove eksistence z enako intenzivnostjo in izvirnostjo, piše na spletni strani galerije.

Razstava prinaša priznana dela dveh revolucionarnih interpretov človeške figure. Razstavljenih je šest Caravaggiovih mojstrov, ki jih hrani Galerija Borghese, poleg tega pa še 20 Baconovih del.

Ena izmed umetnin Caravaggia, ki so razstavljene v galeriji Borghese

MESSINA - Medtem ko se na prizorišču neurja, ki jerazdevalo naselja na območju Messine nadaljujejo mrzlična prizadevanja reševalcev, da bi našli morebitne preživele, je število mrtvih včeraj naraslo na 26. Obenem še vedno pogrešajo 34 ljudi, kar iz ure v uro daje slutiti, da bo obračun tragedije še večji.

Krizni štab Civilne zaščite je včeraj sporočil, da so sedemdeset od sto ranjenih v neurju že odslovlili iz bolnišnice, od preostalih trideset pa sta dva še v življenjski nevarnosti, ker imata hude opekline po vsem telesu.

Včeraj je prizadete kraje obiskal predsednik senata Rento Schifani, medtem ko je premier Silvio Berlusconi območje preletel s helikopterjem. O uničenih zaselkih je dejal, da jih ne bodo ponovno zgradili, ker bi to stalo preveč in bi nevarnost ostala. Pač pa je Berlusconi zagotovil, da bodo tistim, ki so izgubili domove, »priskrbeli sodobna bivališča z vsem udobjem, tako kot so to že naredili v L'Aquila«.

Berlusconi so pred prefekturo v Messini dočakali manifestanti gibanja proti gradnji mosta čez mesinsko ožino in glasno poudarili, da hočejo namesto mosta posege, ki bi zagotovili varnost pred plazovi. Kljub temu je minister Altero Matteoli včeraj izjavil, da bodo most zgradili, medtem ko je predsednik Legambiente Vittorio Cogliati Dezza dejal, da gre za nepotrebno faraonsko investicijo, ki bo stala ogromno, tisti denar pa bi lahko uporabili za hidrogeološko sanacijo ogroženega teritorija.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

KRIZA SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA - Stališče pokrajinskih vodstev sindikatov CGIL in UIL

»Javne uprave naj zagotovijo sredstva in naj dobijo mesto v upravnem svetu«

Adriano Sincovich (CGIL) in Luca Visentini (UIL) nakazala temeljni točki za izhod teatra iz krize

»Ni res, da je za finančni primanjkljaj v Slovenskem stalnem gledališču krivo slabo upravljanje. Pasiv znaša kakih 400 tisoč evrov, to je toliko, kolikor znašajo manjkajoči prispevki krajevnih uprav.«

Pokrajinski tajnik sindikata UIL Luca Visentini je na včerajšnji tiskovni konferenci zakoličil odgovornosti za krizo Slovenskega stalnega gledališča. Pred njim je pokrajinski tajnik CGIL Adriano Sincovich opozoril na »teden težkih javnih polemik«, predvsem med krajevnimi upravami in upravnim svetom. »Tako Dežela kot Občina Trst sta zakrili svoje odgovornosti do teatra za alibijem domnevnega slabega upravljanja,« je vztrajal Visentini, in razkril, kar je v slovenskih krogih že dobro znano: Dežela financira vsa stalna gledališča s prispevki od 800 tisoč do milijona evrov. Le slovenski teater ni deležen teh prispevkov. Zaostali dolgovi izvirajo iz te finančne nedorečenosti. Dežela bi morala ravnati enakopravno, in dodeliti tudi slovenskemu teatru prispevek - »lasten, ne iz drugih manjšinskih sredstev,« je podčrtal Visentini - ki mu pritiče po zakonu. Še posebej zato, ker je edina gledališka produkcijska hiša v deželi.

To bo prva točka programa za izhod iz krize, ki jo bosta sindikalni organizaciji zagovarjali na zahtevanem srečanju na tržaški prefekturi. Prefekt je pretekli teden na ločenih sestankih sprejel vse v zadevi soudeležene stranke; pričakovati je sedaj skupno srečanje, na katerem naj bi konkretno ugriznil v jabolko finančnega spora okrog slovenskega gledališča.

Druga točka, o kateri sta govorila Sincovich in Visentini je posledična prvi. Kot je prav, da javne uprave financirajo z lastnimi sredstvi gledališče, tako je prav, da dobijo le-te svoje mesto v upravni strukturi. »Slovenske organizacije bi morale o tem vprašanju zavzeti jasno stališče, ne pa tako nedorečeno, kot doslej,« je menil Sincovich.

Tema dvema prioriteta političnima točkama sta sindikalista dodali še dve upravne narave. Prva zadeva prihodnje upravljanje gledališča. Kolektiv uslužbenec je dal nezapnico upravnemu direktorju in umetniškemu vodji, je spomnil Visentini. Nov upravni svet

bo moral zakoličiti novo upravljanje, to pa bo moralo biti bolj menedžersko obarvano kot dosedanje, je napovedal. Organizacija, upravljanje in produkcija naj bodo jasni, člani kolektiva naj bodo pri njih soudeleženi, ga je dopolnil Sincovich.

Naposled, kot četrto točko, sta sindikalista vzela v pretres vprašanje poslopja Kulturnega doma. Vzdrževanje stane, stroške plačuje teater. Druga stalna gledališča teh stroškov nimajo, ker so poslopja in dvorane, v katerih delujejo, občinska last. Bi se tudi za domicil Slovenskega stalnega gledališča lahko domenili za podobno rešitev? Visentini je menil, da bi lahko vzeli v pretres tudi to možnost. Kar pa ne bi - samo po sebi rešilo sedanje finančne krize gledališča.

Pred tem je treba zagotoviti teatru sredstva za njegovo produkcijsko delovanje z ohranitvijo delovnih mest. Za sindikalni organizaciji so zdaj na potezi javne uprave (denar) in slovenske organizacije (statutarne spremembe).

M.K.

Tiskovne konference pokrajinskih tajnikov CGIL in UIL so se udeležili tudi številni člani kolektiva SSG

KROMA

KOLEKTIV SLOVENSKEGA STALNEGA GLEDALIŠČA - Poseg

Gledališče za dve kulturi

Valentina Repini o zaščiti delovnih mest in statusa produkcijske gledališke hiše

Včerajšnje tiskovne konference na sedežu sindikata CGIL se je udeležilo tudi večje število članov kolektiva Slovenskega stalnega gledališča. Na srečanju je Valentina Repini, članica kriznega odbora, ki je bil ustanovljen po odstopu upravnega sveta SSG, predstavila delovanje in zahteve gledališča.

Slovenski teater ni le gledališče manjšine, temveč vsega Trsta in dežele Furlanije-Juljske krajine. Zato je uvedlo italijanske nadnaslove za vse abonmajske predstave. Vabilo italijanskemu občinstvu pa se ni omejilo na prevajalsko službo. Prav temu gledališču se je treba zahvaliti, da so dela nekaterih italijanskih avtorjev zaživela na odrih vzhodnoevropskih držav, slovenski teater pa je odigral tudi drugo pionirsko vlogo: na Zahodu in krajev-

nemu občinstvu je ponudil predstave in avtorje iz Vzhodne Evrope, je poudarila predstavnica kolektiva SSG.

»Želimo si, da bi naša gledališka dejavnost pomenila tudi pristno in realno soočenje med italijansko in slovensko kulturo, ki sobivata v tem mestu, a si morda nista znali dovolj pozorno prisluhniti. Upamo, da bo nova uprava končno privedla do neposrednega in konstruktivnega dialoga med krajevnimi javnimi upravami in slovenskimi organizacijami. Naš poziv je namenjen prav njim, da bi zaščitili naša delovna mesta, saj so ključna za življenje in delo gledališča. Prav zato pa mora teater ohraniti status stalne javne produkcijske gledališke hiše,« je opozorila Valentina Repini.

M.K.

Valentina Repini

KROMA

OBČINA - Svetniki »Pričakovali smo županovo podporo«

Trije slovenski tržaški občinski svetniki te dni pozorno sledijo poteku krize Slovenskega stalnega gledališča. O možnih rešitvah so takole menili.

Igor Švab (Demokratska stranka-Slovenska skupnost): »Slovenska narodna skupnost bi bila z zaprtjem gledališča obubožana. Izgubili bi enega od kulturnih temeljev. Slovenski občinski svetniki si že od začetka mandata prizadevamo, da bi občina, v okviru svojih pristojnosti, poskrbela, da se zadeva okrog gledališča finančno reši. S temi prizadevanji bomo nadaljevali.«

Stefano Ukmar (Demokratska stranka): »Zadevi sem sledil od blizu, bil sem v neposrednem stiku z županom. Na podlagi zadnjih dogodkov se mi zdi, da ni opravił svoje dolžnosti. Kot župan mesta Trst bi se moral več angažirati v iskanju rešitve. Pričakovali smo politično podporo našega župana, ki pa je ni bilo. Upajmo, da ne bo zaslovel kot župan, ki nam je podelil dvojezične osebne izkaznice, a tudi zaprl Slovensko stalno gledališče.«

Iztok Furlanič (Stranka komunistične prenoje): »Iz leta in leta se je nategovalo vrh. Gledališče je vsako leto začelo z vedno večjimi težavami, ekonomski problemi so bili iz leta v leto večji, dokler ni eksplodiral. Nekatere uprave gotovo niso podpirale gledališča, kot bi to morale. Po drugi strani pa je treba tudi omeniti, da upravljanje samega gledališča zahteva prevelike stroške. Po mojem mnenju bi se morali usesti za mizo in razpravljati in se domeniti, kako naprej. Kajti: če se nič ne ukrepa, bo teater prej ali slej dokončno zamrl, kar pa si celotna slovenska manjšina ne more dovoliti. Treba bo globoko poseči, diskutirati o vsem, o sami ustanovi, pa tudi o prostori, ki zahtevajo prevelike stroške. Potrebni so zato posegi za srednje in dolgoročne izbire.«

M.K.

KRIZA SSG IN SREDSTVA JAVNEGA OBVEŠČANJA - Sincovich in Visentini

Sindikalista: »Tega nisva izjavila!«

Pokrajinska tajnika CGIL in UIL demantirala včerajšnje pisanje tržaškega dnevnika Il Piccolo o poslopju Kulturnega doma

Pred začetkom tiskovne konference o krizi Slovenskega stalnega gledališča je pokrajinski tajnik UIL Luca Visentini prejel telefonski klic: »Če sem prebral naslov? Seveda, a članka nisem potem prebral.« »Dovolj, dovolj!« mu je za mizo pritrdil kolega sindikata CGIL Adriano Sincovich.

Že zjutraj ju je neprijetno presenetil naslov tržaškega dnevnika Il Piccolo o finančni krizi SSG-ja: »Slo-

vensko gledališča, poslojje naj gre Občini« Tisti narekovaji so razjezili sindikalna predstavnika. Visentini je že med tiskovno konferenco omenil, da naslov »ne odraža tega, kar sva povedala,« in da je »pretiran.«

»Tega, kar piše v naslovu, nisva izjavila,« je po tiskovni konferenci potrdil Visentini. »Vprašanje poslopja ni v tem trenutku prioriteto. V poštev bo prišlo šele potem, ko bo rešeno vprašanje finančne pod-

pore gledališču in ko bo prenovljen upravni svet z vstopom predstavnikov krajevnih uprav,« je menil Visentini.

Sincovich se je z njim popolnoma strinjal: »Vprašanje poslopja obstaja, a mi nismo nikoli trdili, da je tačas primarnega pomena. Predvsem pa ga nismo zastavili tako, kot je zapisano v naslovu.«

M.K.

CERKEV - Nadškof Giampaolo Crepaldi je v nedeljo prevzel vodenje tržaške škofije

Poudarek na »zdravju duš« in postavljanju skupnih ciljev

Prisotnost škofov iz Italije, Slovenije in Kenije - Slovenska beseda in petje - Čestitke predsednika SSO Štoker

»Edini moj cilj, pri vsaki moji izbiri in odločitvi, bo zdravje duš« tako je novi tržaški škof - pravzaprav nadškof - msgr. Giampaolo Crepaldi dejal na začetku svoje prve homilije v vlogi ordinarija tržaške škofije na umestitveni slovesnosti v nedeljo popoldne v stolnici sv. Justa. Msgr. Crepaldi je torej končno prevzel krmilo ladje tržaške Cerkve, kot je v svojem pozdravu dejal stolni proš msgr. Mario Cosulich, ki je novemu pastirju voščil srečno pot v petih jezikih - italijanščini, slovenščini, nemščini, srbsčini in grščini. In že v svoji prvi homiliji je nadškof Crepaldi pokazal, kaj bo srž njegovega pastirovanja: to je »zdravje duš«, kot se je tudi glasil naslov homilije, združeno s postavljanjem skupnih ciljev ob vrednotenju različnosti.

V prvem primeru je novi škof poudaril pomen sledenja Kristusu, ki mora postati model: »Slediti Kristusu pomeni, da ga priznamo za učitelja. Za nas kristjane Jezus ni učitelj, pri katerem občudujemo le moralne nauke. On je živa oseba, ki je prisoten v našem času. On je pot, po kateri naj hodimo, da bomo imeli življenje in bomo poznali resnico,« je msgr. Crepaldi dejal v edinem daljšem slovenskem odlomku homilije in takoj opozoril, da ne hodijo vsi po tej poti, ampak »v imenu nekega domnevnega napredka mnogi dopustijo, da jih ujamejo številne skušnjave tako imenovane postmoderne, ne zavedajoč se, da gre za zaslužujoče ideološke oblike, ki izpraznijo in ubijejo duše.« Gre za novo prevladujočo ideologijo t.i. redukcionizma, ki stvarnost drobi v okvirje, ki se ne morejo medsebojno primerjati in proti kateri se bo tržaška Cerkva borila s širjenjem obzorij, je dejal msgr. Crepaldi.

Novi tržaški škof pa je, nanašajoč se na krajevno stvarnost, poudaril tudi pomen postavljanja skupnih ciljev in ovrednotenja različnosti v okviru edinosti in sodelovanja. Trst bo glede tega imel v Cerkvi pripravljeno in velikodušno tovarišico, ki bo delala za združitev duše mesta okoli skupnih ciljev, ki naj imajo v središču človeka, zlasti tistega, ki je reven, trpeč in ki živi na robu.

To je torej pastirski program novega škofa, ki ga je - poleg množice vernikov in mnogih rojakov iz domačega kraja Villadose v Venetu, ki so napolnili stolnico in ploščad pred njo, kjer so postavili velik ekran -

Nadškof Giampaolo Crepaldi (na sredi) vstopa v tržaško stolnico skupaj z goriškim nadškofom Dinom De Antonijem (spredaj) in zdaj že bivšim tržaškim škofom Evgenom Ravignanijem

KROMA

pred začetkom skoraj tri ure trajajoče slovesnosti pričakal njegov predhodnik, msgr. Evgen Ravignani, skupaj s številnimi predstavniki krajevnega javnega življenja, od župana Roberta Dipiazza, prefekta Giovannijsa Balsama in podtajnika Roberta Menie, pa do poslanca Ettoreja Rosata, senatorke Tamarice Blažina, predsednice pokrajine Marie Tereze Bassa Poropat in drugih. Novemu pastirju tržaške Cerkve je čast izkazal vod italijanske vojske, nakar so ga v krstilnici sprejeli številni sobratje. V prvi vrsti sta bila to kardinala Renato Raffaele Martino in Angelo Scola, poleg njiju pa še vrsta drugih, kot npr. goriški nadškof Dino De Antoni, koprski škof Metod Pirih in pomožni škof Jurij Bizjak ter škof iz Embuja v Keniji Paul Ki-riuki. Prisotni so bili tudi predstavniki drugih krščanskih cerkva, med katerimi naj omenimo srbsko-pravoslavnega metropolitov Jovana Pavlovića.

Sprevod škofov in duhovnikov je iz krstilnice krenil v stolnico, kjer je pred oltarjem po kratkem pozdravu škof Ravignani prebral apostolsko pismo papeža Benedikta XVI., s katerim slednji nadškofa

Giampaola Crepaldija imenuje za novega tržaškega škofa. Takoj zatem sta dobrodošlico novemu škofu izrekla stolni proš msgr. Cosulich in tržaški župan Dipiazza. Slednji je med drugim podal krajši oris polpretekle zgodovine Trsta, kjer sta prvotno ravnovesje porušili »diktatura in nacistična okupacija,« delna posledica katerih je bil tudi poznejši teror jugoslovanskega režima po drugi svetovni vojni, v povojnem času pa je Trst prehodil dolgo in težavno pot do pomiritev med italijansko večino in slovensko komponento mesta, ki je privedla v novo obdobje, v katerem dialog in polno priznanje pravic manjšin kažeta na prihodnost sodelovanja za razvoj tega območja.

Po uvodnih pozdravih je stekel mašni obred, ki ga je bogatilo petje stolnega zbora Cappella Civica pod vodstvom Marca Sofianopula in ob orgelski spremljavi Roberta Brisotta ter Združenega zbora Zveze cerkvenih pevskih zborov, ki je pod vodstvom Edija Raceta in ob orgelski spremljavi Tomaža Simičiča poskrbel, da je v stolnici med obhajilom odmevala tudi slovenska pesem. Drugače je slovenska beseda večkrat od-

jeknila pod oboki sv. Justa: poleg odlomka iz homilije so bili v slovenskem jeziku še drugo berilo (bral je Aleksander De Luisa), evangelij (bral je bazovski župnik Žarko Škerlj) in ena od prošenj (brala je Raja Peric). Po zaključku slovesnosti pa se je praznovanje nadaljevalo na dvorišču gradu sv. Justa, kjer je bila pogostitev za vse, ki jo je ponudil župan Dipiazza.

Tako se je začelo obdobje pastirovanja msgr. Giampaola Crepaldija, ki je večeraj prejel tudi čestitke predsednika Sveta slovenskih organizacij Draga Štoker. Slednji mu v pismu želi čimbolj bogato in uspešno vodenje »te za nas tako važne ustanove, s katero se čutimo srčno povezani tudi slovenski kristjani, ki na njenem ozemlju živimo, delamo, pojemo, molimo v svojem materinem jeziku že stoletja in stoletja,« piše Štoker v kratkem pismu, v katerem naproša novega škofa za sprejem vodstva SSO, na katerem bi mu izrazili svoje želje in poglede za naprej, »s posebnim ozirom upanja in pričakovanja slovenskih vernikov tržaške škofije.«

Ivan Žerjal

KONSERVATORIJ Ponuja se možnost slovenskih tečajev

Če bo dovolj zainteresiranih študentov, bosta na tržaškem konservatoriju Tartini v novem akademskem letu lahko stekla tečaja v slovenskem jeziku: gre za tečaja glasbene zgodovine in estetike ter glasbene teorije in analize. Vest so sporočili s konservatorija Tartini, kjer so zborni organi v septembru soglasno sprejeli predlog o širitvi ponudbe na tečaje v slovenskem jeziku, katerih docente bodo izbrali na podlagi postopkov, ki bodo v skladu in na ravni tistih, ki veljajo za izbiranje ostalih docentov na konservatoriju in katerim je treba dodati potrebo po znanju slovenščine.

To je rezultat številnih srečanj med senatorko Tamaro Blažina in njenim sodelavcem Liviem Semoličem s predsednico in ravnateljem konservatorija, Anno Illy in Massimo Parovelom, na katerih so se dogovorili, da v pričakovanju primerne rešitve težav v zvezi z ustanovitvijo avtonomne slovenske sekcije pri Tartiniju, ki jo predvideva zaščitni zakon, ponudijo eksperimentalne tečaje s področja kulture, teorije, zgodovine in muzikologije v slovenščini kot dopolnitev že obstoječe didaktične ponudbe in pod pogojem, da se za to odloči primerno število študentov. V prejšnjih dneh je tudi generalni direktor ministrstva za univerzo dr. Civello ravnatelju konservatorija Tartini Parovelu neuradno napovedal privoljenje ministrstva, v prihodnjih dneh pa bodo vsem že vpisanim študentom takoj zagotovili možnost, da izberejo učni jezik.

Že čez dva tedna, se pravi 20. oktobra, pa bo stekel že programiran tečaj v slovenščini z naslovom Kulturna dediščina glasbene obrti v Sloveniji, ki ga bo vodila ena največjih izvedenk na tem področju, prof. Darja Koter z Akademije za glasbo iz Ljubljane. Tečaj bo trajal trideset ur in se bo zaključil 21. novembra z vodenim ogledom zbirke glasbil na ptujskem gradu.

ŠKOFIJE - Zaseg Uvažala kokain

Pred dnevi je finančna straža na nekdanjem mejnem prehodu Škofije aretirala slovenskega in srbskega državljan, ki sta potovala v Italijo. V vozilu sta skrivala 158 gramov kokaina. Bilo mamilo je bilo namenjeno tržaškim porabnikom. V preiskavi sodelujejo tudi kriminalisti iz Kopra: skupaj so doslej zasegli 180 gramov kokaina, 40 gramov marihuane in dve vozili.

Finančni stražniki menijo, da je vodilni v dvojici aretiranih 23-letni slovenski državljan, ki je kljub svoji mladosti dokaj izkušen razpečevalec. Na podlagi zbranih informacij so dognali, da je prodajal kokain v Trst, kjer je imel stike s krajevnimi kupci. Preiskovalci domnevajo, da se za mladim Slovincem skrivajo člani združbe, ki so jo pred tedni delno razkrinkali slovenski policisti, ko so pred trgovino OBI v Kopru prijeli štiri kriminalce.

Ropar v priporu

V nedeljo so karabinerji odvedli v pripor 41-letnega Tržačana F. G., ki je osumljen, da je 20. marca letos oropal 73-letnico. Na stopnicah stanovanjskega poslopja v Ul. Giulia ji je ropar v sodelovanju z 31-letno V. C. iz Trsta odzval torbico s 150 evri ter jo porinil na tla, pri čemer si je gospa poskodovala glavo in kolk.

DRUŠTVO EDINOST - Okrogla miza ob 55. obletnici podpisa Posebnega statuta

»Proučimo pravne dokumente«

Vsi govorniki so poudarili potrebo po premagovanju apatije in po skupnem uveljavljanju naših pravic

Če poznamo pravne temelje jezikovne enakopravnosti, lahko premaknemo svet. Tako je predsednik društva Edinost Samo Pahor nagovoril občinstvo, ki se je včeraj zbralo v galeriji Narodnega doma na okrogli mizi ob 55. obletnici podpisa Posebnega statuta, ki je ob razdelitvi Svobodnega tržaškega ozemlja med Italijo in Jugoslavijo odločil obseg varstva jezikovnih manjšin. Ob Pahorju so za govorniško mizo sedeli Rafko Dolhar, Drago Štoker in Stojan Spetič (Miloš Budin se srečanja ni mogel udeležiti), moderator pa je bil Jože Pirjevec. Dokument določa, »da lahko pripadniki jugoslovanske etnične skupine na področjih pod italijansko upravo svobodno uporabljajo svoj jezik v osebnih in uradnih stikih z oblastmi; imeli bodo pravico prejemati od oblasti odgovore v istem jeziku, javnim dokumentom pa bo priložen ustrezeni prevod.«

Uvodoma je Pahor predstavil politične korake, ki so privedli do Posebnega statuta, in naštel vrsto razsodb ustavnega sodišča za dejansko varstvo manjšine. Z nekaterimi pravnimi argumenti o rabi slovenščine namreč razpolagamo, vendar jih večina ne pozna, kaj šele, da bi jih uporabljala. Danes je skrajni čas, da jih proučimo in odločno nastopimo za pravno državo. Protagonistka vojne je namreč pehota, ki lahko z odločnim nastopom prebije sovražne vrste, je dejal, Pirjevec pa je ob pogle-

Govornikom včerajšnje okrogle mize Rafku Dolharju, Dragu Štokerju, Samu Pahorju in moderatorju Jožetu Pirjevcu se je pridružil še Stojan Spetič

KROMA

du na maloštevilno občinstvo ugotavljal, da kaže, da pehote in generalov ne zanima usoda zamejcev.

Za njima se je oglasil Spetič, ki je postregel z nekaterimi anekdotami o času, ko se je v senatu bilo bitko o vprašanju globalne zaščite, ter o današnjem obravnavanju manjšinskih pravic le kot individualnih. Kritičen je bil do paritetnega odbora, do slovenske vlade, ki ne udari po mizi, in do političnega pritiska, pod katerim se ljudje raje prepuščajo nelagodju in pasivnosti. Tudi Dolhar se je spominjal svojega politi-

čnega delovanja v tržaškem občinskem svetu, »ko se je skušalo narediti, kar se je narediti dalo.« Začenši od izsiljevanja uporabe slovenskega jezika »v svetem hramu« na Velikem trgu: ko je v dvorani zadonela slovenska beseda, so ga izžvižgali in iz protesta je odšel. Štoker je poudaril pomembnost mednarodnih določil za uporabo slovenščine in pri tem dejal, da se bosta SSO in SKGZ obrnili do odvetnika, ki pozna norme in bi lahko svetoval, kako nastopati in torej premagati današnjo apatijo.

Razvila se je nato debata, na kateri so številni iz publike postregli z osebnimi primeri o prevečkrat nelahkem zahtevanju uporabe slovenščine in poudarili potrebo po svetovalno-pravnem uradu, ki bi konkretno pomagal ljudem pri stikih z oblastmi in urejanju dokumentov. Pred dokaj črnogledno sliko asimilacije in nekakšnega boja proti mlinom na veter, pa je Pirjevec opozoril, da smo Slovenci skozi zgodovino dokazali nenavadno zmogljivost preživetja in kljubovanju: »Te lastnosti, ki je v našem značaju, ne bomo izgubili.« (sas)

GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Začetek sezone z narečno komedijo

Remitur oz. ženske odločno proti moški nadvladi

Tekst Remitur. Ženske v parlamentu je Ugo Vicic povzel po Aristofanu

Aristofanes v tržaški omaki bo duhovito ponudba, s katero bo gledališče la Contrada postreglo svoji publikli na prvi premieri sezone, ki bo na sporedu v petek ob 20.30. Po uvodu sodeč bo uprizoritev precej živahna in vzdušje bojevito, saj se je tiskovna konferenca pričela s »protestnim« sprevodom igralk, ki so ukazovalno postavile novinarje v vrsto in jih pospremile skozi glavno dvorano do dvorane Polacco, kjer so avtorji pojasnili vsebine nove produkcije. Remitur. Ženske v parlamentu je tekst, ki ga je Ugo Vicic povzel po antičnih komedijah Lizistrata in Ženske v skupščini; zgodba pripoveduje o ženskah, ki se uprejo moški oblasti in stavkajo tako, da se enotno in soglasno odpovejo spolnim odnosom do uveljavitve svojih zahtev. Grške ženske antične komedije so se upirale vojni, Tržačanke posodobljene različice pa do upravljanju gospodarskih in ekoloških vprašanj našega mesta. Protagonistke igralske zasedbe bodo seveda ženske tržaškega ansambla z Ariello Reggio na čelu. Z njo bodo temperamentno nastopale v vlogah upornic Maria Grazia Plos, Marzia Postogna, Paola Saitta, Ornella Serafini in Sara Zanni. Moški tabor pa bodo zastopali Adriano Giraldo, Maurizio Zacchigna, Massimiliano Borgnesi, Lorenzo Zuffi in Francesco Paolo

Ferrara.

Režijo je podpisal Francesco Macedonio, hišni režiser, kateremu je po tradiciji zaupana otvoritev sezone. Neupornost dvorane, v kateri se v teh dneh končujejo obnovitvena dela, je nekoliko upočasnila tehnično pripravo uprizoritve. Kot je duhovito pripomnil soavtor teksta, so ženske v ansamblu resnično prevzele oblast. Uprizoritev varietejsko naravnana s skeči, ki se s kritičnim namigovanjem na televizijsko govornico povezujejo in dopolnjujejo v koherentnem razvoju zgodbe.

K realizaciji projekta je prispevala Trgovinska zbornica, ki je v zadnjih letih omogočila vrsto projektov, kot so muzikli v gledališču Rossetti, festival operete v Verdiju in niz dramskih novitet v tržaškem narečju v gledališču La Contrada. Tudi ta premiera spada v omenjeni niz, saj se sezona vedno odpre z narečnim besedilom, ki ga tržaško gledališče - kot je povedala predsednica Livia Amabilino - enakopravno obravnava v odnosu do besedil v knjižnem jeziku. Ponočitve se bodo na odru gledališča Bobbio zvrstile do 25. oktobra, v nadaljevanju sezone pa bo gostovala pri italijanski skupnosti v Istri v sklopu pobud Ljudske univerze, na deželni teritoriji pa s sodelovanjem mreže ERT. (ROP)

»Protestnice« z Ariello Reggio na čelu

KROMA

POŽAR - Bržkone kriv kratek stik

Gorelo v baru v mestnem središču

Gasilci so v noči med nedeljo in ponedeljkom odhiteli na Trg Vittorio Veneto, kjer je v istoimenskem baru izbruhnil požar. Vse kaže, da je bil kriv kratek stik. Skupina sedmih gasilcev je zapustila sedež v Ulici D'Alviano ob 3.50. Na Trgu Vittorio Veneto so razbili okno gorečega bara in primerno opremljeni stopili v notranjost. V gostem dimu so pogasili ogenj in nato pozorno pregledali poslopje, vključno z uradi v prvem nadstropju. Ogenj se je po vsej verjetnosti vnel zaradi kratkega stika pri hladilniku, največ škode je bilo na pohištvo (na sliki).

Camorra in njene lovke, ki segajo do Trsta

V soboto zjutraj so karabinjerji v kraju Trecase pri Neaplju prijeli in priprli 34-letnega člana kriminalne združbe, ki je poznana kot »klan Gallo-Limelli-Vangone«. Skupina ima pod nadzorom umazane posle v občinah Trecase in Boscotrecase. Aretiranega A. R. (v njegovi hiši so našli tudi manjšo količino marihuane) so nato prevzeli karabinjerji iz Trsta, ki so ga prepeljali v tržaški zapor. Tržaški karabinjerji namreč sodelujejo s kolegi iz kraja Torre Annunziata v preiskavi zoper omenjeno mafijsko skupino, saj njeni posli s kokainom segajo do Trsta. Pri preiskovalnem oddelku tržaških karabinjerjev razlagajo, da je A. R. »manjša riba«, neke vrste posrednik med camorro in tržaškimi kupci. Maja letos pa so že prijeli večjega kriminalca, 31-letnega Cira Limellija, ki so ga presenetili v njegovi razkošni vili blizu Neaplja.

Vinjeni motorist povozil otroka

Voznik skuterja kymco ni bil dovolj oprezen, saj je njegovo pozornost močno zameglil alkohol. Tako se 45-letni Tržačan pred dnevi okrog 21. ure ni ustavil pri prehodu za pešce na Drevoredu D'Annunzio (obračal je s Trga Mioni proti Trgu Garibaldi), pred njim pa se je znašel osemletni otrok, ki je s tremi odraslimi osebami prečkal cesto. Skuter je otroka podrl, k sreči pa se je mladoletni pešec pri padcu na tla le lažje udaril v glavo. V bolnišnici Burlo Garofolo so ocenili, da bo okreval v šestih dneh. Občinska policija je za alkotestom ugotovila, da je bil 45-letnik precej vinjen: napihal je 1,5 grama alkohola v litru zraka. Poleg globe, začasnega odvzema vozniškega dovoljenja in črtanja 15 vozniških točk čaka voznika kazenski postopek, skuter pa so mu dokončno zaplenili. Mestni redarji so isti večer odvzeli vozniško dovoljenje še 22-letniku, ki se je z vespo peljal po Ulici Giulia. Napihal je 1,88 gramov alkohola v litru zraka.

DOLINA - Življenjski jubilej zavednega domačina in partizana

Sto let Franca Bandija

Rad zahaja v partizanski klub v Boljuncu in vsak dan bere Primorski dnevnik

Na današnji dan 6. oktobra 1909. leta se je v Prebenegu rodil Franc Bandi, ki praznuje danes v Dolini svoj stoti rojstni dan.

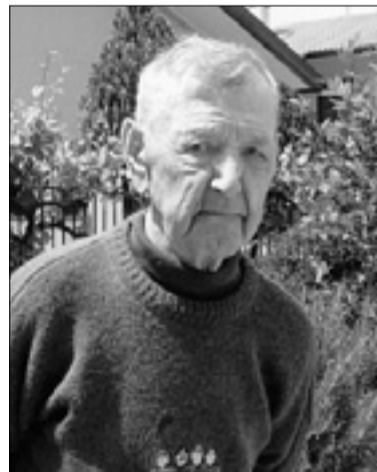
Družina našega današnjega slavljenca je imela svojo domačijo v Prebenegu na št. 32, kjer sta se očetu Ivanu Bandiju - Combeljcu rodila v prvem zakonu dva sinova. Po prerani smrti prve žene se je Ivan ponovno oženil z Marijo Slavec iz Doline. Ivan in Marija sta imela deset otrok, tako da je imel naš Franc dva polbrata, osem bratov in dve sestri. Najmlajši brat Alojz, rojen 1917. leta in njegov vrstnik iz Doline sta splezala na električni drog visoke napetosti. Na vrhu ju je oplazila elektrika. Dolinčan je umrl, Lojzetu je tok poškodovale srčni utrip, vendar je ostal živ. Po posredovanju dolinskega župnika Piščanca, so ga sprejeli v semenišče v Vatikanu. Za posledicami elektrošoka je v Rimu umrl pred zaključkom študija.

Hudomušni Franc pravi, da je bila njihova družina, kljub kmetiji z dvema kravama in dvema voloma bolj revna, ker so bili tako številni. Ves Prebeneg leži visoko na pobočju dolinske občine, zato, pravi Franc, da je Prebeneg najbolj trpežna vas.

Življenje Franca Bandija, je dolgo in pestro. Veliko je doživel, zato je nepregledno dolga njegova pripoved o prijetnih, težkih in žalostnih doživetjih. Zanj so važni veliki dogodki in vsakdanje drobne stvari, skrbi in veselje. Vse njegovo doživljanje in pripovedovanje je mehko, razumno, včasih ljubeče, rekli bi lahko diplomatsko brez grobosti, brez sovraštva, vendar prežeto z zvestobo do lastne narodne pripadnosti, do lastne družine in ožje skupnosti.

V najlepšem spominu ima svojo mater Marijo. Zaradi številne družine je šel pri dvanajstih letih služiti. Iz Prebenega je hodil v šolo v Dolino. Starši so rekli: »Kaj boš hodil samo v šolo, moraš tudi doma kaj delat.« Spominja se, ko je v šoli župnik Piščanc rekel, da je za vse slabo na svetu kriva Eva, ki je vzela prepovedano jabolko. Franc je takoj vprašal: »Kakšne sorte je bilo tisto jabolko, ker imamo tudi mi doma veliko jabolk?«

Leta 1936 ga je poročil župnik Ivan Bidovec z Dolinčanko Kristino Slavec in jim

dal v najem stanovanje v farovžu v Dolini.

V Dolini sta se Francu in Kristini rodili dve hčerki, Salvina leta 37 in Sonja leta 47. Franca razveseljuje vnukinja Arianna in vnuk Franko Korošec ter pravnuk Nikola in pravnukinja Teodora.

Spominja se 1. svetovne vojne. Trije fantje iz Prebenega so umrli v avstrijski vojski, Vdove so prejemale penzijo. Avstrijska vojska je pošiljala v Prebeneg skupine vojakov na krajši oddih. Med drugimi so bili Poljaki, Romuni in Čehi. Spominja se, da so prišli Italijani brez borbe v Trst; da so jim v šoli ponujali rižoto in da so morali prinesiti od doma žlico. »Kljub temu, da so bili Italijani naši sovražniki, smo vseeno jedli.« Spominja se, ko so se domačini v Ospu leta 1922 spopadli s fašisti, ki so potem požgali nekaj hiš.

Ko je še odrasčal, je delal pri gradbenih podjetjih kot zidarSKI pomočnik (malavar) in postal odličien priučeni zidar. Imel je strica v Trstu, pri katerem je delal, ko še ni bilo strojev in so na roke mešali morskimi gramoz.

Februarja 1942 je bil ponovno mobiliziran in poslan najprej v Trapani in v druge kraje v Italiji. Njegovo enoto so poslali celo v okupirano Slovenijo na Kočevsko. Tam so bili samo krajši čas, ker so ugotovili, da so med vojaki tudi Slovenci iz naših krajev, ki bi lahko ušli k partizanom. Zato so jih premostili ponovno v Italijo.

Ko so se v južni Italiji izkrcali zavezniki, so slovenske fante smatrali za vojne ujetnike in jih 200 z vojaškimi ladnjami odpeljali v Tunizijo. Tam so popravljali an-

DS: trije tržaški delegati za Rim

Salvatore Dore (stališče Bersani), Luciano Kakovic (Franceschini) in Matej Iscra (Marino) bodo zastopali tržaško stranko na nedeljski kongresni skupščini Demokratske stranke v Rimu. Dore, Kakovic in Iscra so bili izvoljeni na nedeljski pokrajinski skupščini, na kateri so uradno potrdili volitve sektorskih kongresov.

Jutri na Opčinah o regulacijskem načrtu

V Prosvetnem domu na Opčinah bo jutri zvečer ob 20.30 javna skupščina o regulacijskem načrtu Občine Trst. To bo zadnje informativno srečanje, ki ga za domačine prireja vzhodnokraški rajonski svet.

Prvi aplavz

Od 6. oktobra bodo v okviru slovenskih televizijskih programov RAI vsak torek ob 20.25 na sporedu posnetki mladih glasbenikov, ki so nastopili na zaključnem nastopu izbranih solistov in skupin 9. glasbene revije v prireditvi NSS sv. Cirila in Metoda. Niz 15 oddaj z naslovom Prvi aplavz bosta odprla tolkalec Lorenzo Dari in pianistka Beatrice Zonta.

Prodajal ribe na črno

Športni ribič se je pogajal z lastnikom neke restavracije na Tržaškem, za približno tisoč evrov je na črno prodajal 50 kilogramov ulova. Sredi pogovora so vskočili finančni stražniki, ki so dvojico ovačili. Oba tvegata denarno kazen od 2000 do 6000 evrov.

gleške kamione, Franc pa je delal v kuhinji. Spominja se, da so si z Arabci na skrivaj izmenjavali hrano tako, »da smo mi njim dajali konzerve, oni pa nam krompir in zelenjavo.«

Nato so jih Angleži ponovno prepeljali v partizansko središče Prekomorskih brigad v Bari. Novembra so jih 600 prepeljali v Split, od koder so se premikali preko Zadra, Velebita do osvobojenega ozemlja v Črnomlju, nato naprej v Postojno, Vipavo, preko Predmeje, Čepovana do Dolene Trebuše, kjer je bila komanda IX Korpusa. Tu so Franca vključili v Gradnikovo brigado.

Do odobroditve, o kateri so vsak dan sanjali, so poleg občasnih spopadov z Nemci, nosili hrano in ranjence v bližino bolnice Franja. Najtežje dni so preživljali, ko ni bilo hrane in jih je zajela negotovost in strah.

Mladi ga včasih vprašujejo, če je koga ubil. Njegov odgovor je bil vedno tak: »Ko napadaš, napadaš; ko se braniš, se braniš, takrat ne misliš na to.«

1. maja 1945 je njegova enota šla skozi Doberdob, kjer so jim navdušeni domačini ponudili zajetno malico, v Trzič in Selce in s kamionom do Soče, kjer so jih čakali Angleži, ki so ga vprašali, kje bi lahko prespali. Odgovoril jim je, naj gredo v gozd, kjer so spali partizani.

Zaradi izčrpanosti so ga nekaj časa zadržali v tržaški bolnici. Ko si je opomogel, je bil dodeljen Rdečemu križu v Trstu v Ul. Buonarroti 31, kjer je bil kasneje Slovenski dijaški dom. Tu je opravljal vlogo kurirja in poštarja do meseca septembra 1945, ko je bil odpuščen.

Zanimivo je njegovo pripovedovanje na radiu Trst A o povojnih manifestacijah, ko pravi »z ženo sva se udeleževala vseh manifestacij za naš Trst.«

»Sem antifašist, ampak ne protikomunist, sem srečen, da imam stike s sodelci, rad zahajam v partizanski klub v Boljuncu. Sem še vedno član naše sekcije VZPI. Vsak dan berem Primorski dnevnik. Najbolj pomembno je, da smo osvobodili Slovenijo. Mi smo osvobodili Trst, nam pripada ta zasluga.«

Našemu zvestemu bralcu Francu prirčno čestitamo ob velikem rojstnem dnevu z naboljšimi željami za naprej.

Srečno Franc!

UMETNOST - Razstava kamnitih izdelkov

Hrovatinove kamnite umetnine do 9. oktobra v Narodnem domu

V Narodnem domu je še ta teden na ogled razstava Zvoki kamna, na kateri kipar in kamnosek Pavel Hrovatin predstavlja izbor svojih

kamnitih umetnin. Gre v glavnem za velike reliefe, med katerimi so bili nekateri že nagrajeni in tudi razstavljeni v pariškem Gran Palaisu.

Dela si je mogoče ogledati vsak dan (do petka) od 17.30 do 19.30, za ogled v jutranjih urah pa je potrebna rezervacija (tel. št. 349 1281225).

Včeraj danes

Danes, TOREK, 6. oktobra 2009

VERA

Sonce vzide ob 7.10 in zatone ob 18.36 - Dolžina dneva 11.26 - Luna vzide ob 19.13 in zatone ob 9.44

Jutri, SREDA, 7. oktobra 2009

MARKO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20 stopinj C, zračni tlak 1020,4 mb ustaljen, veter 7 km na uro jugo-vzhodnik, vlaga 65-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 22 stopinj C.

Lekarne

Do sobote, 10. oktobra 2009

Lekarne odprte tudi od 13. do 16. ure

Ul. Roma 15 (040 639042), Ul. Piccardi 16 (040 633050), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Piccardi 16, Ul. Sv. Justa 1, Milje - Lungomare Venezia 3. Nabrežina (040 200121) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Sv. Justa 1 (040 308982).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIA TORI - 16.45, 18.30 »G-Force: Superspie in missione 3D«; 20.15, 22.15 »District 9«.

ARISTON 16.30, 18.45, 21.00 »La ragazza che giocava con il fuoco«.

CINECITY - 16.15, 18.00, 19.10, 21.15, 22.00 »Bastardi senza gloria«; 15.50, 17.55, 20.00, 22.05 »Un amore all'improvviso«; 16.05, 17.50 »Biancaneve e gli 007 nani«; 16.00, 18.50, 21.40 »Baaria«; 16.15, 18.10, 20.05 »G-Force: Superspie in missione 3D«; 19.30, 22.00 »La ragazza che giocava con il fuoco«; 20.00, 22.10 »District 9«; 22.00 »Basta che funzioni«; 16.00, 18.00 »L'era glaciale 3 - L'alba dei dinosauri 3D«.

FELLINI - 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Il mio vicino Totoro«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 19.30, 22.00 »Bastardi senza gloria«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 19.00, 21.40 »Baaria«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 22.00 »Ricatto d'amore«; 20.10 »Il grande sogno«.

KOPER - KOLOSEJ - 17.20 »Coco Chanel«; 19.00, 21.30 »G.I. Joe: Vzpon Kobre«; 19.30, 22.00 »Sirota«; 16.10, 18.00, 19.50, 21.40, 23.30 »Slovenka Slovenka«; 16.50 »V višave 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.00, 18.30, 21.00 »Bastardi senza gloria«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Basta che funzioni«; Dvorana 3: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Un amore all'improvviso«; Dvorana 4: 16.45, 18.30, 20.30 »L'era glaciale 3 - L'alba dei dinosauri«; 22.15 »Whiteout - Incubo bianco«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.30 »Bastardi senza gloria«; Dvorana 2: 17.30, 20.30 »Baaria«; Dvorana 3: 17.40, 20.00, 22.10 »District 9«; Dvorana 4: 17.50, 19.50, 22.00 »Un amore all'improvviso«; Dvorana 5: 20.10, 22.10 »Basta che funzioni«; 16.45, 18.30 »G-Force: Super spie in missione«; »Kinemax d'autore«; 17.30, 20.00, 22.10 »Il cattivo tenente - Ultima chiamata New Orleans«.

Mali oglasi

GOSPA S KRASA išče delo kot gospodinj-ska pomočnica, enkrat tedensko. Tel. št.: 00386-30922707.

IŠČEM delo kot hišna pomočnica, enkrat tedensko. Tel. št.: 340-6192100.

IŠČEM pošteno osebo za pomoč v gospodinjstvu pri starejši osebi v Tržiču. Pokličite po 16. uri na tel. št.: 347-8004578.

NA OPČINAH dajem v najem prostor, 85 kv. m. v Alpinski ulici 87, primerno za trgovino ali urad. Za informacije pokličite na tel.št.: 338-1966768 ali 340-3338082.

NISSAN NOTE 1.4 accent, november 2006, 45.000 km, vedno v garaži, oranžne kovinske barve prodajam. Cena po dogovoru. Tel.št.: 349-4047622 (v popoldanskih urah).

ODRABLJENE RAČUNALNIKE s pomnilnikom (RAM) za 512 MB za uporabo operativnega sistema Windows XP išče podružnica nižje srednje šole sv. Cirila in Metode na Katinari. Pokličite na šolo tel. št. 040 390716 med 8. in 14. uro.

PODARIM zlatega prinašalca starega štiri leta. Pes je zelo ljubezniv in ima vsa potrebna zdravniška potrdila. Tel. 349-1672926.

PODARIM zelo simpatičnega mucka. Tel. 040-200865.

PRODAM diatonično harmoniko kot novo ročno-obrtniško izdelano. Tel. 348-4735330.

PRODAM Fiat 600, letnik 99 v dobrem stanju. Tel. št.: 335-7284798.

PRODAM klavir v zelo dobrem stanju. Cena 1.050,00 evrov. Tel. št.: 338-6036203.

PRODAM po ugodni ceni usnjeni nov trisežni divan v temno rdeči barvi (bordó) zaradi selitve. Tel.št.: 338-3999360.

PRODAM stanovanje s svetlimi prostori v bližini slovenskega kulturnega gledališča, 63 kv.m., s hodnikom, kuhinjo z jeditnico, veliko dnevno sobo, kopalnico, avtonomno ogrevanje, tretje nadstropje z dvigalom. Cena 98.000,00 evrov. Pokličite na GSM 328-3178555 ali na tel. 040-364187 v večernih urah.

PRODAM EKSTRADEVIŠKO OLJE - cena po dogovoru, telefonirati ob urah kosila na tel. št. 348-5913172.

PRODAM diatonično harmoniko, kot novo, ročno-obrtniško izdelano. Tel. 348-4735330.

PRODAM mansardo v Nabrežini center v dvonadstropni stavbi, 170 kv. m., avtonomno ogrevanje in z načrtom za eventualno razdelitev na eno ali dve stanovanji (cena 115.000 evrov) ter samostojno prenovljeno hišo v Girandolah, 100 kv. m. s 350 km. m vrta (cena 305.000 evrov). Tel. št. 335-205539.

PRODAM peč na drva, unical airex 25, malo rabljena. Cena: 1.500 evrov. Tel. 338-6239174.

SV. JAKOB, UL. GRAMSCI - novo, enosobno, opremljeno stanovanje dam v najem, cena 450,00 evrov. Tel. št. 040 - 366286.

VNAJEM dajem stanovanje, v bližini univerze v Trstu za dva ne rezidenčna študenta. Tel.št.: 320-0407093.

Prireditve

MEŠANI PEVSKI ZBOR MPEZ DEVINREČKA ZVEZDA vabi na celovečerni koncerta MZ Schola Cantorum »Aristotele Pacini« iz Atria v Abrucih v petek, 9. oktobra, ob 20.30 v novi cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu in v soboto, 10. oktobra, ob 20.30 v cerkvi sv. Mihaela v Zgoniku.

SKD VIGRED vabi 9., 10. in 11. oktobra v Praprot na 14. kraški Oktoberfest pod šotorom. Petek, 9. oktobra, ob 19. uri vesela otvoritev s harmonikarji društva Kraška harmonika in godbeno skupino Alpebrass, ples z ansambлом Vižarji. Sobota, 10. oktobra, ob 15. uri turnir v briškoli in likovni ex tempore za otroke in mladino; ob 19. uri nastop otroške folklorne skupine OŠ Dutovlje, s spletom ljudskih pesmi in plesov »Kako so nekoč malo jedli in malo pili«; od 20. ure ples z ansambli: Mladi kraški muzikanti, Kraški Ovčarji in Alter Ego. Nedelja, 11. oktobra, od 9. do 10. ure zbirališče za 14. pohod »Na Krasu je krasno«; ob 13. odprtje kioskov; ob 16. »14. Muzikfest - srečanje ljudskih godcev in pevcev«, ples z ansambлом Vagabundi. V soboto in nedeljo popoldne za otroke in mladino taborniški kotichek v organizaciji Tabornikov RMV Trst-Gorica.

V NARODNEM DOMU bo do 9. oktobra pod naslovom »Zvoki kamna« razstavljal kiparska dela Pavel Hrovatin. Urnik od

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA in AEOLO, rivista letteraria ed oltre (Univerza v Pisi)

vabita na predstavitev

NELLA CITTADELLA TRIESTINA in BONACCIA CON GLI ARANCI

(prevod dveh črtic BORISA PAHORJA)

DANES, 6. OKTOBRA, OB 17.00 URI V NARODNEM DOMU V TRSTU, ULICA FILZI 14.

Spregovorili bodo:

PRIMO ŠTURMAN (prevajalec), **ENRICO SANTUS** (urednik revije AEOLO). Literarno branje: **MAIRIM CHEBER, JARA KOŠUTA.**

ponedeljka do petka: 17.30-19.30, ob sobotah in nedeljah zaprto. Ogled razstave v jutranjih urah je možen po dogovoru: tel. št. 349-1281225.

Čestitke

Náš stric FRANC 100 let slavi, z njim se veselimo vsi mi. Voščimo mu vse najboljšje. Tolko kapljic toliko let. Vilko, Jožica, Majda, Stojan, Suzi, Elena in Jolanda.

Náš stric FRANC pozna recept, kako dosežes mladosten, čil in zdrav 100 let. Z njim se veselimo in mu iskreno čestitamo Slavica, Silvij, Igor in Tatjana.

Dragi FRANC praznuje danes častitljivi 100. rojstni dan. Iz srca mu čestitava za doseženi jubilej in mu še naprej želiva vse najlepše. Ančko in Gina.

Ob 100. rojstnem dnevu izrekava dragemu gospodu FRANCU iskrene čestitke in mu želiva, da bi visoki jubilej praznoval v veselju najdražjih. Družini Cheber in Šolfa.

Naše iskreno voščilo naj iz rojstnega Prebenega poroma v Dolino, kjer v objemu svoje družine praznuje častitljivi 100. rojstni dan dragi stric FRANC BANDI. Iskrene čestitke in lepe želje mu izrekava Boris in Darinka z družinama.

Ob Festivalu slovenskega filma je mladi režiser MARTIN TURK prejel nagrado žirije kritikov in publicistov za najboljši srednjemetražni črno-beli igrani film Soba 408. SKD Barkovlje mu čestita iz srca in mu želi še veliko življenjskih uspehov.

Draga SANDRA, 50 let danes slaviš, s tabo se veseli cel križ. Z dobrobroto si nas napojila, z nasmehom razveselila, z dobro voljo napolnila. Še na mnoga zdrava leta! Vsi, ki te imamo radi v križu.

Danes naš velik prijatelj slavi 60 let, ženska družba iz Doline mu vošči še dosti zdravih in srečnih let.

Izleti

ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME vabijo na romarski izlet, ki bo v soboto, 10. oktobra. Na programu so Brezje, obiskali bomo Prešernovo rojstno hišo v Vrbi, kosilo v Žirovnici, popoldne se bomo podali v Doslovče, kjer bo voden ogled Finžgarjevega muzeja, nato še muzej pisateljev Janca Jalena in nato v Ljubno. Sledijo sama presenečenja. Odhod avtobusa iz trga Oberdan ob 6.45, iz Sesljana ob 7.00, iz Sv. Križa ob 7.05, s Proseka ob 7.10, z Občin ob 7.20. Za vpis in informacije pokličite na tel. št.: 040-220693 oz. 347-9322123.

DOLINSKA SEKCIJA SLOVENSKE SKUPNOSTI vabi na svoj tradicionalni jesenski izlet v nedeljo, 11. oktobra. Obiskali bomo samostan Stična na Dolenjskem, kjer bo v bližini kosilo, ter Valvazorjev grad Bogenšperk pri Litiji. Za informacije in vpisnine na tel. št.: 040-228274 Rado in 040-228924 Sergio, ob uri kosila.

SLOENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE v sodelovanju s tržaškim Confartigianatom prireja v soboto, 31. oktobra, celodnevni avtobusni izlet na mednarodni sejem gradbeništva SAIE, ki se odvija v Bologni (več info na www.saie.bolognafiare.it). Vse zainteresirane pozivamo, da čimprej javijo tajništvo SDGZ (tel. 0406724828-24-12; email info@sdgz.it), če se bodo sejma udeležili, da

Danes v Dolini

Franc Bandi

okroglih 100 let slavi

Še veliko sreče, humorja in živahnih dni mu voščijo

SKD V. Vodnik, MoPZ V. Vodnik, Srenja Dolina in Majenca!

Danes, 6. oktobra praznuje v Dolini

Franc Bandi

100 let

Še mnogo zdravja, lepih srečnih in prijetnih dni v družbi svojcev in prijateljev mu želijo

hčeri Salvina in Sonja, zeta Stanko in Srečko, vnuka Arianna in Franko z Miro ter pravnuka Nikola in Teodora

Čas za vse enako teče mu nihče ne ubeži, danes eden, jutri drugi, kar 50 let slavi.

Sandra

ti si sedaj na vrsti, Abraham te že lovi.

Zdravja, sreče ti želimo še veliko lepih dni!

Mama Giuditta, tata Bogomil, brat Boris s Slavico, Erik in Maja

Danes je na Proseku praznično, saj naš dolgoletni član in odbornik

Drago Ukmar

slavi častitljiv življenjski jubilej. Vse najboljšje mu iz srca voščimo

vsi pri Godbenem društvu Prosek

zanje pravočasno rezerviramo mesta na avtobusu. Prijave zbiramo do 15. t.m. Toden čas odhoda in povratka bomo sporočili naknadno.

DOLINSKA KLAPA 36 organizira izlet na Dolenjsko v nedeljo, 18. oktobra. Šli bomo v Muljavo, si ogledali Jurčičevo rojstno hišo in muzej ter obiskali turistično kmetijo Plavica in park zdravilnih rastlin. Za informacije lahko pokličete na tel.št. 040-228254 (Just) ali 040-228896 (Nerina).

PODPORNO DRUŠTVO V ROJANU in Koroček Krut vabita v nedeljo, 18. oktobra, na izlet v Padovo, v odkrivanju srednjeveških trgov in palač. Dodatne informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, tel. 040-417025.

KRUT v sklopu prireditve Starosta Mali Princ, vabi v nedeljo, 25. oktobra, na izlet z vodenim ogledom bazilike in arheološkega območja v Ogleju in na popoldansko koncertno predstavo v goriškem Kulturnem domu. Podrobnejše informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8, 040-360072.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju s Fotovideo Trst 80 in KD Fotoklub Skupina 75 prireja izlet v Celje v nedeljo, 25. oktobra. Za prijave in informacije pokličite na tržaški (040-635626) oz. goriški urad ZSKD (0481-531495).

TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA tudi letos organizira tradicionalni izlet oljkarjev, ki se bo odvijal v dneh 28., 29. in 30. oktobra 2009. Z avtobusom se boste odpravili v Lago di Garda, kjer si boste v sredo in petek ogledali Sirmione, Lazice, Garda, in še druga tipična mesteca, torkljo, muzej olja, vinsko kmetijo z degustacijo ter razne druge lepote tega jezera. Četrtek, 29., bo posvečen ogledu Švice in sicer Luganskega jezera in okolice ter popoldne še Muzeja čokolade. Obe prenočitvi bosta v istem hotelu 3 zvezde v Bussolengo. Približna cena izleta za vse tri dni vse vključeno niha med 270,00 in 280,00 evrov. Če ste zainteresirani pokličite v jutranjih urah na tel. 040-8990103 Laura oz. 040-8990108 Roberta in boste dobili vse dodatne informacije in tudi podroben program izleta.

GORICA - Premiera operete Grofica Marica

Slovenska različica kvalitetno zaživela v Bratuževem centru

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice je s Kalmanovo opereto počastila svojo častljivo obletnico

Premišljena in niti najmanj ključna ni odločitev, da Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice svoje častiljive obletnice proslavi z uprizoritvijo operet, teh žlahtnih, duhovitih, razumljivih, ljudskih, na videz precej lahkotnih glasbeno-gledaliških spektaklov, saj le tako lahko resnično poveže vse svoje številčno članstvo in hkrati najširši javnosti predstavi svoj kreativni duh. In ta je izjemen, občudujoč, svež in mladosten ...ves ta, za današnji čas in kulturno atmosfero matične domovine precej nenevidno množični ustvarjalni in poustvarjalni aktivizem, odseva v najnovejši goriški izvedbi operete Grofica Marica. Na velikem odru (pod in za njim) Kulturnega centra Lojze Bratuž je združila več kot 160 pevcev, glasbenikov, igralcev, plesalcev, odrskih mojstrov, asistentov, korepetitorjev ... in nastala je razkošna in bogata predstava, ki zagotovo pomeni presežek v goriškem kulturnem vsakdanju. Grofica Marica, trinajsta opereta madžarskega skladatelja Emmericha Kalmana, je po petinosemdesetih letih od prve izvedbe na Dunaju, v Gorici vnovič postala uspešnica in zapela in zaigrala kot delo prefinjene kakovosti, bogate melodične domišljije, živahnosti, madžarske polnokrvnosti in čustvenega ljubezenskega naboja. Za izvrsten prvi prevod v slovenščino je poskrbel Ivan Tavčar, za odličnost uprizoritve pa prav vsi protagonisti, ki so v celotni predstavi mojstrsko uspeli ohranjati dopadljiv in še sprejemljiv umetniški kredito. Opereta, v kateri se tako intenzivno prepleta živahnost in otožnost, in ki poveže tako zelo različne ude (profesionalne in amaterske) se namreč lahko zelo hitro prevesi v ceneno predstavo in zdrsnje v banalne in celo kičaste prizore. Goriška premiera (2. oktobra) je preseгла pričakovanja: za vnovično odkrivanje kakovostne orkestracije Kalmanove operete je skrbel orkester Ars Ateljeja, očarljive zvoke ciganskih violin in melodij so nam oživljali pevci zborov Hrast Doberdob, Lojze Bratuž iz Gorice, F. B. Sedej iz Števerjana, Bodeča neža z Vrha sv. Mihaela, Podgora, Štandrez, Akord iz Podgora in violinista Iztok Cergol in Aleš La-

vrenčič, sončno otroško vzdušje je v predstavi ustvarjal otroški zbor Veseljaki iz Doberdoba (zborovodkinja Lucija Lavrenčič Terpin), v temperamentnih plesnih točkah so nastopile članice plesne skupine AŠKD Kremenjak iz Jamelj (ki jih vodi Jelka Bogatec). Tehten delež uprizoritvi so prispevali scenograf Aleksander Starc, koreografinja Carolina Bagnati in režiser Emil Aberšek, zagotovo pa je največ energije in dolgoletnih izkušenj v izvedbo operete preli zborovodja Hilarij Lavrenčič. Njemu najbrž lahko tudi podelimo priznanje za idealen izbor solistov, ki so uspeli Grofico Marico oživeti v svojem maksimalnem čaru lahkotnosti, vedrosti in čustvenosti. Elvira Hasanagić je bila tako glasovno kot igralsko v vlogi Grofice vrhunska, in tudi Sebastjan Podbregar je vlogo grofa Tassila opravil mojstrsko, Božidar Tabaj kot baron Koloman Zsupan je bil v svoji genialni komičnosti vnovič nenadomestljiv, prijetno presenečenje je najbrž za marsikoga pripravila Alessandra Schettino v vlogi mlade ciganke Manje, prikupni, prijetni, zgledni, simpatični in korektni so bili tudi Mojca Milič kot Liza, Nikolaj Pintar kot knez Populescu, Majda Zavadlav kot princesa Božena, Marko Černic kot strežnik Penizek, Nejc Cijan kot K. S. Liebenberg, Marko Brajnik kot Tschekko, Jasmin Kovic kot Ilka von Dambossy, Egon Cijan kot cigan Borko.

Glasbeno in gledališko je bila premiera goriške Grofice Marice praznik, ki je v Center Bratuž privabil tako goriškega župana kot evropsko poslanko, pa predsednika pokrajine in številne odbornike, svetnike, predstavnike Mestne občine Nova Gorica ... skratka eminentno družščino, ki je ob Grofici Marici uživala in po burnem aplavdiranju priznala, da je projekt goriške operete dokaz dobre naložbe v kulturi (pa četudi finančno zelo skromne), in da se je zgodil še en 'čudež' soočanja z izjemnostjo entuziazma in pripadnosti številnih članov (tudi mnogih mladih), ki očitno zelo uspešno delujejo v Zvezi slovenske katoliške prosvete v Gorici.

Tatjana Gregorič

Elvira Hasanagić (na desni sliki) je bila prepričljiva grofica Marica, spodaj pa Sebastjan Podbregar, ki je vlogo grofa Tassila opravil mojstrsko, z otroškim zborom

BUMBACA

REVIJE ZA MLADE IN OTROKE - Pastirček 2009/2010

Bogatejši v novem letniku

Več bo barvnih strani, uredništvo pa bo med letom uvedlo nekaj novih rubrik - Risbico za naslovnico je letos prispeval Manuel Lupoli

Novemu letniku naproti gre tudi otroška in mladinska revija Pastirček, ki s šolskim letom 2009/2010 vstopa v štiriinšestdeseto leto izhajanja. V letniku bo izšlo deset števil, od katerih bodo nekatere obsežnejše in bogatejše, urednik Marijan Markežič, avtorice in avtorji, oblikovalke in oblikovalci pa bodo imeli pri ustvarjanju v mislih različne otroke in različne starše, stare starše, vzgojiteljice in učiteljice. To sporočilo je razvidno iz uvodnega pozdrava urednika Marijana, ki je svojim zvestim bralcem sporočil, da bo letošnji Pastirček bogatejši za mnogo več barvnih strani, skozi novo šolsko leto pa si mladi uporabniki lahko obetajo tudi nekaj novih rubrik. Ob koncu svojega pozdrava je urednik vsem skupaj zaželel uspešno in pogumno šolsko leto.

In kaj čaka mlade bralke in bralce v prvi letošnji številki Pastirčka? Z naslovne strani bo bralce celo leto pozdravljala risba Manuela Lupolja, učenca petega razreda OŠ J. Abram iz Pevme, ki je s svojim metuljem navdušil žirijo. V tej številki Pastirčka so zbrana tudi imena drugih nagajencev, skupno pa je uredništvo revije prejelo rekordno število risbic, kar 782 risb iz vseh zamejskih šol. V nadaljevanju septembrske revije se bodo mali radovedni bralci odpravili po šolskih poteh in prišli do različnih pesmic, pravljic in zgodb o tem, ki nas bodo med drugim poučile o pomenu pridobivanja znanja in spoštovanja cestno-prometnih predpisov, poučna stalnica Pastirčka pa ostajajo še naprej prispevki duhovne vsebine. Takšna je denimo rubrika Ministranti OK, ki tokrat uporabnike naslovlja v obliki kviza, zanimiv pa je tudi prispevek o škofu Antonu Martinu Slomšku, ki ga je leta 1999 papež Janez Pavel II. razglasil za blaženega. Vsaka številka Pastirčka bo še naprej prinašala številne otroške pesmi, nekatere od teh tudi uglasbene. V tokratni iz-

daji bo mogoče brati pesmico Vojana Tihomirja Arharja z naslovom Znanost, pevke in pevci pa bodo lahko tudi zapeli dve uglasbeni pesmici, ki sta nastali pod peresom priljubljene slovenske pisateljice in pesnice Berte Golob. Prva nosi naslov Septembrska, druga pa Škof Anton Martin Slomšek. Ta avtorica nam v prvi letošnji številki Pastirčka prinaša tudi zgodbi o na-

slovom Lumppek Potepuh, ki pripoveduje o mačkonu, ki se je zelo rad potepal. Da se bomo tudi v novem letniku srečevali s pisateljico Marizo Perat, nas opozarja zgodbi o lisici, ki si je želela postati voditeljica gozdnih živali.

V nadaljevanju je mogoče prebrati še zgodbi o z naslovom Knjižničarka, rubriko nasprotij, v kateri je tokrat mogoče spoznavati razliko med tem, kako se počutimo, če smo prevadni, in kako se počutimo, če smo neprevadni. Poučna je tudi basen o pujsku Binetu, ki so jo oblikovalci revije dopolnili z barvanko. Za male spretnke rokice skrbi likovna delavnica, ki jo je pripravila in ilustrirala Tatjana Ban. Tokrat se bodo otroci naučili izdelovati pastirčka in čredo ovčak. Pastirčkove strani bogatijo še didaktične in družabne igre ter zgodovinski in potopisni prispevki. V okviru zadnjega bomo izvedeli marsikaj zanimivega o sv. Lovrencu na Postojnskem, poučna pa je tudi rubrika Halo?, ki nam tokrat prinaša cel kup podatkov o veliki otoški državi, ki leži na skrajnem severu Evrope. Paola Bertolini Grudina je za tokratno številko pripravila prispevek o Islandiji, ki se ponaša z neokrnjeno in edinstveno naravo. Poleg vseh naštetih tem je treba izpostaviti še rubriko, za katero skrbijo Pastirčkovi bralci in bralke. V Pastirčkovi pošti bo namreč tudi v tem šolskem letu mogoče brati zanimiva pisma naših šolarjev, ki bodo svoje življenjske izkušnje tudi likovno upodobili.

Čisto ob koncu pa naj še povemo, da je uredništvo Pastirčka v septembrski številki iskrene čestitke izreklo sodelavki Paoli Bertolini Grudina, ki je ob koncu šolskega leta prejela visoko priznanje za knjigo leta Book Award 2008 - Catholic Press Association of the United States and Canada. (šč)

Manca Košir v Ljubljani o knjigi Alenke Rebula

Srečanja pod naslovom Beremo z Manco Košir so postala za ljubitelje knjig prijetna stalnica. Slovenska pisateljica, novinarka in pedagoginja bo novo sezono večerom začela v četrtek, 8. oktobra, v kavarni Union.

Prva gostja njene literarne klepetalnice bo Alenka Rebula, tržaška pesnica, profesorica na slovenskih višjih šolah in vodja delavnice za osebno rast. A tudi avtorica pravega »bestsellerja«, knjige Blagor ženskam (Založništvo tržaškega tiska), ki je doživela že številne pomanjše in še vedno vzbuja zanimanje pri bralkah in bralcih vseh starosti.

V ljubljanski kavarni Union pa bo v četrtek (ob 19. uri) govor o drugi knjigi. Pri celovski Mohorjevi založbi so namreč izšle Globine, ki so nas rodile. Knjiga, ki nas vabi »v prerojenje«, v notranje »samoprečiščenje«, posledično pa nam ponuja tudi pripomočke, s katerimi lahko boljše vzgajamo otroke; zato jo posebno toplo priporočajo staršem in vzgojiteljem.

O knjigi Globine, ki so nas rodile se bo Manca Košir pogovarjala s slikarjem in pisateljem Aleksijem Kobalom, avtorjem zanimivega prvenca Glas, v katerem se je prav tako lotil vprašanja poglobljanja vase. Prisotna bo seveda tudi avtorica Alenka Rebula.

GRČIJA - Na nedeljskih predčasnih parlamentarnih volitvah

Zmagoviti socialisti (Pasok) z absolutno večino v parlamentu

Dosedanji premier Kostas Karamanlis priznal poraz in odstopil s položaja predsednika Nove Demokracije

ATENE - Grški opozicijski socialisti (Pasok) pod vodstvom Georgeja Papandreuja so tudi po delnih uradnih izidih zmagovalci nedeljskih predčasnih parlamentarnih volitev. Dosedanji premier Kostas Karamanlis je že priznal poraz in odstopil s položaja predsednika vlada-joče Nove Demokracije, poroča nemška tiskovna agencija dpa. »Stojimo enotni pred veliko odgovornostjo, da spremenimo državo v državo pravice, solidarnosti, človečnosti in zelenega razvoja,« je dejal Papandreu več tisoč privržencem na zborovanju v središču Aten, ki jim je obljubil, da bodo obrnili »novo stran« v zgodovini države.

»Dobili smo mandat za novo stran,« je dejal Papandreu, medtem ko so privrženci Pasoka slavili vrnitev stranke na oblast po petih letih v opoziciji. Po 99 odstotkih prešteti glasov je Pasok prejel 44 odstotkov glasov in 160 od skupno 300 parlamentarnih sedežev in tako dobil absolutno večino v parlamentu.

Doslej vladajoča Nova Demokracija premiera Kostasa Karamanlisa je po vrsti finančnih škandalov in lanskih najhujših nemirih v več desetletjih pristala na drugem mestu s 33 odstotkov glasov in 91 sedeži v parlamentu.

Več deset tisoč podpornikov Pasoka je že po izidih vzporednih volitev, ki so po zaprtju volišč v nedeljo zvečer kazali na jasno zmago socialistov, praznovalo v velikih mestih na ulicah do zgodnjih jutranjih ur, mahalo z zelenimi zastavami stranke in hupali z avtomobili.

»Zaupal sem, da je moja gospodarska politika potrebna za izhod države iz gospodarske krize, vendar volivci niso izbrali te poti,« pa je dejal Karamanlis, ki je priznal poraz. Odstopil je tudi s položaja predsednika doslej vladajoče stranke. Za vodenje stranke, ki jo je njegov pokojni stric ustanovil pred 35 leti, je potreben nov človek, je še ocenil po poročanju ameriške tiskovne agencije AP.

Pasok je v predvolilni kampanji, ki je bila osredotočen na najhujšo gospodarsko krizo, ki pretresa državo, obljubljal nov pristop do krize, vključno s tri milijarde evrov vrednimi stimulatorskimi ukrepi, višjimi davki za bogate in pomoč revnim. Karamanlis, ki je predčasne volitve sklical na polovici svojega drugega mandata prav zaradi iskanja podpore za odločnejše gospodarske reforme, pa je obljubljal dve leti ostrih reform, vključno z zamrzitvijo plač javnim uslužbcem.

Papandreu je v svojem prvem govoru po zmagi na volitvah Grke že opozoril, da jih čakajo hudi časi. »Ne bo lahko. Treba bo veliko trdega dela. Vedno bom iskren z grškim narodom, tako da bomo lahko skupaj rešili probleme,« je dejal. »Od danes je Grčija na novi poti ... poti okrevanja, napredka in ustvarjalnosti,« je še zagotovil.

Grčija se sooča z eno najhujših gospodarskih kriz. Njen proračunski primanjkljaj je veliko višji od zgornje meje, ki jo določa pakt stabilnosti in rasti, in bi lahko letos po uradnih ocenah dosegel osem odstotkov, po ocenah nekaterih analitikov pa celo deset odstotkov. Javni dolg presega sto odstotkov bruto domačega proizvoda, junija pa je brezposelnost dosegla 8,6 odstotka, poroča AP.

Med prvimi tujimi voditelji, ki so čestitali Papandreuju za zmago, je bil ameriški predsednik Barack Obama. V telefonskem pogovoru je v nedeljo zvečer izpostavil pomen ameriško-grških odnosov ter izrazil veselje ob bodočem sodelovanju s Papandreujem, so sporočili iz Bele hiše. (STA)

George Papandreu je s pripadniki svoje stranke Pasok slavil zmago na atenskih ulicah

ANSA

ISLAMABAD - Samomorilski atentat

Trije mrtvi in več ranjenih v napadu na sedež urada OZN za prehrano

Do smrtonosnega atentata je prišlo kljub strogemu varovanju objekta ZN

ANSA

ISLAMABAD - Trije Pakistanci in Iračan so bili ubiti v včerajšnjem samomorilskem napadu v strogo varovanem sedežu Svetovnega programa za prehrano v središču pakistanske prestolnice Islamabad. Samomorilski napadalec se je razstrelil v preddverju stavbe. Pri tem je bilo po zadnjih podatkih ranjenih še najmanj šest ljudi, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Do napada je prišlo potem, ko so talibanski uporniki zagrozili z maščevanjem smrti svojega vodje Baitulaha Mehsuda, ki je bil ubit avgusta v ameriškem raketnem obstreljevanju.

Predstavniki pakistanske policije Bani Amin je potrdil, da je šlo za samomorilski napad in da je napadalec kljub strogim varnostnim ukrepom, kameram in detektorjem, uspel v poslopje prinesiti kakih osem kilogramov eksploziva, ki jih je razstrelil v preddverju, ne da bi se kdo zavedal njegovega početja. Zapredanost oblasti ob atentatu je bila toliko večja, v kolikor je šlo za enega izmed najbolj varovanih objektov.

Amin je dodal, da so bili v napadu ubiti trije ljudje, med njimi Iračan, ki je delal za Svetovni program za prehrano. Pet Pakistancev je bilo ranjenih, preiskujejo pa, kako je napadalcu uspelo priti v stavbo. Napadalec naj bi bil star med 22 in 25 let.

Notranji minister Rehman Malik je nato sporočil, da so v napadu umrli štirje ljudje, ranjenih pa je bilo šest Pakistancev. Drugi predstavnik varnostnih sil pa je dejal, da je bilo v napadu ranjenih osem ljudi, od katerih naj bi bilo več kot polovica tujecev.

Pakistanski premier Jusuf Raza Gilani je v izjavi že ostro obsodil napad in odredil preiskavo.

Združeni narodi so nato sporočili, da so zaradi varnostnih razlogov do nadaljnega zaprli vse svoje urade v Pakistanu. Svetovni program za prehrano pa je v Rimu potrdil, da so bili v eksploziji ubiti trije člani njihovega osebja, dva pa sta v kritičnem stanju. »To je tragedija za naš program in za vso humanitarno skupnost v Pakistanu,« je dejal namestnik direktorja programa Amir Abdula.

Odgovornosti za napad doslej ni prevzel še nihče. Oblasti vrsto napadov, ki so v dveh letih zahtevali 2100 življenj, pripisujejo talibanom, ki se skrivajo v plemenskem pasu na severozahodu države.

Svetovni program za prehrano že več let deli hrano revnim Pakistancem, tudi tistim na severozahodu države, ki so se bili prisiljeni preseliti zaradi ofenzive vladnih sil proti talibanom v dolini Svat. (STA)

Uradna zgodovina obveščevalne službe MI5

LONDON - V Veliki Britaniji so včeraj objavili prvo uradno zgodovino britanske obveščevalne službe MI5. Napisal jo je zgodovinar z univerze v Cambridgeu Christopher Andrew, ki je imel med pisanjem skoraj neomejen dostop do okoli 400.000 datotek, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Avtor je dejal, da je bil zelo vznemirljen in hkrati tudi malo živčen, ko je pisal skoraj tisoč strani dolgo knjigo.

Knjiga je zadnji v vrsti korakov, s katerimi želi služba MI5 svoje delovanje odpreti, ne da bi pri tem ogrozila zaupnost, ki je ključna za obveščevalno delo. Služba se je sicer v zadnjih letih zelo spremenila. Tako do imenovanja Stelle Rimington leta 1992 nikoli niso uradno sporočili, kdo vodi MI5 niti niso bile nikoli objavljene fotografije vodij službe. Letos pa se je prvič zgodilo, da je direktor službe Jonathan Evans dal intervju. Spremenilo se je tudi novačenje pripadnikov MI5. V preteklosti so jih v glavnem tajno iskali med študenti, zdaj pa jih iščejo preko javnih razpisov. Velik del knjige je posvečen dogajanju med hladno vojno, opisuje pa še številne druge dogodke, med drugim, kako so agenti službe tedanjemu premieru Nevilleu Chamberlainu leta 1938 povedali, da ga Hitler zasebno imenuje rit. MI5 je bila ustanovljena pred prvo svetovno vojno in je delovala predvsem na področju zaščite pred zunanjimi vohuni, zlasti med drugo svetovno vojno pa je posegala tudi zunaj Velike Britanije. (STA)

Teško leto za modno industrijo v Italiji

RIM - Italijanska modna industrija doživlja težko leto. Po izračunih nacionalne panožne zbornice bo letos utrpela 15-odstoten upad prihodkov, ob čemer se bo izvoz zmanjšal celo za 23,2 odstotka. Uvoz bo za štiri odstotke manjši kot lani, je poročala avstrijska tiskovna agencija APA. Modna industrija zaostrojuje pritisk na vlado v Rimu, naj ji odobri pomoč.

Med letošnjim januarjem in aprilom so v italijanski tekstilni in modni industriji ukini 43.600 delovnih mest. Če bi prišli še zaposlene za skrajšani delovni čas, bi se število povzpelo na 52.600, je povedal predsednik združenja italijanske modne industrije Mario Boselli.

»Moda je eden od temeljev italijanskega gospodarstva in bi zato morala biti deležna ustrezne podpore,« je dejal Boselli. Vladni ukrep davčne razbremenitve podjetij, ki vlagajo dobičke v nove projekte, po njegovem mnenju ni zadosten. »Ta ukrep ni nikakršna pomoč, saj podjetja v tej krizni fazi ne ustvarjajo dobičkov,« je dejal.

Modna in tekstilna industrija v Italiji zaposluje 757.000 oseb ter ustvarja približno 70 milijard evrov letnih prihodkov.

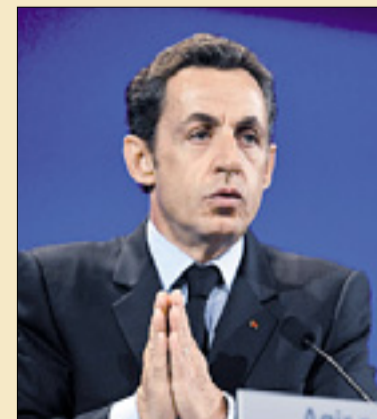
PARIZ - Sarkozyjev protikrizni ukrep

Dve milijardi za mala podjetja

PARIZ - Francija bo v trenutni gospodarski krizi priskočila na pomoč malim in srednje velikim podjetjem z dvema milijardama evrov. Pomoč bo na voljo takoj, je danes na zasedanju francoskega združenja malih in srednje velikih podjetij napovedal francoski predsednik Nicolas Sarkozy. Od tega bo eno milijardo evrov ponudil na voljo novoustanovljeni Strateški investicijski sklad (FSI), druga milijarda evrov pa bo razdeljena v obliki dolgoročnih posojil, je poročala nemška tiskovna agencija dpa.

FSI bo med drugim ustanovil 100 milijonov evrov vreden sklad za podporo malim podjetjem, ki jih je kriza najhujše prizadela. Neposredno v podjetja z največjim potencialom rasti bo FSI vložil 300 milijonov evrov, v regionalne sklade tvegane kapitala pa prav tako 300 milijonov evrov.

Dodatnih 300 milijonov evrov bodo namenili v obliki posojil za okrepitev lastnega kapitala podjetij.

Obrtni davek bo z letom 2010 omejen na tri odstotke, na investicije pa ga bodo popolnoma odpravili, je še napovedal Sarkozy. Poleg tega malim podjetjem z do desetimi zaposlenimi, ki bodo v prvem polletju 2010 dodatno zaposlovala, za te nove delavce celo leto ne bo treba plačevati socialnih prispevkov.

TRŽIČ - Srečanje na županstvu ob prisotnosti Riccarda Riccardija

Ambiciozen regulacijski načrt cilja na razvoj pristanišča

Gherghetta skeptičen: »Razmišljati o tem, kar je uresničljivo« - Riccardi: »Strategije za razvoj snovati sistemsko«

Podaljšanje bankin s sedanjih 1.475 metrov na 3.900 metrov, možnost istočasnega pristanka dvanajstih ladij, poglobitev morskega dna, ureditev 280.000 kv. metrov široke večnamenske ploščadi in petnadstropnega parkirišča za avtomobile, določitev območja za pristanek trajektov in uporaba obnovljivih virov energije. Vsebine novega regulacijskega načrta za trziško pristanišče je včeraj predstavil predstavnik luke Portorosega, poveljnik luške kapetanije Giuseppe Romano; na trziškem županstvu so mu prisluhnili deželni odbornik Riccardo Riccardi, predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, župan Gianfranco Pizzolitto, deželna svetnika Federico Razzini in Roberto Marin ter drugi predstavniki javnih in zasebnih ustanov.

Načrt, ki ga je luška kapetanija izdelala v sodelovanju s pristaniškim podjetjem in industrijskim konzorcijem, je popolnoma drugačen od prejšnjega projekta, ki ga je pristojno ministrstvo zavrnilo, in odpira vrata naložbam zasebnikov. »Na prvi pogled zgloda, da gre za faraonski poseg, vendar je to, kar bi moralo trziško pristanišče biti. Najsevernejše sredozemsko pristanišče lahko združuje logistiko, pristaniške storitve, ladjedelništvo in športno nautiko. Projekt, ki je razvojna priložnost, je mogoče uresničiti tudi postopno,« je povedal Giuseppe Romano. Z njegovimi besedami je soglašal podpredsednik pristaniške družbe Riccardo Scaramelli, po katerem lahko postane trziško pristanišče zelo pomembno za promet, ki je usmerjen proti vzhodni Evropi.

Drugačno stališče je izrazil predsednik goriške pokrajine Gherghetta, ki je bil skeptičen do novega regulacijskega načrta. Predstavil je alternativni načrt, ki predvideva razvoj 400.000 kv. metrov širokega območja in 40 milijonov evrov investicije. »Raz-

mišljati moramo o tem, kar je uresničljivo, ne pa o sanjskih knjigah,« je povedal Gherghetta. Deželni odbornik Riccardi je zagotovil, da bo dežela skušala sintetizirati projekte in razvojne perspektive trziškega pristanišča, ter ocenil, da je regulacijski načrt pomembna priložnost. »Načrtovanje mora gledati v prihodnost, ostati pa mora realistično. Trziško pristanišče je seveda pomembno za Trzič, obenem pa je ključnega pomena tudi za Furlanijo-Juljsko krajino. Zato je nujno, da strategije za njegov razvoj snujemo sistemsko in pri tem upoštevamo tudi ostali dve deželni pristanišči,« pravi Riccardi.

Poveljnik trziške luške kapetanije Romano in župan Pizzolitto (levo); pristanišče Portorosega

BONAVENTURA, ALTRAN

GORICA - V nedeljo ponoči oškodovali občino za 1.700 evrov

Izpraznili pet avtomatov

Tarča tatvine so bile parkirne naprave na trgih Battisti in Donatori di sangue ter v ulicah Dante, Diaz in Nizza

Parkomat na trgu Donatori di sangue, v bližini občinske tržnice

BUMBACA

Neznanci so v nedeljo ponoči v goriškem mestnem središču izpraznili pet parkirnih avtomatov. Tarča kraje so bile naprave na trgu Donatori di sangue, drugega ob 22.43 v ulici Dante, tretjega ob 23.15 v ulici Diaz, četrtega v ulici Nizza in na trgu Battisti, iz katerih je tatovom uspelo ukrasti celih 1.700 evrov. Do kraje iz parkirnega avtomata je v Gorici doslej prišlo le enkrat, in sicer leta 2007. »Takrat je vendar šlo za vandalsko akcijo, ne pa za načrtovano tatvino,« je podčrtal goriški odbornik in podžupan Fabio Gentile in povedal, da nedeljski dogodek preučuje goriška policija.

Gentile včeraj ni skrival zaskrbljenosti. »Presenetljivo je predvsem

dejstvo, da ni tatove nihče videl. Prvi avtomat so namreč izpraznili ob 21.54 na trgu Donatori di sangue, drugega ob 22.43 v ulici Dante, tretjega ob 23.15 v ulici Diaz, četrtega v ulici Nizza ob 23.47 in zadnjega eno minuto po polnoči na Battistijevem trgu, kjer so ukradli kar 900 evrov,« je povedal podžupan in pojasnil, da je alarm včeraj zjutraj ob 7. uri sprožil uslužbenec zadruge Arcobaleno, ki upravlja avtomate.

Tatovi so do denarja prišli tako, da so zlomili aluminijast pokrovček, s katerim čez vikend blokirajo avtomate, ter ključavnico zabožka, v katerem

se zbira drobiž. »Ko so izpraznili zabožke, so avtomate ponovno zaprli, tako da ni nihče pred uslužbenecem druge Arcobaleno opazil, kaj se je zgodilo. Niti videokamera na Battistijevem trgu ni žal posnela ničesar sumljivega,« je povedal Gentile.

Ob 1.700 evrih drobiža in stroški za popravilo avtomatov so tatovi oškodovali goriško občino tudi za vsoto, ki je včeraj ni zaslužila s parkirninami. Avtomate, ki so jih izpraznili, je namreč začasno zaplenila policija, ki vodi preiskavo. Gentile ni izključil, da bodo naprave ponovno delovale že danes. (Ale)

Policisti z letaki

Policisti, včlanjeni v sindikate SIULP, SIAP, SILP-CGIL, UGL in COISP, bodo danes med 8.30 in 12.30 v vseh glavnih mestih pokrajin delili letake, s katerimi bodo opozorili, da državna vlada klesti sredstva za varnostne sile in da ne drži dane besede v zvezi z reorganizacijo policije. Med drugim so policisti nezadovoljni tudi s predlogom nove kolektivne pogodbe, na podlagi katerega bi se plače povišale za samih 40 evrov.

Botta v ulici Alviano

Danes ob 11. uri bo na sedežu Tržaške univerze v ulici Alviano slovesnost ob odprtju akademskega leta fakultete za arhitekturo, katere prvi letnik so letos preselili v Gorico. Prisoten bo tudi svetovno znani arhitekt Mario Botta, ki bo postregel s predavanjem na temo »Arhitekturne misli«.

Nov vlom v Vipolžah

Novogoriški policisti so bili v nedeljo, nekaj minut pred polnočjo obveščeni, da so štirje zamaskirani moški vlomili v prostore bencinskega servisa OMV v Vipolžah v Goriških Brdih. Na kraju samem so policisti in kriminalisti ugotovili, da je bilo v objekt vlomljeno skozi vhodna vrata, pri tem pa se je sprožila tudi alarmna naprava. Vlomilci so iz prostorov odnesli blagajno, v kateri je bila večja vsota gotovine, vinjete in kartice za polnjenje mobilnih telefonov. Po kaznivem dejanju so se z osebnim avtomobilom odpeljali neznan kam. V zvezi z omenjenim vlomom so novogoriški kriminalisti v stiku tudi z italijanskimi varnostnimi organi, vse, ki bi karkoli vedeli o omenjenem kaznivem dejanju pa prosijo, da jih o tem obvestijo na najbližjo policijsko postajo oziroma na anonimni telefon policije 080-1200. Naj dodamo, da je bil omenjeni bencinski servis letos že tretjič tarča nepridipravov, zadnjič pred le nekaj dnevi. (nn)

Tragična smrt v Turjaku

Turjak je včeraj zaznamoval tragični dogodek. 77-letni moški si je sodil z nožem in umrl v svojem stanovanju. Truplo je odkrila žena, na kraju nesreče so posredovali karabinjerja iz Trziča in ugotovili, da na njem ni bilo znakov nasilja. Datum pogreba ni bil še določen, saj v prihodnjih dneh bodo opravili obdukcijo na truplu.

Delo in gospodarska kriza

V pokrajinski sejni dvorani v Gorici bo danes ob 18. uri okrogla miza na temo dela in gospodarske krize v goriški pokrajini; prireja jo goriški odbor Demokratske stranke, ki na volitvah za državnega in deželnega tajnika podpira dvojico Bersani-Martines. Spregovorili bodo Vincenzo Martines, Mirio Bolzan, Marino Visintin in sindikalisti iz tovarn Carraro, Italsvenska in Vouk.

Komunisti alternativa

Prodaja energetskega sektorja podjetja za javne storitve IRIS je po mnenju pokrajinskega svetnika Alessandra Perroneja potrdila potrebo, da se komunisti predstavijo javnosti kot močna alternativa Demokratski stranki. Po mnenju Perroneja so pri prodaji energetskega sektorja družbe IRIS tudi na levici prevladali politični interesi, ki nimajo nič skupnega z interesi koristnikov storitev in zaposlenih. Zaradi tega je Perrone prepričan, da se morajo politične sile, ki se prepoznajo v komunističnih vrednotah, združiti v federacijo Alternativne levice, ki naj bi se predstavila volivcem leta 2011.

Pot na Orient

Goriški muzej prireja danes ob 20. uri na gradu Kromberk pri Novi Gorici predavanje in predstavitev knjige Pot na Orient. Knjigo bo predstavil njen avtor, novinar Ervin Hladnik Milharčič, sicer Novogoričan, ki živi in dela v Ljubljani, kjer trenutno piše za časopis Dnevnik. (nn)

SKGZ - Danes

Anketa in volitve

V Tumovi predavalnici KB centra na Verdijevem korzu v Gorici bo danes ob 20. uri zasedal pokrajinski svet Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ). Na dnevnem redu srečanja bo med drugim tudi obravnava rezultatov ankete, ki jo je v okviru kongresov pripravila Slorijeva raziskovalna Norina Bogatec in ki zadevajo goriško stvarnost; poleg tega je predvidena tudi izvolitev novega pokrajinskega podpredsednika in pokrajinskega tajništva organizacije.

DOBERDOB - V nedeljo uspelo degustacijsko srečanje

Na Gradini parada kraških dobrot

Domača čebelarja predstavila med iz cvetja kristusovega trnja

Obiskovalci med pokušino kraških vin (levo) in pred stojnico pekarnice Cotič (spodaj)

BUMBACA

Pridelki kraških kmetov, čebelarjev in vinarjev so bili protagonist degustacijskega srečanja, ki ga je v nedeljo zadruga Rogos priredila v sprejemnem centru Gradina v Doberdolu. Vabilu prirediteljev se je odzvalo šestdeset ljubiteljev domačih dobrot, tako da so z obiskom pri zadrugi Rogos zelo zadovoljni. Svoja vina so gostom ponujala vinarska podjetja Castelvachio iz Zagorja, Rado Kocijančič in Sancin iz Doline ter Vinakras iz Sežane, ki jo je predstavil vodja prodaje Brane Gasparini. Žgane pijače in likerje je predstavilo podjetje Piolo&Max iz Trsta, medtem ko sta olje ponujala Rado Kocijančič in Sancin iz Doline. Surov pršut, salamo, panceto in druge slanine sta predstavila agriturizem Pri Cirili in kmetija Andrej Ferfolja iz Doberdola, sire pa Zidarič iz Praprota in Michela Praselj iz Repna. Potico, sladice in razne vrste kruha, s katerim so gostje pokusili med, slanino in olje, je pripravila pekarna Cotič iz Sovodenj. Zadruga Rogos je udeležencem srečanja ponudila še pršut, pečen v kruhu, medtem ko je pravo poslastico predstavil med Silvana Ferfolje iz Doberdola in Miloša Devette s Poljan. Oba sta med drugim člana čebelarke zadruge La casa dell'Ape, gostom pa sta v nedeljo ponudila v pokušino pravo redkost, in sicer med iz cvetja kristusovega trnja. Gre za grm, ki uspeva ob Doberdolskem jezeru in cveti proti koncu pomladi. Letos je bilo zaradi ugodnih vremenskih razmer njegovo cvetenje posebno dolgo, zato pa sta čebelarja pripravila med, ki vsebuje visoko koncentracijo kristusovega trnja. Tržnico je med drugim obiskal tudi doberdolski župan Paolo Vizintin, sicer pa so bili z razstavljenimi proizvodi zadovoljni vsi obiskovalci, ki so med, vino, olje in dru-

ge pridelke tudi kupili, da bi se z njimi sladkali tudi doma.

Iz zadruge Rogos so povedali, da je bil prvi poskus s tržnico kraških pridelkov uspešen, zato pa bodo podobne pobude še pripravili. Ob tem so povedali, da so na razpolago vsem kmetovalcem, sirarjem, vinarjem in čebelarjem za predstavitev njihovih proizvodov,

saj imajo v ta namen opremljeno spodnjo dvorano centra.

Prihodnje srečanje na Gradini bo konec oktobra, ko bo potekal aperitiv v znamenju kuhinje in znanosti, medtem ko bo 13. decembra božična obrtna tržnica. Pri zadrugi Rogos zbirajo prijave za sodelovanje, prostih pa je še nekaj mest. (dr)

GORICA - Sindikati upokoencev

Z letaki proti novemu postopku za krvne izvide

Polemika v zvezi z novo organizacijo transfuzijskih centrov, ki jo je prejšnji teden uvedlo goriško zdravstveno podjetje, ne pojenja. Danes bodo predstavniki goriških sindikatov upokoencev SPI CGIL, FNP CISL in UILP UIL pred goriško in tržiško bolnišnico delili letake, s katerimi želijo opozoriti javnost na negativne plati novega postopka za opravljanje krvnih analiz.

Kot smo že poročali, se po novem za izvid krvi v vseh transfuzijskih oddelkih goriškega zdravstvenega podjetja moramo naročiti. To pomeni, da je za izvid krvi po novem treba trikrat obiskati bolnišnico oz. ambulante, kar je seveda precej zamudno. Najprej je treba k družinskemu zdravniku, ki zapiše recept. S tem se je treba napotiti v enega izmed centrov za rezervacijo zdravniških pregledov CUP. Nato se lahko končno odpravimo v goriško ali tržiško bolnišnico

oz. v ambulanto v Krminu, Gradežu ali Gradišću, kamor se bomo seveda morali vrniti po rezultate analiz. »Čigava je zamisel nove organizacije transfuzijskih oddelkov? Le-ta bremeni občane: sramotno je, da se morajo trikrat vračati v bolnišnico. Delavcem, ki bodo izgubljali delovne dni, bomo očitali, da so preveč odsojni, upokoenci in osebe z gibalnimi težavami pa bodo za pomoč morali prositi družinske člane ali koga drugega,« pravijo predstavniki sindikatov SPI CGIL, FNP CISL in UILP UIL in nadaljujejo: »Sindikati upokoencev že več let zahtevajo uvedbo novega sistema, ki predvideva, da za rezervacije poskrbi družinski zdravnik, ki mu zdravstveno podjetje nato pošlje izvide. S tem je pacientom treba le enkrat v bolnišnico.« Sindikati še dodajajo, da od zdravstvenega podjetja in novega direktorja pričakujejo večjo pozornost.

GORICA - Občina nabavila tri avtomate Vrečke za pasje iztrebke ponujajo brezplačno

Goriška občinska uprava se zavzema zato, da bi bilo urbano okolje čim bolj čisto in čedno. Zato je odborništvo za okolje v teh dneh namestilo v mestnem središču tri avtomate, kjer so občanom na voljo vrečke in rokavice za pobiranje pasjih iztrebkov. Občinski odbornik za okolje Francesco Del Sordi, ki je včeraj predstavil pobudo, je povedal, da problem puščanja pasjih iztrebkov v Gorici sicer ni razširjen kot v drugih mestih. Neodgovorni lastniki psov, ki pasjih iztrebkov ne čistijo za svojimi štirnimi ljubljenci in s tem povzročajo nezadovoljstvo krajanov, vendarle obstajajo tudi pri nas. Da bi občina postopoma spremenila navade lastnikov psov ter njihov način razmišljanja o okolju in sokrajanih je zato nakupila tri avtomate, ki bodo vrečke in rokavice za pobiranje iztrebkov ponujali brezplačno. Prvega so namestili v spominski park pri korzu Italia, drugega v bližino palače goriške pokrajine, tretjega pa v ljudski vrt na Verdijevem korzu. »Preveriti želimo, ali se bodo lastniki psov vrečk posluževali. V primeru, da bo odziv dober, načrtujemo nakup dodatnih avtomatov,« je zaključil Del Sordi.

Avtomat v spominskem parku BUMBACA

GORICA - Smrti zaradi azbesta

Prvega decembra začetek procesa

Prvega decembra se bo na goriškem sodišču začel proces, v katerega je z obtožbo nenamernega umora vpletenih dvajset upraviteljev ladjedelniškega podjetja Italcantieri iz Tržiča. Bivšim upraviteljem bodo sodili zaradi smrti 21 delavcev ladjedelnice, ki so zboleli zaradi vdihavanja azbestnega prahu.

Sodnica Paola Santangelo se je junija odločila za združitev dveh postopkov, ki se tičejo smrti zaradi izpostavljenosti smrtonosnim vlaknom v ladjedelnici, in zadevajo isto obdobje. Del fasciklov so pripravili lani v okviru obširne preiskave, ki jo je vodil in v nekaj tednih zaključil bivši generalni javni tožilec na tržiškem prizivnem sodišču Beniamino Deidda. Te primere je tržiško prizivno sodišče prevzelo zaradi prevelikih zamud pri obravnavi postopkov na goriškem sodišču.

V postopku so civilno tožbo zoper bivše upravitelje družbe Italcantieri vložili dežela Furlanija-Juljska krajina, sindikat FIOM-CGIL, zavod INAIL in združenje izpostavljenih azbestu.

GORICA

Kavč na korzu zaradi napake

Zadruga Arcobaleno se opravičuje

Odgovornost za prisotnost starega kavča, plastičnih stolic in druge šare na korzu Italia v nedeljo dopoldne prevzema zadruga Arcobaleno. »Odpadkov niso zmetali na ulico Goričani, pač pa so naši uslužbenci zaradi formalne napake pozabili jih odpeljati,« pravi predsednik zadruge Arcobaleno Fabrizio Valencic in opozarja, da so s seznama zbrisali odpadke na korzu Italia, preden so jih dejansko odpeljali. Valencic se opravičuje Goričanom, hkrati pa pojasnjuje, da je zadruga Arcobaleno lani odpeljala izpred domov 3.000 kosovnih odpadkov, letos pa naj bi jih okrog 3.500.

GORICA - Sto dvajset mladih na turnirjih v priredbi občine

Čezmejni športni praznik

Prihodnjo nedeljo drugi del prireditve s košarko, odbojko, kotalkanjem, hokejem na rolerjih in lokostrelstvom

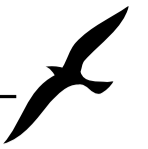

V občinskem bazenu so tekmovali plavalci

BUMBACA

V Gorici je v nedeljo potekal čezmejni mladinski športni praznik »Mini-sport oltre le frontiere«, za katerega je dala pobudo občina in ki se ga je udeležilo okrog 120 mladih športnikov iz goriške pokrajine, Slovenije in Avstrije. Udeleženci so tekmovali v plavanju, vaterpolu in namiznem tenisu, medtem ko je zadnji trenutek iz tehničnih razlogov odpadel atletski miting, ki je bil predviden na stadionu na Rojcah. Kakorkoli že so se tekmovalci zabavali; tekmovali so v zdravem športnem duhu, ob zaključku dneva pa so namesto kolajn in priznanj prejeli razne praktične nagrade.

Drugi del prireditve bo potekal prihodnjo nedeljo, 11. oktobra, ko bodo pri njeni organizaciji sodelovala klubi UGG, Pattinodanza, Ardita, Arcieri Isonzo, Millemium, Fiamma in kotalkarsko društvo Vipava. Kotalkarji in igralci hokeja na rolerjih se bodo zbrali v telovadnici v dolini Korn, pred katero bodo tekmovali tudi lokostrelci. Medtem bodo košarkarji nastopili v telovadnici Stella mattutina, odbojkarji pa v telovadnici Kulturnega doma.

KROMBERK - V obratih Mipa začeli s poskusno proizvodnjo

Mortadela kmalu v trgovinah, Mig izpolnil svoje poslanstvo

Ob ponovnem zagonu strojev delavci nezadovoljni s plačo - Na uro bodo prejeli tri evre

V proizvodnih obratih Mipa v Kromberku, ki jih je vzela v najem družba Panvita, so po petkovem poskusnem zagonu strojev včeraj začeli s poskusno proizvodnjo, sprva le mortadele. Kot je povedal Igor Kolar, direktor proizvodnje v Panviti, ki je včeraj popoldne za kratek čas obiskal Mipove obrate, so proizvedli že prvi dve toni mortadele, ki so jo poslali v termično obdelavo.

Jutri zjutraj bodo dobili prvi izdelek iz termike, sledilo bo še hlajenje, in če bo vse v redu, štartajo jutri z naslednjo količino, je pojasnil in dodal, da bodo še tekom tega tedna začeli tudi s proizvodnjo kuhanega in pečene pršuta, konec tedna pa tudi s prvimi narezki iz pršuta, če se bodo danes tako dogovorili.

»Mortadela Šampion bo pri trgovcih v skladiščih že konec tega tedna, tako da računamo, da bo na policah trgovin v začetku prihodnjega tedna,« je še pojasnil Kolar in dodal, da bodo prihodnji teden v trgovinah tudi vsi ostali izdelki. Izrazil je tudi zadovoljstvo nad tem, da so vsi trgovski sistemi izrazili pripravljenost za sodelovanje oziroma ponovno vključitev teh izdelkov nazaj na prodajne police. V zvezi z zaposlenimi je pojasnil, da je zaposlitev dobilo 51 nekdanjih zaposlenih v Mipu, včeraj pa jih je prišlo v službo prvih 25, ki se jim bodo vsak dan pridružili novi, ki še opravljajo zdravniške preglede. »Plača je dogovorjena. Prvi mesec in še naslednje tri mesece so zaposleni pri nas preko zavoda, potem pa se bodo sklenile pogodbe o zaposlitvi za dva meseca,« je še pojasnil.

Prve delavce, ki so včeraj popoldne prenehali z delom, so ob ponovnem zagonu proizvodnje spremljali mešani občutki. »Saj je v redu, samo plačilo je slabo. Tri evre na uro, kar je pol manj kot

pred stečajem. Bomo videli, kaj bo,« je pojasnil Marjan Kompara iz Ajdovščine, ki je bil v Mipu zaposlen 33 let. Član Panvitine uprave Igor Banič je včeraj pojasnil, da so nekaj surovin za zagon proizvodnje odkupili iz zaloga, nekaj so je zagotovili iz svojih zalog, preostanek pa so nabavili. Pojasnil je še, da bodo prihodnji teden pripravili novinarsko konferenco, na kateri bodo podrobneje spregovorili o novi izdelkih ter odprli vrata proizvodnih obratov, kamor predstavniki medijev včeraj še nismo smeli.

Z najemom Mipovih obratov v Kromberku in ponovnim zagonom proizvodnje v njih pa se je izpela zgodba družbe Mig, ki jo je ustanovilo dvajset nekdanjih zaposlenih v Mipu na pobudo novogoriškega odvetnika Gregorja Veličkova. »Mig je bil prvi, ki je začel s stečajnim upraviteljem debato o tem, da bi oddali v najem proizvodne prostore v Kromberku. Ko smo konec maja začeli s pogovori, je bilo stališče stečajnega upravitelja, da tega ne bo dal v najem,« je povedal Veličkov in izrazil prepričanje, da če proizvodnje ne bi zagnali v približno tem času, je ne bi nikoli več, in da je družba Mig svoje poslanstvo s tem opravila. Glede nadaljnje usode Mipovih obratov je povedal še, da bodo šli Mipovi obrati v Kromberku v šestih mesecih težko v prodajo zaradi visoke cenilne vrednosti, zato bo Panvita, če bo redno poravnala svoje obveznosti do stečajnega upravitelja, obrate zelo verjetno dobila v najem še za šest mesecev. Izrazil pa je tudi prepričanje, da ima Panvita te obrate namen kupiti, kar naj bi se izkazalo tudi s tem, da so si v najemni pogodbi zagotovili predkupno pravico.

Nace Novak

Delavci ob zaključku včerajšnje izmene

FOTON.N.

GORICA Grofica Marica še danes in v nedeljo

Po petkovi slavnostni premieri in nedeljski prvi ponovitvi operete v treh dejanjih Grofica Marica bosta danes in v nedeljo, 11. oktobra, v goriškem kulturnem centru Lojze Bratuž novi ponovitvi; drevisnja se bo pričela ob 20.30, nedeljska pa ob 17. uri. Nakup vstopnic je možen na tajništvo kulturnega centra Bratuž v Gorici (drevored 20. septembra 85) od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.30 ter med 17. in 19. uro; informacije so na voljo tudi po telefonu 0481-531445 ali preko naslova elektronske pošte info@kclbra-tuz.org. Opereta je nastala v počastitev petdesetletnice Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice.

Portret - zapis življenja

V galeriji Frnaža v Erjavčevi ulici v Novi Gorici bodo drevi ob 18. uri odprli fotografsko razstavo z naslovom Portret - zapis življenja, na kateri bodo predstavljeni posnetki Mateja Ratka, Sandija Gorkiča in Simona Zamarja. Kot je o razstavljenih delih zapisal zastavonoša digitalne fotografije na Slovenskem Matjaž Intihar, skriva spekter portretirancev v sebi široko lestvico - premik življenja, neprestano gibanje, ki se za trenutek ustavi na fotografskem tipalu. (nn)

DOBERDOB Slovo od partizanske učiteljice

MARICA
JUREN

V Doberdobu so minuli petek pospremili na zadnjo pot 82-letno Marico Juren vd. Ferletič. Marica je bila druga med šestimi sestrami in bratom iz Jurnove družine na Poljanah, ki je v NOB veliko žrtvovala. Brat Franc je leta 1943 padel v partizanih, sestra Rozika in Ida sta se brez pomisleka pridružili partizanskim enotam, oče je bil nekaj časa v Koronejskih zaporih v Trstu in mater so odpeljali tri tedne v internacijo v Fraschette pri Frosinoneju.

Marica ima velike zasluge, ker je od leta 1943 do zgodnje pomladi leta 1945 kot učiteljica vodila partizansko osnovno šolo na Poljanah in v njej tudi poučevala. Šolo je bila organizirana kar na Jurnovem domu in veliko takratnih učencev se je še spominja; nekateri med njimi še danes hranijo spričevala ali »izkaz o šolskem napredku«, kot so takrat temu rekli, z njenim podpisom.

Marica si je kasneje uredila družino z Radotom Ferletičem v Doberdobu, kjer sta v slovenskem duhu vzgojila Franko, Jordana in Marto, vendar jima usoda ni bila naklonjena. V hudi prometni nesreči je leta 1991 umrla starejša hčerka Franka, kulturna delavka in prosvetna animatorka ne samo v doberdobski občini, pač pa v celotnem okviru slovenske manjšine.

DEVETAKI - Bernarda Devetak in Milka Peric o letih 1943-1944

Spominjata se spopada pod kamnolom, zajetega topa in pozabljenega otroka

»Naše življenje je viselo na nitki, a vsaj smo se vsak večer vračale domov in spale na svojih posteljah. Partizani so bili po drugi strani tudi po več let daleč od doma, številni se niso nikoli vrnili.« Bernarda Devetak se je v vrhovski narodnoosvobodilni odbor vključila že leta 1942, potem pa je bila od leta 1943 vse do konca vojne kurirka in aktivistka. Na svečanosti, ki je 20. septembra potekala pri Devetakah, je skupaj s kurirko iz Dola Milko Peric odkrila obeležje, ki spominja na zmagovite partizanske spopade proti Nemcem v letih 1943-1944.

»Če bi ti hotela povedati, vse kar sem doživela med vojno, bi lahko govorila do večera,« mi je dejala Bernarda Devetak, ko sem jo pred dnevi obiskal na njenem domu v Gorici, in nato se je skupaj s svojo svakinjo Milko Peric lotila pripovedovanja vojnih dogodkov, tako da bi njuno pričevanje ostalo v poduk mlajšim rodovom. »Marca leta 1943 so ustanovili partizansko karavlo na Vrhu in jo poimenovali P-15. Delovala je približno mesec dni, potem pa so jo preimenovali v P-16. Ko je 8. septembra prišlo do kapitulacije Italije, je karavla prevzela komando na Palkišču,« pravi Bernarda Devetak, ki je prepričana, da na Palkišču poveljstva ni prevzel Jože Škerk, saj naj bi bilo Jože njegovo partizansko ime, ker je prihajal iz Ljubljane, pa so mu nadeli še vzdevek Ljubljančan. Njemu je Devetakova kot kurirka nosila pošto že od septembra leta 1942 in tudi v tistih septembrskih dneh leta 1943, ko je Dol postal zbirališče partizanskih enot in delavcev iz trziške ladjedelnice. Na Palkišču je namreč mrgolelo ljudi, ki so jih s tovornjaki vozili na Vogrsko. »Tokrat nismo ničesar vedeli o Goriški fronti, pač pa smo bili seznanjeni le s tem, da je treba ljudi peljati na Vogrsko,« pravi Devetakova in pojasnjuje, da so v Dolu kuhali hrano za delavce in partizane v velikih kotlih. Tisto obdobje zatišja po 8. septembru in pred nemško ofenzivo so domačini poimenovali enostavno Svoboda, saj so mislili, da je vojne konec. Nekaj dni za-

Bernarda Devetak

BUMBACA

Milka Peric

BUMBACA

tem so razumeli, da so se usteli, saj so se pojavili prvi Nemci. Vneli so se manjši spopadi v raznih krajih v okolici Dola, pri čemer se Bernarda Devetak spominja, da so Nemci z Vivišča, območja ob križišču, kjer se odcepi cesta za na Vrhu in Martinščino, vrgli tri bombe. Ena je po njenih besedah padla na hišo pri Bonetih, druga na Vrhu, tretja pa na Palkišču. 18. septembra je nemška kolona z vozilom rdečega križa na čelu vozila iz Tržiča proti Gorici; pri Devetakah so ujeli gostilničarja Emila Perica in ga postavili na blatnik avtomobila. Nemško kolono so nato napadli gabski partizani pri mostu čez Vipavo, tako da so se Nemci umaknili proti Dolu. Pri Devetakah jih je pričakala partizanska zaseda in okrog 13. ure se je vnel spopad. Slovenski partizani so skupaj z delavci iz trziške ladjedelnice popolnoma premagali Nemce, ki so utrpeli tudi precejšnje izgube.

Bernarda Devetak in Milka Peric se ne spominjata, kje sta bili na dan spopada pri Devetakah, v njenem spominu pa je dobro ostala nemška ofenziva, do katere je prišlo nekaj dni zatem, in sicer 22. septembra leta 1943. »Skupaj s Cilko Černic sem se odpravila na sestanek na Opatje selo, ko sem zagledala, da gori hiša na Vrhu,« pravi Bernarda Devetak, ki je bila tistega dne leta 1943 prepričana, da je gorela njena hiša, v resnici pa so Nemci zažgali domačijo Cousovih, pri katerih so našli nekaj nemških odevi, ki so jih po njenih besedah tam pustili partizani iz

Gabrij. Bernarda Devetak in Cilka Černic sta se hoteli vrniti na Vrhu, vendar so Nemci pravkar napadli Palkišče. Med potjo sta zagledali domačega organizatorja OF Ivana Pahorja, ki je bil ranjen v prsi. »Dve ženski sta mu pomagali, on pa ju je spraševali, ali je njegov sin Mirko uspel zbežati Nemcem,« se spominja Devetakova. Ivana Pahorja, dedka tržaškega zgodovinarja Milana Pahorja, so zatem prepeljali v trziško bolnišnico, kjer je 3. oktobra podlegel hudim poškodbam. Bernarda Devetak pravi, da so Nemci po požigu Cousove hiše na Vrhu ubili tudi njegovega gospodarja, isti dan pa so zažgali še Pahorjev hlev na Palkišču.

Nemci so takrat vdrli v Dol s tanki domala po vseh kolovozih in stezah. »Bili so povsod,« se spominja Milka Peric, medtem ko Bernarda Devetak pravi, da je bila tisti dan na Opatjem selu ves dan skrita v vinogradu in se je resnično bala za svoje življenje. »Vsak se je reševal, kot je znal,« poudarja Devetakova, ki se skupaj z Milko Peric spominja, da je nemški ofenzivi sledilo zatišje. Partizanska organiziranost je prešla v ilegalo, medtem ko se je karavla vrnila nekaj mesecev kasneje na Lovkico.

Bernarda Devetak in Milka Peric dalje poudarjata, da je do spopada med Nemci in partizani prišlo tudi leta 1944 pri kamnolomu pri Devetakah. »Prepričana sem, da je bilo leta 1944, ker sem tisti dan na Vrhu srečala belogardiste. Leta 1943 o beli gardi nismo ve-

deli ničesar, saj je pri nas še ni bilo,« pravi Devetakova. Po njenih besedah se je nemška kolona pomikala iz Gradišča čez Martinščino proti Dolu. Partizani so jim zasedo pripravili pri kamnolomu pri Devetakah, po spopadu pa so Nemci bežali čez Vrhu in Gradišče. Po isti poti so se kasneje nemški vojaki vrnili s konji, da bi pobrali mrtve pri Devetakah. Med spopadom so po besedah Bernarde Devetak partizani zajeli top. »Dejali so mi naj grem po vola na svoj dom pri Devetakah in potem sem top vlekla do Opatjega sela. Naprej do Lokvice nisem hotela in sem se zato vrnili domov. Med potjo so me spremljali Nemci, ki so jih partizani ujeli. Bili so mladi in prestrašeni, tako da so se mi pravi smilili,« se spominja Milka Peric. Potem ko je vola pripeljala domov, so prišli Nemci in zažgali hišo Emila Perica. »Iz hleva je zbežala opečena krava, druga pa je v notranjosti zgorela,« pravi Milka Peric in pojasnjuje, da so se pod večer vsi prebivalci Devetakov zatekli na Vrhu. »Javarka, ženska, ki je stanovala v hiši pri kamnolomu in je imela moža pri partizanih, je v naglici in strahu v postelji pozabila nekajmesečnega sina. Vso pot je jokala za njim, k sreči pa je Franko mirno prespal celo noč v svoji postelji,« pravi Milka Peric in pojasnjuje, da je sicer z Javarko na Vrhu prišlo njenih ostalih sedem otrok. Bernarda Devetak in Milka Peric sta prepričani, da je do spopada pod kamnolomom pri Devetakah prišlo leta 1944, po vsej verjetnosti septembra. »Ko sem zaslišala streljanje, sem mislila, da napadajo partizansko karavlo,« še dodaja Devetakova in poudarja, da omenjeni dogodek potrjujejo tudi vrhovske aktivistke Ludmila Cotič, Cilka Černic in Danica Cotič, čeprav se ne spominjajo njegovega točnega datuma. Ne glede nato sta se Bernarda Devetak in Milka Peric zavzeli, da je na novem spomeniku pri Devetakah zapisano tudi leto 1944 v spomin na spopad pod kamnolomom, saj gre po njenih besedah za zelo pomemben vojni dogodek na krajevni ravni. (dr)

Razstava gob

Včeraj popoldne so na vrtu hotela Sabotin v Solkanu odprli 12. razstavo gob, ki jo družba Hit pripravlja skupaj z Gobarskim društvom Nova Gorica. Kljub letosnji suši so organizatorji uspeli prikazati kar 165 različnih vrst gliv, ki si jih lahko ogledajo gostje in obiskovalci hotela, pa tudi številni otroci iz bližnjih vrtcev in šol. Cilj razstave je predvsem prikazati del bogate biotske raznovrstnosti naših krajev in vzgajati pravičen odnos do gliv kot dela tega naravnega bogastva. Tudi letos sta gobe za razstavo določala Božidar Slivnjak in Gabrijel Seljak, ki je včeraj ob 19. uri v hotelu Sabotin tudi predaval o gobanih. 12. razstava gob bo na ogled do jutri. (nn)

Teden otroka

Kulturni dom Nova Gorica je ob letošnjem Tednu otroka pripravil vrsto zanimivih, poučnih, igrivih in zabavnih kulturnih dogodkov. Za organizirane skupine otrok so pripravili glasbeno in filmsko predstavo ter likovne ustvarjalnice. Likovne ustvarjalnice s poudarkom na grafični tehniki monotipija za otroke, starejše od pet let, so se začele včeraj popoldne, trajale pa bodo vse do petka oziroma ponedeljka 12. oktobra. Vodita jih David in Polona Ličen. Jutri ob 10. in 13. uri bo v mali dvorani novogoriškega kulturnega doma koncert priznanega slovenskega raperja Zlatana Čordića - Zlatka iz ljubljanskih Fužin, ki je pred kratkim izdal svoj tretjo ploščo. Koncert bo namenjen učencem tretje triade osnovne šole. V četrtek in petek, 8. in 9. oktobra, ob 9. in 11. uri pa bo v mali dvorani kulturnega doma na ogled francoski film Deklica in lisica. Gre za film, namenjen otrokom od sedmega leta starosti dalje, ki je bil v šolskem letu 2008/09 prava uspešnica. Vsi omenjeni dogodki bodo otrokom na voljo brezplačno. (nn)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 2, ul. Garzarolli 154, tel. 0481-522032.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU
SPANGHERO, ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Gledališče

OPERETA GROFICA MARICA Emmericha Kalmana v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice: danes, 6. oktobra, ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra, ob 17. uri. Vse predstave bodo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici, drevored 20. septembra, 85. Nakup vstopnic je možen na tajništvo Kulturnega centra Lojze Bratuž - tel. 0481-531445 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in 17. do 19. ure), elektronska pošta info@kclbratuž.org.

GLEDALIŠKI FESTIVAL GORIŠKI GRAD poteka v Kulturnem domu v Gorici: v soboto, 10. oktobra, ob 20.30 »La bottega del caffè« Carla Goldonija v izvedbi skupine Amici del teatro iz kraja Roncade (TV); predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na korzu Italia 51/a v Gorici (tel. 0481-30212).

Osmice

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdolu imajo ob petkih, sobotah in nedeljah ter praznikih odprto; tel. 0481-78125.

OSMICA PRI DREJČETU v Doberdolu je odprta ob četrkih, petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78377.

PRI CIRILI v Doberdolu je odprto ob petkih, sobotah in nedeljah; tel. 0481-78268.

Kino

GORICA KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »Baaria«.
Dvorana 3: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 - 22.00 »Cheri«.

TRŽIČ KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.30 »Bastardi senza gloria«.
Dvorana 2: 17.30 - 20.30 »Baaria«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »District 9«.

Dvorana 4: 17.50 - 19.50 - 22.00 »Un amore all'improvviso«.
Dvorana 5: »Kinemax d'Autore« 17.30 - 20.00 - 22.10 »Il cattivo tenente - Ultima chiamata di New Orleans«.

Koncerti

ZDRUŽENJE MUSICA APERTA prireja jesenski cikel glasbenega niza »Gorizia classica« - Tri stoletja komorne glasbe: v soboto, 10. oktobra, ob 17. uri bosta v dvorani Pokrajinskih muzejev v grajskem naselju Julien Zufferey (violina) in Cecilia Baccolo (klavir) izvajala skladbe Mozarta, Bethovna in Griega.

Šolske vesti

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje na tečaje po univerzitetni diplomii: Uporaba načinov in obvladovanje orodij komunikacije (80 ur), Priprava turističnih paketov za čezmejno območje in njihova promocija (80 ur), Upravljanje informacijske varnosti (60 ur). Brezplačni tečaji, ki so financirani s sredstvi Evropskega socialnega sklada, bodo potekali na goriškem sedežu SDZPI, Verdijev korzo 51 v prostorih KB Centra. Rok vpisovanja zapade 16. oktobra; informacije na tel. 0481-81826 ali na naslov e-pošte go@sdzpi-irsip.it in na spletni strani www.sdpzpi-irsip.it.

SDZPI obvešča, da je v teku vpisovanje na tečaj po višješolski diplomii v sodelovanju s podjetji za brezposelne Tehnike finančne posredništva 580 ur (300 ur teorije, 280 ur work experience, štipendija 2,30 evra za vsako uro prisotnosti na delovni praksi). Brezplačni tečaj, ki je financiran s sredstvi Evropskega socialnega sklada, bo potekal na goriškem sedežu SDZPI, Verdijev korzo 51 v prostorih KB Centra. Rok vpisovanja zapade 16. oktobra; informacije na tel. 0481-81826 ali na naslov e-pošte go@sdzpi-irsip.it in na spletni strani www.sdpzpi-irsip.it.

SDZPI obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za tečaje utrjevanja in poglobljanja slovenščine (osnovna stopnja) in slovenščine (tretja stopnja) ter angleščine B1; tečaji bodo potekali ob torkih in četrkih od 19. do 21. ure in trajajo 40 ur; vpisovanje na sedežu SDZPI v Gorici, korzo Verdi 51, tel. 0481-81826, email: go@sdzpi-irsip.it.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča učno in neučno osebe brez stalnega službenega razmerja, da je bila na spletni strani ministrstva za šolstvo (www.istruzione.it) objavljena okrožnica z dne 30. septembra 2009, ki vsebuje navodila in obrazce za vpis na prednostne sezname začasne suplence po nedavno sprejetem zakonskem odloku št. 134/2009. Prošnje je treba do 9. oktobra nasloviti na šolo, na kateri je imel kandidat v šolskem letu 2008-09 letno suplenco ali suplenco do konca didaktičnih dejavnosti.

Obvestila

AŠKD KREMENJAK iz Jamelj prireja tečaje modernih plesov: otroška plesna skupina (osnovnošolci) od sredah od 18. do 19. ure; srednja plesna skupina (srednješolci) ob petkih od 16. do 17. ure; večja plesna skupina (višješolci) ob sredah in petkih od 19. do 20.30; začetek v sredo, 7. oktobra, oz. v petek, 9. oktobra. Tečaje vodi Jelka Bogatec in potekajo v veliki dvorani večnamenskega centra v Jmaljah; informacije na tel. 338-6495722 (Martina).

AKŠD VIPAVA obvešča, da se bo danes, 6. oktobra, ob 18. uri začel enomesečni tečaj kotalkanja v občinski telovadnici v Sovodnjah; informacije na

tel. 333-9353134 (Elena), na tel. 0481-882260 in 348-3047021 (Marjanka) in na kvvipava@virgilio.it

OTROŠKA PLESNA SKUPINA AKŠD VIPAVA prireja tečaj za otroke od 4. do 11. leta, ki ga bo vodila Jelka Bogatec; informacije na tel. 0481-882260 in 348-3047021 (Marjanka) in na kvvipava@virgilio.it.

PILATES - v občinski telovadnici v Doberdolu, vsako sredo od 20. do 21. ure. Vadba se začne 7. oktobra in jo vodi Maja Lutman; informacije in vpisovanje na tel. 328-1511463 (Ingrid) ali na e-pošti okval@virgilio.it.

GORIŠKI SEDEŽ ZDRUŽENJA LOČENIH STARŠEV FJK prireja vsak torek ob 20.15 v večnamenskem centru v ul. Baiamonti 22 v Gorici odprta srečanja za pomoč ločenim staršem in predavanja, ki bodo potekala 6. in 22. oktobra ter 9. novembra; informacije na tel. 349-3884549, na naslov e-pošte amps.gorizia@yahoo.it in na spletni strani www.mammepapaseparati.org.

IRIS obvešča, da je na Tržiškem stopil v veljavo zimski koledar pobiranja vlažnih odpadkov; informacije na zeleni številki 800-844344 ali na spletni strani www.irisontina.it.

KD OTON ŽUPANČIČ vabi osnovnošolce na likovno-glasbene delavnice z naslovom Pobarvajmo zvoke...zajgrajmo na barve!!! ob sobotah, 31. oktobra, 7., 14. in 21. novembra od 10.30 do 12.30 v prostorih kulturnega doma Andreja Budala v Štandrežu; vodita Jana Pečar in Tanja Gaeta (tel. 328-0309219).

KD SOVODNJE vabi vse člane, predstavnike društev in prijatelje, da se udeležijo rednega občnega zbora društva v sredo, 21. oktobra, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu v Kulturnem domu v Sovodnjah.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SOVODNJAH je odprta ob ponedeljkih in sredo od 10. in 12. ter med 15. in 18. uro, ob petkih med 10. in 12. uro.

ODDELEK ZA ZABAVNO GLASBO IN JAZZ GLASBENE MATICE v Gorici prireja 28. in 29. novembra delavnico za petje s pevko Darjo Švajcar. Prijave s kratko biografijo in posnetkom na zgoščenki je potrebno oddati do 16. oktobra na tajništvo Glasbene matice na Korzu Verdi 51. V teku so tudi vpisovanja za redni pouk iz jazz petja, saksofona, kitare, klavirja in basa; informacije na tel. 347-5156982 (Andrejka Možina).

OTROŠKA PEVSKO-GLASBENA SKUPINA OTON ŽUPANČIČ začenja sezono z vajami, ki bodo ob sredah v zgornjih prostorih kulturnega doma Budal. Za otroke od 4 do 5 let od 16. do 17. ure; za otroke od 6 let dalje od 17. do 18. ure. Vaditeljica bo Tanja Gaeta (tel.328-0309219).

PRI KD OTON ŽUPANČIČ v Štandrežu bosta potekala začetni in nadaljevalni tečaj angleščine za osnovnošolce; vpisovanje in informacije na tel. 338-7956855 (Erika Nardin).

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE prireja tradicionalni piknik 25. oktobra ob 16.30 v kmečkem turizmu Kovač v Doberdolu; informacije in vpisovanje na tel. 0481-419946 (Jordan Semolič) in tel. 0481-78192 (Jožko Vižintin).

SMUČARSKI ODESK SPDG obvešča, da bo letošnje zimovanje od 2. do 6. januarja na Zoncolanu; vpisovanje na društvenem sedežu danes, 6. oktobra, ob 18. uri; informacije na tel. 338-5068432 (Loredana).

SPDG obvešča, da bo rekreacijska telovadba potekala v Kulturnem domu vsako sredo ob 20.30. Prvo srečanje bo 14. oktobra; informacije na tel. 338-7995474 (Aldo Bauzon).

SREDIŠČE PUNTO GIOVANI v centru Lenassi v ul. Vittorio Veneto 7 v Gorici je odprto v ponedeljek, torek in četrtek med 16. in 23. uro, v sredo med 16. in 22. uro, prve tri petke v mesecu med 16. in 23. uro ter zadnji petek v mesecu med 16. in 20. uro; odprta so vpisovanja na tečaje Abletone Live, Capoeira, Beat Box in afriških tolkal; informacije na tel. 0481-537434, puntogiovanigo@gmail.com.

TEČAJ PLESA: hip-hop in modern-jazz za nižješolce se bo začel v prostorih kulturnega doma Andreja Budala v Štandrežu v torek, 13. oktobra, ob 18.30 do 19.30 z vaditeljico Jelko Bogatec.

TABORNIKI RMV obveščajo, da so sestanki v Doberdolu vsako drugo soboto od 15. do 16. ure v prostorih društva Jezero; informacije na tel. 349-3887180 (Gabrijel).

Čestitke

CLAUDIO in NIVES! 30 let ljubezni, vztrajnosti, lepih in grdih trenutkov je minilo, srečno naprej! Nataša in Elena.

Razstave

NA SEDEŽU ZDRUŽENJA PROLOGO v ul. Ascoli 8/1 v Gorici je na ogled razstava umetnika Maria Di Ioria; do 16. oktobra.

DRUŠTVO ZA ZGODOVINSKO RAZISKOVANJE ISONZO vabi v bivšo konjušnico vile Coronini na drevoredu 20. septembra 14 v Gorici na ogled razstave o letalstvu v Gorici med leti 1909 in 1962; do 1. novembra od torka do sobote med 10. in 13. in med 14. in 19. uro, ob nedeljah med 10. in 13. uro.

KULTURNI CENTER TULLIO CRALI vabi v občinsko središče v Ločniku na ogled razstave Giorgia Gallotini, Marie Grazie Persolja in Emilije Mask Togut; do 12. oktobra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro, ob sobotah med 10. in 13. uro in med 17. in 19. uro, ob nedeljah med 10. in 13. uro.

ODPRTJE 11. FOTOSREČANJA bo soboto, 10. oktobra, ob 18.30 uri v galeriji Kulturnega doma v Gorici. Razstavljali bodo Daniele Barbagli (Italija), Antonino Cannizzaro (Italija), Blaž Erzetič (Slovenija), Nataša Radović (Hrvaška), Igor Škorjanc (Italija), Nina Todorović (Srbija) in fotografska skupina Photo 88 iz San Vita al Tagliamento (PN); na ogled bo do 25. oktobra od ponedeljka do petka med 10. in 13. in med 16. in 18. uro ter med prireditvami.

V DOMU KRAJANOV V VIPAVSKEM KRIŽU je na ogled razstave del nastalih na 5. mednarodnem likovnem srečanju Vipavski križ; do 31. oktobra (informacije na tel. 003865-1377490).

V GALERIJU A. KOSIČ na Raštelu v Gorici je na ogled razstava akvarelov Andreja Kosiča; do 30. oktobra po urniku trgovine.

V GALERIJU HIŠA KULTURE V ŠMARTNEM je na ogled razstava slikark Marie Grazie Persolja in Christine Persolja; do 15. oktobra ob četrkih in petkih med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah med 14. in 18. uro.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava z naslovom Goriški likovni krog in slovenski tisk v Gorici med obema vojnama; do 20. oktobra od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro ter med prireditvami.

V MESTNI GALERIJU NOVA GORICA (Trg Edvarda Kardelja 5) je na ogled razstava Jaše Mrevljeta z naslovom »What does it take for the heart to explode into stars« (Kaj rabi srce, da se izstrelj med zvezde); do 16. oktobra od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V PILONOVI GALERIJU v Ajdovščini je na ogled razstava o likovnih odmevih prijateljstva med Zoranom Mušičem in Venom Pilonom; na ogled bo celo Mušičevo leto od torka do petka med 8. in 17. uro, ob nedeljah med 15. in 18. uro, zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

V RAZSTAVNEM PROSTORU TILT v ul. Matteotti 74 v Krminu ja ne ogled razstava Massimilana Busana; do 10. oktobra ob petkih med 10. in 12. uro, ob sobotah med 10. in 12. ter med 17. in 20. uro.

V GALERIJU MARIO DI IORIO v državni knjižnici v ul. Mameli v Gorici je na ogled razstava z naslovom F.M. Dostojevskij: drama svobode; do 3. novembra od ponedeljka do petka med 10. in 18. uro, ob sobotah med 10. in 13.30, ob nedeljah in praznikih med 15.30 in 18.30; vodeni obiski bodo potekali od ponedeljka do petka ob 10., 11., 16. in 17. uri, ob sobotah ob 11. in 12. uri, ob nedeljah in praznikih ob 15.30, 16.30 in 17.30.

RAZSTAVA SLIKARSKIH DEL MARIJA DI IORIA je na ogled v Pokrajinskih muzejih v grajskem naselju v Gorici; do 8. novembra vsak dan razen ponedeljka od 9. do 19. ure.

Poslovni oglasi

V ŠTANDREŽU (ul. del Carso, 73 - nad Zadružno Banko)

oddajamo v najem poslovne prostore (pribl. 100 m²).

Telefonirati na št. 0481/882203 ob urah kosila.

Mali oglasi

PRODAM HIŠO V PODGORI z garažo, vrtom in dvoriščem, potrebno popravil; tel. 320-1817913.

PRODAM suha gozdna drva; tel. 0481-390238.

Izleti

KD SOVODNJE organizira tridnevni izlet na božične tržnice v Nürnberg, Bamberg in Rothenburg. Odhod 6. decembra ob 6. uri pri kulturnem domu v Sovodnjah. Prihod v Nürnberg ob uri kosila in popoldan prost za ogled centra mesta in tržnic. Večerja in prenočitev v štirizvezdnem hotelu. V ponedeljek zjutraj odhod proti Rothenburgu in ogled srednjeveškega mesta z vodičem. Kosilo prost in odhod proti Bambergu. Prost popoldan v mestu, ki je vključeno od Unesca v seznam bogastev človeštva. Zvečer prihod v Nürnberg in večerja v tipični pivnici. V torek predviden ogled središča mesta Nürnberg z vodičem, čas prost za kosilo in zadnje nakupe. Prihod v Sovodnje v večernih urah; informacije in vpisovanje na tel. 349-3666161 (Erik).

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA priredijo v sklopu martinovanja enodnevni izlet v Vicenzo 7. novembra z ogledom mesta in vinske kleti; vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni pri Ivici (0481-78000) in pri Milošu (tel. 380-4203829).

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju s Fotovideo Trst 80 in KD Fotoklub Skupina 75 prireja izlet v Celje v nedeljo, 25. oktobra; prijave in informacije na tržaški (tel. 040-635626) oz. goriški urad ZSKD (0481-531495).

ZGODOVINSKI AVTOBUS E'STORIABUS bo odpotoval v nedeljo, 11. oktobra, iz Gorice skozi Redipuljo s postankom na Debeli Griži v Zagorju; povratek skozi mestno središče Gorice s postankom pri oslavski kostnici in na Kalvariji z ogledom muzeja prve svetovne vojne; vodil bo zgodovinar Marco Cimmino; informacije in vpisovanje med 17. in 19.30 na tel. 0481.539210, e-pošta eventi@leg.it.

Prireditve

GORIŠKI MUZEJ prireja predavanje in predstavitev knjige Pot na Orient avtorja Ervina Hladnika Milharčiča danes, 6. oktobra, ob 20. uri na gradu Kromberk pri Novi Gorici.

KNJIGA OB 18.03 - v dvorani APT pri goriški železniški postaji bodo potekala srečanja z avtorji: v četrtek, 8. oktobra, bo Emilio Rigatti predstavil svojo knjigo »Dalmazia Dalmazia!«. V sklopu literarnih srečanj prirejajo tudi v soboto, 10. oktobra, ob 11.03 avtobusni izlet na Kras z naslovom »Strade di vita - Arcobaleno«, predstavil bo Andrea Bellavite; rezervacije in informacije na tel. 335-7577147.

DRUŠTVI JADRO IN TRŽIČ vabita v petek, 9. oktobra, ob 16.30 na trg Republike v Tržiču (pred županstvom), kjer bo v okviru mednarodne pesniške prireditve Absolutne poetry večer slovenske poezije. Protagonista bosta pesnica Liliana Visintin in kulturni delavec Aldo Rupel.

Pogrebi

DANES V RONKAH: 11.00, Silvana Boscarol (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 10.00, Pasquale Ragozzino na pokopališču; 11.00, Faheemullah Hussain na pokopališču.

NOGOMET - Majave klopi

Zaenkrat je službo izgubil le Donadoni

Zamenjal ga bo Mazzarri - Do večera je bil položaj Gottija v Trstu še negotov

NEAPELJ, TRST - Pred zadnjim krogom v nogometni A-ligi smo zapisali, da so Leonardo, dvojica Ruotolo-Russo in Donadoni močno na prepihu. Nobenemu od teh trenerjev ni šlo v minulem krogu kaj prida dobro, zrel »za odstrel« pa je postal le Napolijev strateg Roberto Donadoni. »Donadoni je ljubezniv, pošten in resen človek, Napoliju pa je dal, kar je mogel,« je po porazu na Olimpico proti Romi napovedal ukrep predsednik neapeljskega kluba De Laurentis, za uglasenim tonom pa je bila vidna drugačna misel: »Donadoni je požrtvovalen, več kot toliko pa ne zmore.« Zamenjavo za nekdanjega reprezentanta in selektorja reprezentance so našli že včeraj, uradna pa bo šele danes (ali je bila objavljena pozno sinoči). Čeprav se je vztrajno omenjal Roberto Mancini, so ekipo naposled poverili Walterju Mazzariju, ki je ob koncu sezone ostal nepričakovano brez dela v Genovi. Pogodbo, ki ga je še vezala na Sampdoria, je prekinil sinoči.

Kdo bo izvelel Triestino iz globokega tunela, pa je še odprto vprašanje. Položaj zdajšnjega trenerja Luce Gottija je bil vse do zaključka redakcije negotov, ves dan se je govorilo le o tem, kdo ga bo zamenjal. Glede na finančne sposobnosti kluba, je izbor omejen. Potem ko je Giuseppe Iachini zamenjal Alberta Cavasina na klopi Brescie, sta se pojavili imeni povratnika Andree Mandorlinija in Maria Somme, pod večer pa celo šefa italijanskih trenerjev Renza Ulivierija. Manj možnosti pripisujejo povratku Ezia Rossija. Nekaj več časa za razmislek (morda pa celo za ne ukrepanje) ponuja vest, da bo Empoli zaprosil za preložitve nedeljske tekme, ker je več njegovih igralcev izbranih v reprezentanco mladih.

ODBOJKA - Italijanke spet na evropskem prestolu

»Import-export«, selekcija in navezanost na reprezentanco

Kako suvereno so italijanske odbojkarice na Poljskem osvojile naslov evropskih prvakinj pove podatek o osmih zmagah brez poraza in o le dveh izgubljenih setih. »Azzurre« so pokazale izjemno kakovostno in privlačno odbojko, s pravim ravnovesjem med igro v polju in na mreži, pred katero so v nedeljskem finalu pokleknile tudi visoke Nizozemke.

Razplet na Poljskem je potrdil, da je italijanska odbojarska šola, spodrsrljajem moške reprezentance navkljub, še vodilna v Evropi. To potrjuje tudi nenavadno dejstvo, ki ga težko zasledimo pri drugih ekipnih športih, da mnoge reprezentance vodijo italijanski strokovnjaki. Na ženskem EP so bili trije, še več pa jih je bilo na moškem. Ta »izvoz« strokovnjakov v tujino, je posledica »uvoza« igralcev in igralk v italijansko prvenstvo. Ko se ti vrnejo v domovino na reprezentančne priprave, preprosto ne najdejo enakih organizacijskih in strokovnih prijemov, kakršni veljajo v Italiji, zato pa od svojih zvez zahtevajo kot pogoj za igranje, da najamejo italijanske trenerje. Trditev, da Italija s takšno politiko koplje sebi grob, so »azzurre« postavile na glavo. Res je: odbojka je v Italiji žen-

Eleonora Lo Bianco (na sliki v bloku) je bila imenovana za najboljšo podajalko EP, Simona Gioli pa za najboljšega tolkača, čeprav igra na položaju blokerke

ANSA

ski nacionalni šport številka ena, kar za moške ne velja, vendar uspehi niso samo rezultat večje možnosti selekcioniranja vrhunskih igralk, temveč tudi izjemne privrženosti deklet reprezentančnemu dresu in njihove brezpogojne pripravljenosti na velika žrtvovanja,

kar je v profesionalnem športnem svetu, kateremu Italijanke vendarle pripadajo, prej izjema kot pravilo. (ak)

FINALE - Italija - Nizozemska 3:0 (16, 19, 20); za 3. mesto: Poljska - Nemčija 3:0 (16, 19, 23).

SMUČANJE

Maier odslej le v smuku in superveleslalomu

DUNAJ - Avstrijski smučarski zvezdnik Hermann Maier je po marčevski poškodbi in operaciji potrdil, da bo še tekmoval, a le v smuku in superveleslalomu.

A-LIGA - Nedeljski izidi: Atalanta - Milan 1:1, Bologna - Genoa 1:3, Cagliari - Chievo 1:2, Fiorentina - Lazio 0:0, Roma - Napoli 2:1, Sampdoria - Parma 1:1, Siena - Livorno 0:0, Palermo - Juventus 2:0.

Vrstni red: Sampdoria in Inter 16, Juventus in Fiorentina 14, Genoa 13, Chievo, Udinese, Roma in Parma 11, Palermo, Lazio in Milan 9, Bari 8, Cagliari in Napoli 7, Bologna 6, Siena 5, Catania 4, Atalanta in Livorno 3.

MILITO - Interjev napadalec bo moral zaradi nategnjene mišice počivati en mesec.

SMODIŠ - Kapetan slovenske moške košarkarske reprezentance je v Tel Avivu uspešno prestal operacijo diskus hernie. V dresu moskovskega CSKA bo predvidoma lahko nastopil čez nekaj mesecev.

MOTOGP - Španec Jorge Lorenzo se je z zmago v Estorilu spet vmešal v boj za prvaka. Za Valentinom Rossijem (4.) zaostajal le za 18 točk. Ob povratku po dolgi odsotnosti je bil odlični drugi Avstralec Casey Stoner. V šibkejših razredih sta zmagala Marco Simoncelli in Pol Espargaro.

FORMULA ENA - Mladi nemški voznik Sebastian Vettel (22 let) je na VN Japonske v Suzuki vodil od prvega do zadnjega kroga. Drugi je bil Jarno Trulli (Toyota), tretji Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes), četrti pa Kimi Raikkonen (Ferrari). Dve dirki pred koncem ima Jenson Button (Brawn GP), 85 točk, Rubens Barrichello (Brawn GP) 71 in Vettel 69.

RELI - Francoz Sebastian Loeb (Citroen) je zmagovalec relija po Kataloniji, letošnje 11. preizkušnje svetovnega prvenstva. Citoren je že nabral novi konstruktorski naslov.

A-LIGA DAN POTEM

Hočem Zemana na klopi Juventusa!

DIMITRIJ KRIZMAN

Kdo se bo najslajše smejal maja, kdo se bo veselil "titula", tega še ne vem. Sumim, da bo to Inter, čeprav bi rade volje videl, da bi v boj za scudetto posegle take simpatične ekipe, ki sem jim slavo pel že prejšnji teden. Ne izključujem niti možnosti, da bo vladavino Interja "čudežno" prekinil Juventus. Minuli vikend je bil sicer kot nalašč, da bo še en teden minil v sistematičnih, pronicljivih, inteligentnih provokacijah mojega prijatelja Josefa Mourinha, na katere se histerično odzivajo v črno-belem taboru. Tekma v Palermu, proti ekipi, ki je natrpna s tehnično odličnimi, a ne vedno navdihnjene nimiti igralci, je razkrila velike slabosti stare dame: precej mišic (a še vedno ne toliko, kot v zlatih časih največjega sijaja doktorja Agricole), praktično nikakršne nogometne duhovitosti ter sikanja, ki so vse do zagroženega ponovnega nastopa znamenite tolpe (Moggi: "Dovolj je nekaj telefonskih klicev in stvari začnejo spet delovati...") na poštenem nivoju, so bili dovolj, da Ferrara ni zaprl ust Mourinhu. Čakam, na kakšne strune bo ta teden brenkal portugalski retorik, čeprav vem, da zna ob ugodnem poteku dogodkov tako rekoč stopiti na žogo in torej razelektirati ozračje.

Zelo pravilno je Interjev navijač Valentinu Rossi ugotovil, da bi mu Mourinho bil antipatičen, če bi navijal za katero drugo ekipo. Mourinha imaš lahko rad v primeru, da tako kot doktor Rossi navijaš za Inter, ali pa v primeru, da si dovolj brihten in razumeš, da človek govo-

ri čisto resnico. Resda večkrat v obliki, ki zgleđa nič kaj diplomatska, a vendarle resnico. V državi, kjer se ljudje tako radi pustijo voditi za nos od velikega govorca, ki trenutno zaseda položaj prvega ministra ali pa nasedejo intelektualoidnim diskurzom bivšega zunanjega ministra, ki svoj izostanek na glasovanju opraviči z ugotovitvijo, da bi glasovanje itak zgubili, je resnica, pa čeprav gre vendarle "samo" za nogomet, zelo boleča. Je namreč nekaj, na kar ljudje skoraj niso več navajeni, razkriva bedo zadnjega desetletja italijanskega nogometa, ki je vztrajno drsel navzdol, medtem ko so drugod kot sputnik leteli v višave. V državi, kjer selektor z izjavo, da bi ta in ta igralec imel večje možnosti za vpoklic v reprezentanco, če bi igral v Italiji, ne sproži nikakršnega pomisleka, je odpor do tujca, ki deli take in drugačne nauke, neizogiben.

Da Mourinho tako kraljuje pa ni zaslužen izključno sam "special one" iz Setubala - kriva je tudi nemoč morebitnih nasprotnikov, še posebno teh mlajših, ki so brez predhodnega kaljenja padli v škornje, ki so jim zdaleč preširoki. Doslej je samo Alex Ferguson uspel rezultatsko in besedno parirati Mourinhu, ampak dobro vemo, kakšno bogato zalogo izkušenj ima trener Manchester Uniteda. Če ne bi predobro vedel, da je Zemanlandia neponovljiv fenomen zgrajen z nekaj leti sistematičnega dela, bi si želel, da bi Juventus odslovila Neapolitanca in na klop postavila... ne se zgražat... Zdeneka Zemana! (dimkrizman@gmail.com)

KOŠARKA - Državna A-liga amaterjev

»Spodbuden« poraz

Fortitudo je prava velesila, tržaški AcegasAps pa se ji je dobro upiral - Borbeni centri

AcegasAps je doživel predvideni poraz proti prvemu favoritu prvenstva, bolonjskemu Fortitudo. Tržačani so se pred večisočglavo množico lep del tekme dobro upirali močnejšemu nasprotniku, naposled pa so skoraj brez boja predali orožje. Zelo lep je bil predvsem prvi del, ko je Bernardi z izmenjavanjem conske in mož moža obrambe povzročal velike težave bolj kotiranim nasprotnikom. Benfatto se je odlično upiral reprezentantu Cittadiniju, tudi lamma in Muro se nista posebno izkazala, tako da je bolonjsko ekipo dejansko držal na površju odlični Malaventura. Tržačani so se požrtvovalno borili za vsako žogo in le zaradi neizkušenosti zaključili polčas s točko zaostanka. V tretji četrtini so gostje zaigrali bolj agresivno v obrambi, Bernardijeva ekipa je v osminih minutah dosegla samo štiri točke, Fortitudo pa si je nabral prednost, ki jo je dejansko obdržal do konca tekme, ko je Urugvajec Muro s svojimi meti dokončno zapečatil zmago gostov.

Čeprav je prvenstvo šele na začetku, daje bolonjska ekipa vtis, da bo z lahkoto zmagala prvenstvo. Med regularnim delom bo bržkone tudi izgubila kako tekmo, če pa ne bo prišlo do nepredvidenih preobratov, ji bo v končnici malokdo kos. Tržačani pa so dokazali, da se lahko enakovredno borijo z vsakim nasprotnikom in da lahko še napredujejo. Med posamezniki so tokrat dobro igrali vsi centri, ki jim še primanjkuje izkušenosti, a so se srčno borili. Od zunanjih igralcev je dobro igral le Lenardon v prvem polčasu, kaj več pa je pričakovati od Scarponija, ki je bil v pripravljalnem obdobju veliko boljši.

Urugvajec Muro (levo) s svojimi meti dokončno zapečatil usodo Tržačanov

KROMA

AcegasAps - Fortitudo Bologna 62:73 (21:21, 38:39, 45:53)

AcegasAps: Lenardon 10, Marisi, Spanghero 7, Bocchini 2, Benevelli 12, Colli 7, Benfatto 8, Scarponi 5, Crotta 10, Catenacci.

Fortitudo: Muro 18, Malaventura 26, Borri, Cittadini 8, Gigena 10, Lamma 3, Genovese, Montano, Quaglia 6, Sorrentino 2.

Izidi 1.kroga: Omegna - Forlì 72:77; Treviso - Fidenza 82:72; Verona - Osimo 73:68; Trento - Castelletto Ticino 115:107; Riva del Garda - Montecatini 67:66; AcegasAps - Fortitudo 62:73; Ozzano - Brescia 84:79; počival Jesolosandona.

Vrstni red: Fortitudo Bologna, Cartiere Riva del Garda, VemSystem Forlì 4, Leonessa Brescia, Paffoni Omegna, Robur BK Osimo, PentaGruppo Ozzano, Bitumcalor Trento, Co.Mark Treviso, AcegasAps Trst 2, Nobili SBS Castelletto Ticino, Siram Fidenza, Jesolosandona Bk, in AgricolaGloria Montecatini 0.

Marko Oblak

ODBOJKA

Televita 2010: drevo zadnji pokalni nastop

Odbojkarji Televite 2010 bodo danes v Repnu (od 21. ure dalje) odigrali zadnjo kvalifikacijsko tekmo državnega pokala. Njihov nasprotnik bo Motta di Livenza, proti kateremu so na prvi tekmi v gosteh izgubili s 3:2. Če bodo Bosic-Hevi varovanci danes zmagali s 3:0 ali 3:1, se bodo kot zmagovalci skupine uvrstili v drugi krog, vrstni red je namreč zdaj tak: Televita 2010 5, Motta 4, VBU Videm 3 (Televita s tekmo več).

DRŽAVNA C-LIGA - V drugem krogu Jadran Qubik caffe - Spilimbergo

»Osnovni razlog za poraz je igra v napadu«

Tako meni trener Grbac - V odločilni četrti četrtini je conska obramba zaustavila domačo peterko

Jadran Qubik caffe - Spilimbergo 75:83 (22:11, 40:40, 62:63)

JADRAN: Vitez 9 (3:4, 0:1, 2:4), Oberdan 2 (2:2, -, -), Slavac 12 (3:4, 0:2, 3:8), S. Ferfaglia 8 (-, 4:9, 0:1), Marusič 2 (-, 1:2, 0:1), Sosič 18 (3:4, 6:14, 1:2), Franco 6 (1:1, 1:2, 1:1), Semec 8 (2:2, 3:4, 0:1), Malalan 0 (-, 0:1, -), Coco 10 (1:1, 3:4, 1:5).

SON: 30. PON: Ferfaglia, Marusič, Semec. SKOKI: 30 (23 v obrambi in 7 v napadu).

Jadran Qubik Caffe (nov sponzor članske ekipe) ostaja še brez zmage. Na prvi tekmi pred domačimi gledalci so vsekakor prikazali boljšo predstavo kot v prvem krogu, tudi tokrat pa je zmanjkalo nekaj odločnosti. Proti solidnemu Spilimbergu, ki sodi med najboljše ekipe v skupini C, so bili prve tri četrtine enakovredni, v zadnjih desetih minutah pa se je rahla prednost povsem razblinila.

Jadranovci so začeli zelo spodbudno. Uvodna peterka, ki so jo sestavljali Ferfaglia, Marusič, Sosič, Franco in Malalan, so prevzeli hitro naskok pred Spilimbergom, ki je s sabo pripeljal tudi glasne navijače. Po prvih desetih minutah so povedli na enajst točk (22:11). V drugi četrtini se je tehtnica prevesila na stran nasprotnikov, ki so z delnim izidom 29:18 nadoknadili ves zaostanek. Po odmoru so nasprotniki s tremi protinapadi hitro povedli na 46:40. Monologu nasprotnikov je odgovoril Jadran, ki je ponovno postavil ravnovesje. Sledilo je izmenjevanje v vodstvu, ki ga je spremljala serija metov izza šestmeterske črte obeh peterk. Zmagovalec tekme se je naposled izkristaliziral v končnici, ko je conska obramba zaustavila igro Jadrana. Vztrajanje pri metih iz razdalje naši ekipi ni prineslo nikakršnih sadov, saj so bili strelci večinoma nenatančni. Tekmeči pa so bili prav v tem elementu z Meneghinom na čelu (34 točk) bolj kon-

Peter Sosič je bil z 18 točkami ponovno najboljši strelac ekipe, zelo borbeno pa je igral tudi tokrat Peter Franco (8 skokov, 6 v obrambi in 2 v napadu)

KROMA

stantni in iz minute v minuto večali vodstvo vse do končne razlike osmih točk.

»Osnovni razlog za drugi poraz je bila naša igra v napadu,« je bil po tekmi prepričan trener Grbac. »V odločilnih trenutkih še vedno nimamo miru in odločnosti. Preveč se zanašamo na met, kjer pa smo bili tokrat nezašljivi.« Ob tem je trener ugotavljal, da so bili na Opčinah tudi v skoku neprepičljivi: »Potrebno bo, da se vsi igralci bolj vključijo v boj za odbite žog.« Hitri napad ostaja vsekakor za trenerja Grbca prioriteta: »Če ne igramo hitre košarke, imamo težave. To se je pokazalo tudi tokrat, saj smo se preveč zanašali samo na mete iz razdalje. To je dobra rešitev takrat, ko nam met gre, sicer pa moramo dobiti druge rešitve.« (V.S.)

NAJBOLJŠI STRELCI

C1-liga (Jadran po 2. krogu): P. Sosič 42, C. Slavac 21, F. Coco 15, S. Ferfaglia 13, A. Semec 12; A. Vitez 11, S. Malalan 9, M. Marusič 7, P. Franco 6, D. Oberdan 2.

C2-liga (po 1. krogu): E. Klarica (Breg) 24, R. Alberti (Bor) 19, Haskič (Breg) 18, Buttignon (Breg) 15, M. Bole (Bor) 12, M. Jevnikar (Breg), M. Madonia (Bor) in D. Crevatin (Bor) 11.

D-liga (Kontovel po 1. krogu): M. Švab 19, D. Zaccaria 11, P. Lisjak in A. Ukmar 9

DEŽELNE LIGE - Po 1. krogu

Redki in dobri

Usodo tekem krojijo najboljši posamezniki, trenerji pa se v glavnem poslužujejo malo igralcev

V moški deželni košarkarski C ligi so že v prvem krogu po pričakovanih v bistvu krojili usodo svojih ekip najbolj reprezentativni moštva. Elvis Klarica se je že profiliral kot eden najboljših posameznikov prvenstva, na lestvici strelcev sta mu nekoliko presenetljivo ob boku le izkušeni Boaro (Fagagna, 25 točk) in mladi Gnesutta (Servolana, 24). Že sedaj je bolj ali manj jasno, da bo veliko moštve igralo s sedmimi bolj izkušenimi košarkarji, kakor sta - z drugačnim učinkom - v soboto postopala tudi trenerja Bora in Brega Mura ter Krašovec.

Edini zmagi na tujem sta dosegli Latisana (v Dolini) in Muggia (pri na papirju slabši goriški ekipi), ki sta tudi najbolj suvereno opravili svojo nalogo tako kot Cormons (ki ima ob veteranih tudi dobre mlade) na račun nevarnega Cervignana. Vloga favorita sta, ne da bi blestela, pa tudi brez posebnega naprežanja, upravičila Roraigrande in Santos (Giacomi 23), ne pa Ronchi, katerega poraz na Prvem maju predstavlja glede na napovedi eno presenečenj prvga kroga. Najbolj neodločeno je bilo v Gorici med Ardito in Servolano, naposled so po zelo borbenem srečanju gostitelji prevladali po podaljškju zahvaljujoč se zlasti 40-letnemu Gandolfiju (20 točk). Videmski derbi CBU - UBC so preložili na četrtek, 8. oktobra.

V beli skupini deželne D lige sta bila v središču pozornost mestna derbija v Trstu in Trziču, kjer so že v prvem krogu igrali med sabo na papirju štiri izmed najboljših ekip. San

Trener Gerjevič priznava, da Kontovel še ni v pravi formi

KROMA

Vito je Don Bosco ugnal šele po podaljškju, ravno tako tesno pa je Pallacanestro Monfalcone prevladal nad ekipo Nuovi Amici del Basket. Kontovel je na lastni koži okusil moč okrepljenega Fogliana (Tessarolo 25), kot pravi trener Gerjevič pa po težavnem

pripravljalnem obdobju njegovi fan-tje sploh še niso na višku forme in uigranosti. V prvem krogu je počivala furlanska Sbrindella, videmski Geatti, Grado in Romans pa so potrdili, da so njihove uprave poleti opravile dobro delo na kupoprodajni borzi.

Zapletena registracija

Pri Boru se je zapletlo z registracijo Mattea Zaninija (letnik 1982, 188 cm), ki še ni bil vpisan in tvega, da do januarskega prestopnega roka ne bo mogel obleči modrega dresa. Na Vrdeški cesti in na deželni zvezi sicer še preverjajo primer, kot zgleda pa lahko fant do tedaj nastopa samo v D-ligi za matični Don Bosco, ki je lastnik izpisnice in kamor se je poleti že preselil iz Milj.

Mojster končnice

Play-maker nizke rasti Matteo Pratico, steber tržaškega San Vita, ki tudi letos cilja iz D v C2-ligo, je bil odločilen za zmago v pričakovanem derbiju proti Don Boscu (ki se je okrepil z bivšima borovcema Sašo Krčaličem in Dariom Tomasinijem). V zadnji sekundi rednega časa je s trojko z razdalje devetih metrov izsilil podaljšek, v poslednjih sekundah letga pa je srečno zadel še zmagoviti koš.

Slovenca OK

V drugem krogu sta med drugim zmagala tudi Drvaričev Pordenone in Vatovčev Oderzo. Montebelluna je proti favoritom za prestop v višjo ligo zdržala le pet minut. Drvaričevi varovanci so koš polnili kot za stavo (30:54 iz igre), v skokih pa je bila razlika tudi očitna 31:19. Vatovčev Oderzo pa je prvo prvenstveno zmago dosegel proti Goricanom, ki so nastopili brez poškodovanega liderja Londera.

Lahko še več

Od 150 do 200 gledalcev si je ogledalo prvo Jadrano srečanje v državni C-ligi. Med temi jih je približno 30 prišlo z avtobusom iz Spilimberga. Po ocenah blagajničarja Petra Žerjale je openska Polispportiva privabila približno polovico več navijačev kot telovadnica na Judovcu. Res pa je, da je bilo na tribunah še nekaj mest. V naslednjih krogih torej lahko pričakujemo še večje število navijačev.

NIKO ŠTOKELJ

»Za obstanek potrebujemo vsaj še 14 zmag«

Bor Radenska je edina ekipa, ki se lahko ponaša z zmago v minulem krogu. Pred domačimi gledalci so borovci ugnali Ronchi, ki sodi nedvomno med boljše ekipe v prvenstvu. Nepričakovano? Kapetan Niko Štokelj (letnik 1982, branilec) si pred prvim nastopom ni delal utvar. »Prepričan sem, da moramo za miren obstanek premagati vsaj 15 ekip. Med te je sodil tudi prvi nasprotnik, Ronchi,« je bil jasen Štokelj. »Naš cilj je, da obdržimo ligo. Zavedati pa se moramo, da je to šele prva zmaga in s tem ni še nič dorečeno.«

Sobotna zmaga je bila tudi prva, ki ste jo dosegli po več porazih na poletnih turnirjih?

Tako je. Doslej smo premagali samo D-ligaše, proti ekipam, ki nastopajo tudi v deželni C-ligi, pa smo vedno gladko izgubili. Le proti Bregu je bilo izenačeno vse do konca.

Odločilno točko je dal Madonia, nedvomno pa je bila to zmaga kolektiva.

Vsi, ki so stopili na igrišče, so dali svoj doprinos. Odločilna je bila konstanta in stabilna igra v obrambi in napadu. Menim, da smo v soboto igrali na višku svojih sedanjih moči. Vem pa, da lahko napredujemo še veliko.

Ali si že opazil kako razliko z državno C-ligo?

V državni C-ligi imajo ekipe več enakovrednih igralcev, v deželni pa že naprej več, kdo so liderji in katerim igralcem lahko pustijo več prostora. Drugih večjih razlik sploh ne opažam. Tudi sodniška dvojica je solidno opravila nalogo.

V zadnjih sezonah si bil med mlajšimi v ekipi, letos pa je tvoja vloga drugačna.

Vloga braničla je vselej odgovorna, tako da sem na to vajen že od mladinskih lig. Kot starejši igralec imaš seveda v odločilnih trenutkih večjo težo, obenem pa moraš biti tudi vzgled mlajšim igralcem na tekmi in tudi na treningih. Včasih moraš biti tudi potrpežljiv: soigralci niso, kot prej, izkušeni košarkarji, ampak mladi, ki se šele učijo. (V.S.)

C-LIGA IZIDI 2. KROGA

Montebelluna - Pordenone 65:83, Virtus UD - Codroipo 71:78, San Daniele - Padova 82:81, Oderzo - NPG 73:60, Jadran Qubik - Spilimbergo 75:83, Caorle - NBU Videm 84:62, Vendemiano - Rovigo 73:65, Pool VE - Marghera 73:88.

Caorle	2	2	0	156:113	4
Pordenone	2	2	0	167:126	4
Marghera	2	2	0	166:140	4
Oderzo	2	1	0	134:124	4
Nuova Pall. Gorizia	2	1	1	135:129	2
Pool VE	2	1	1	141:138	2
Padova	2	1	1	145:143	2
Spilimbergo	1	1	1	148:146	2
Virtus UD	2	1	1	142:144	2
Vendemiano	1	1	1	140:143	2
NBU	2	1	1	139:149	2
San Daniele	2	1	1	143:165	2
Jadran Qubik	2	0	2	140:160	0
Codroipo	2	0	2	130:143	0
Rovigo	2	0	2	115:141	0
Montebelluna	2	0	2	121:158	0

PRIHODNI KROG: NBU - Oderzo, Pordenone - Pool VE, Rovigo - Montebelluna, Spilimbergo - San Daniele, Marghera - Caorle, Codroipo - Jadran Qubik (10.10 ob 20.30), Padova - Virtus UD, NPG - Vendemiano.

C2-LIGA IZIDI 1. KROGA

Ardita - Lusetti 85:78, Goriziana - Venezia Giulia 58:75, Bor Radenska - Ronchi 73:71, Santos - CUS Udine 71:64, Breg - Latisana 81:91, CBU - UBC, Roraigrande - Collinare 81:72, Alba - Credfriuli 87:65.

Alba	1	1	0	87:65	2
Venezia Giulia	1	1	0	75:58	2
Latisana	1	1	0	91:81	2
Roraigrande	1	1	0	81:72	2
Santos	1	1	0	71:64	2
Ardita	1	1	0	85:78	2
Bor Radenska	1	1	0	73:71	2
CBU	1	1	0	0:0	2
UBC	1	0	1	0:0	0
Ronchi	1	0	1	71:73	0
CUS Udine	1	0	1	64:71	0
Lussetti TS	1	0	1	78:85	0
Collinare	1	0	1	72:81	0
Breg	1	0	1	81:91	0
Goriziana	1	0	1	58:75	0
Credfriuli	1	0	1	65:87	0

PRIHODNI KROG: Lusetti - Bor Radenska (10.10 ob 20.30 na Alturi), UBC - Goriziana, Credfriuli - Santos, Latisana - Alba, CUS Udine - CBU, Venezia Giulia - Ardita, Collinare - Breg (10.10 ob 20.30), Ronchi - Roraigrande.

D-LIGA VZHOD IZIDI 1. KROGA

Dinamo - Grado 66:73, Perteole - Romans 67:80, NAB - Monfalcone 68:74, Kontovel - Dentesano 67:83, Don Bosco - San Vito 70:71, Geatti - Villesse 81:52.

Geatti	1	1	0	81:52	2
Dentesano	1	1	0	83:67	2
Romans	1	1	0	80:67	2
Grado	1	1	0	73:66	2
Monfalcone	1	1	0	74:68	2
San Vito	1	1	0	71:70	2
Sbrindella UD	0	0	0	0:0	0
Don Bosco	1	1	0	70:71	2
NAB	1	0	1	68:74	0
Dinamo	1	0	1	66:73	0
Perteole	1	0	1	67:80	0
Kontovel	1	1	0	67:83	2
Villesse	1	0	1	52:81	0

PRIHODNI KROG: Sbrindella - Grado, Romans - Geatti, Dinamo - Perteole, Monfalcone - Don Bosco, San Vito - NAB, Villesse - Kontovel (10.10 ob 18.00)

NAJ DOSEŽKI

ELVIS KLARICA

Med najboljšimi strelci minulega kroga sodi bregčan Elvis Klarica (24. 11. 1981). Koprčan, ki že drugo leto igra pri Bregu, večkrat vadi met tudi po treningu. Pravi, da je pri preciznosti zelo važna tudi podaja: »Strokovnjaki poudarjajo, da je podaja 50 % zadetka. Temu dajem tudi jaz velik poudarek. Seveda vplivajo na met še drugi dejavniki,« je pojasnil Elvis, ki mu od soigralcev najbolj ležijo podaje Secheta. Najraje meče trojke in zabija na koš. Med najboljše dosežke uvršča 12 zaporednih trojk in 66 prostih metov, ki jih je dosegel na treningu.

Skupno: E. Klarica (Br) 24, R. Alberti (Bor) in M. Švab (K) 19, M. Haskič (Br) in P. Sosič (J) 18.

Prosti meti: Paoletič (K) (4:4), Klarica (Br) (3:3), Švab (K) (9:12)

Za 2T: Klarica (Br) (6:7), M. Jevnikar (Br) (5:6)

Za 3T: Haskič (Br) in Slavac (J) (3:8), Klarica (Br) (4:10)

Statistika flop: Lokatos (skupno v metih iz igre 0:5), Gantar (1:8 za dve točki)

ELITNA LIGA - Po tretji zaporedni zmagi

Kras že beži

Knežević pokopal Pro Cervignano v prvem polčasu - Sami na vrhu lestvice

3. KROG Kaj se dogaja pri Primorju in Zarji Gaji?

Tretji krog je pri ekipah naših društev v raznih amaterskih prvenstvih zaznamovala številka 3. Kras Koimpex je v elitni ligi tretjič zapored zmagal, Zarja Gaja je v 2. AL visoko izgubila s 3:0, proseško Primorje pa je še tretjič zapored na tekmi prejelo tri gole.

O Krasu smo že veliko pisali. Vse (za zdaj) gre po najlepšem redu. To pa ne velja za ekipi naših društev v 2. AL. Zarja Gaja in Primorje, naša kluba, ki imata največ slovensko govorečih igralcev, sta doslej igrala zelo nekonstantno. Kar ni dobro za ekipi, ki sta letošnjo sezono začeli z ambicioznimi cilji (play-off). S tako igro (Zarja Gaja) in s tolikimi prejeti goli (Primorje) se moštvo lahko bori le za obstanek.

Pri Zarji Gaji so resda bili odsotni trije ključni nogometaši (Goran Križmančič, Vili Bečaj in v napadu Zocco, ki je sicer vstopil na igrišče v drugem polčasu). To pa ne sme biti alibi, saj bi se bili morali izkazati drugi. Zaskrbljujoča je tudi fizična priprava vzhodno-kraške ekipe. V drugem polčasu so bili rumeno-modri brez kisika. V vzhodno-kraškem taboru jim je sreča obrnila hrbet tudi s poškodbami. Novi nakup Bazzara in Igor Ghezzi (oba napadalca) morata pod nož.

Posebno poglavje pa je Primorje, ki je v državnem pokalu zmagalo vse tri tekme in igralo zelo prepričljivo. Nato pa se je nekaj zataknilo. Po prihodu okrepitev (Puzzerja in Mescie) so zatajili nekateri ključni igralci. Predvsem branilci, ki so bili v lanski sezoni stebri moštva.

Marsikdo se tudi sprašuje, ali naši igralci niso kos težkim situacijam. Prepričani smo, da ni tako. Že večkrat so odločilno reagirali in dokazali, da se lahko borijo tudi za višje cilje. Torej, korajžno naprej! (jng)

Lani je Krasu uspelo prepričljivo napredovati kljub stalnim težavam (zlasti bolečine v hrbtu in težave z gležnjem) najboljšega napadalca repenske ekipe, Radenka Kneževića. Letošnje prvenstvo pa je napadalec iz Sežane začel naravnost enkratno. Med strelce se je doslej vpisal vsaj enkrat na vsaki tekmi (v treh krogih je že štirikrat zatresel nasprotnikovo mrežo), včeraj pa je tekmo odločil v drugem polčasu: z dvema goloma v dvajsetih minutah je spravil na tla Pro Cervignano, nato pa je obramba Krasa poskrbel za to, da se domači niso več pobrali.

Musolinovi varovanci so znova igrali prepričljivo in proti solidnemu nasprotniku, ki je v prvih dveh krogih zbral štiri točke, pokazali vse svoje tehnične in taktične vrline. Zelo organizirano moštvo - razdalja med vrstami je vedno brezhibna, napad pomaga zveznim igralcem, zvezna vrsta pa obrambi - je torej postavilo svojo kandidaturu za eno od mest tik pod vrhom. Po neodločenem izidu Monfalconeja so Knežević in soigralci celo sami na prvem mestu. Seveda je prvenstvo šele na začetku in gotovo bodo prej ali slej belorodeči naleteli na črn dan, vendar devet točk v treh krogih je za novince res izvrsten začetek prvenstva.

V nedeljo v Cervignanu so, po izenačenem prvem polčasu, ko sta obe ekipi imeli nekaj priložnosti, bile odločilne prve minute nadaljevanja. Trener Mu-

Krasov vratar Michele Contento je v Cervinjanu vsaj enkrat odločilno posegel

KROMA

solino je med odmorom nekoliko spremenil postavbo in prešel na standardni 4-4-2. Z bolj široko igro je bil Kras takoj učinkovitejši. Sicer je najprej vratar Krasa Contento z odličnim posegom zavrnil napadalca Cervignana, a kmalu zatem je po kotu Kneževiću uspelo s kratke razdalje z glavo zadeti v polno. Po vodstvu je za Kras postalo vse lažje in v protinapadu je slovenski strelce še drugič premagal domačo številko 1. Cervignano je bil brez moči, tako da je bil v zadnjem delu tekme celo Kras bližji tretjemu голу kot domača ekipa častnemu.

Euro(v) Breg na «dizelski pogon»

Brežani so letošnjo sezono v 2. AL začeli s povprečnimi rezultati, čeprav so cilji, ki so si jih postavili pred začetkom prvenstva, zelo visoki (play-off). V nedeljo pa so dokazali, da so na pravi poti. Breg, pod taktirko izkušnega in strogega trenerja Eura Petagne, je ustvaril številne priložnosti za gol in diktiral tempo igre. Za popolni uspeh so dolinski navijači pogrešali le še večjo natančnost pred vrati, pa tudi kanček sreče.

2. IN 3. AMATERSKA LIGA - Štiri tekme, tri osvojene točke

Hud spodrselj Zarje Gaje in doslej najboljša tekma Brega

Brežani bi zaslužili vse tri točke - Primorje znova (tretjič zapored) prejelo tri zadetke - Le točka za Mladost

Letošnja okrepitev Mladosti Dimitri Ferletič v akciji proti Campanellam

KROMA

V drugi amaterski ligi, po 3. krogu, prihajajo spodbudne novice le iz Bregovega tabora. Brežani so v Vižovljah odigrali prav gotovo najboljšo tekmo v novi sezoni. »Igrali smo zelo koncentrirano in vse je delovalo kot je treba. Ustvarili smo številne priložnosti za gol. Škoda le, da nam ni uspelo še enkrat zatrestiti nasprotnikove mreže. Zaslužili bi vse tri točke, saj smo bili boljši od Sistiane,« je ocenil spremljevalec Lorenzo Zupin, ki je pohvalil Coppola. »Zdaj moramo nadaljevati v tem stilu,« je še dodal Zupin.

Nekaj pa ne gre s Primorje (3:3 s Chiarbola) in z Zarjo Gajo (3:0 v Miljah). Primorje je sicer igralo neodločeno, potem ko je vodilo s 3:1. »V vodstvo smo prišli z veliko lahkoto. Nato pa smo se popolnoma skoncentrirali in naredili celo vrsto usodnih napak. Odpovedali so nekateri ključni igralci in predvsem obramba. Znova smo prejeli tri gole. Že tretjič v treh krogih. Tako je gre,« je bil kritičen predsednik Roberto Zupin, ki je še dodal: »Da bi Chiarbola celo zaslužila zmago«. Obe ekipi sta tekmo končali z devetimi igralci na igrišču.

S precej klavno predstavo pa je v Miljah povsem zaslužno izgubila Zarja Gaja. Vzhodno-kraška ekipa je le enkrat streljala proti vratom, kar je absolutno premalo. Po prve polčasu brez zadetkov, je sodnik v drugem delu izključil Bernobja in Muglia je izkoristila številčno premoč na igrišču. Z dvema napakama v obrambi so gostitelji povedli. Reakcije Zarje Gaje pa ni bilo. »Igrali smo slabo. Tudi Muglia ni blestela, čeprav je njihova zmaga povsem zaslužena,« je priznal podpredsednik Edvin Milkovic.

V tretji amaterski ligi je Mladost osvojila točko v gosteh proti Campanellam, ki so tudi prve prešle v vodstvo po hudi napaki obrambe Mladosti. Po zaslugi Gagliana je doberdobsko moštvo najprej izenačilo že v prvem polčasu, nato pa prešlo v vodstvo v uvodnih minutah nadaljevanja. Potem pa je prišlo do padca koncentracije, ki si ga trener Mladosti Fabio Sambo ne zna razlagati: »V prvem polčasu in vse do drugega gola Gagliana smo igrali zelo dobro, potem pa so fantje nerazumljivo popustili. Igrali smo zmedeno in kmalu prejeli drugi gol.« V zadnjih minutah tekme je Mladost precej trpela, a tudi po zaslugi vratarja Custrina iztrgala točko.

1. AMATERSKA LIGA - Domač poraz Primorca

Usodnih 15 minut

Sciarronejevi varovanci pričeli igrati, ko je nasprotnik že vodil z 2:0 - Osem priložnosti, dva gola

Za Primorec je bilo v nedeljo usodnih prvih petnajst minut tekme. V tem časovnem obdobju je namreč San Lorenzo dosegel dva gola in praktično se je tekma za trebensko ekipo končala, ko se je v resnici šele začela. Trener Sciarrone si ne razlaga, kako je mogoče, da igralci stopijo na igrišče z zgrešenim pristopom. Zaradi dekoncentracije je tudi tokrat Primorec ostal brez točk. Sicer Trebenci so poskušali nadoknaditi zaostanek in sredi polčasa tudi dosegli gol za začasni 1:2. Poskušali so tudi izenačiti, vendar so drago plačali novo napako obrambe, ki je omogočila gostom, da so tik pred dvojnimi sodnikovim žvižgom dosegli še tretji gol. V drugem polčasu so seveda Lanza in soigralci poskušali igrati na vse ali nič, ampak drugi del tekme se je začel s četrtim golom gostov. Primorec je nadaljeval z napadi, v celi tekmi si je priigral vsaj osem zrelih priložnosti za gol, a tudi zaradi nekaj odličnih posegov vratarja San Lorenza se je moral zadovoljiti z golom Micorja za končni 2:4.

Postave in izidi

Pro Cervignano - Kras 0:2 (0:0)

STRELEC ZA KRAS: v 9.dp in 28.dp Knežević.

KRAS: Contento, Paravan, Tomizza, Giacomi, Sessi, Bagon, Bertocchi (Batti), Centazzo, Knežević, Vigliani (Cipracca), Mosca (Orlando). Trener: Musolino.

Vesna - Ponziana 2:2 (1:1)

STRELCI ZA VESNO: v 22. Cheber, v 39.dp P. Carli
VESNA: Dovier, Stradi, Bibalo, Giorgi (P. Carli), Grgič, Leghissa, Cheber, Visintin, Ronci (Bertocchi), Leone, Donda (Salice). Trener: Veneziano.

Buttrio - Juventina 2:2 (0:1)

STRELCI ZA JUVENTINO: v 26. Masotti, v 12.dp Marini.

JUVENTINA: Furios, Trevisan, Iansig, Gerometta, Morsut, Masotti, Radovac, Pantuso, Catanzaro, Cadez, Stabile (Marini). Trener: Tomizza.

Lumignacco - Sovodnje 2:1 (0:0)

STRELEC ZA SOVODNJE: v 35.dp Bernardis.

SOVODNJE: Burino, Pacor, Tomšič, Losetti (Martellani), Colapinto, Simone, Feri, Trampus (E.Kogoj), Bernardis, Reščič, Ferro (Stergulz). Trener: Sari.

Primorec - San Lorenzo 2:4 (1:3)

STRELCI ZA PRIMOREC: v 25. Lanza, v 20.dp Micor.

PRIMOREC: Sportiello, Sincovich (Palmisano), Ojo, Meola, Santoro, Boccuccia, Di Gregorio, Mercandole (Petranich), Micor, Sau, Lanza. Trener: Sciarrone.

Sistiana - Breg 1:1 (1:1)

STRELEC ZA BREG: v 30. avtogol Milos.

BREG: Barbatto, Medda, Farra (Bursich), Bussi, Degrassi, Gargiuolo, Leghezza, Suttora, Krevatin, Coppola, Snidar. Trener: Petagna.

Chiarbola - Primorje 3:3 (2:3)

STRELCI ZA PRIMORJE: v 16. Puzzer, v 20. Siccardi, v 28. iz 11m Pipan.

PRIMORJE: Zuppin, Mihič, Pulitano' (Bullo), Brajnik, Merlak, Tomasi, Mescia, Ferro, Puzzer (Colasuonno), Pipan, Siccardi (Zidarich). Trener: Gulič. IZKLJUČITVI: Mescia in Ferro.

Muglia - Zarja Gaja 3:0 (0:0)

ZARJA GAJA: Grgič, Bernetič, Franco, Candotti (Primosi), Segulin, V. Križmančič, Schiraldi, Kariš, Bernobi, Mihelčič, Jarc (Zocco). Trener: Di Summa. IZKLJUČEN: Bernobi.

Campanelle - Mladost 2:2 (1:1)

STRELEC ZA MLADOST: v 36. in v 6.dp Gagliano. MLADOST: Custrin, Kobal, Radetič, Zotti, E. Zorzin, C. Zorzin, Ferletič, Bressan, Gagliano (Gobbo), Vitturelli, Bensa (Visintin). Trener: Sambo.

ELITNA LIGA IZIDI 3. KROGA

Azzanese - Monfalcone 1:1, Fincantieri - Sevegliano 2:2, Fontanafredda - Pro Fagagna 1:1, Pro Cervignano - Kras 0:2, Rivignano - Muggia 0:1, San Luigi - Tolmezzo 2:1, Sarone - Tricesimo 1:2, Corno - Torviscosa 1:1.

Kras Koimpex	3	3	0	0	8:2	9
Monfalcone	3	2	1	0	5:1	7
San Luigi	3	2	1	0	4:2	7
Tricesimo	3	2	0	1	3:4	6
Fontanafredda	3	1	2	0	5:2	5
Torviscosa	3	1	1	1	3:2	4
Fincantieri	3	1	1	1	5:5	4
Pro Fagagna	3	1	1	1	3:3	4
Muggia	3	1	1	1	2:2	4
Pro Cervignano	3	1	1	1	2:3	4
V. Corno	3	1	1	1	3:5	4
Rivignano	3	1	0	2	1:3	3
Sevegliano	3	0	2	1	2:3	2
Azzanese	3	0	1	2	2:5	1
Sarone	3	0	1	2	2:5	1
Tolmezzo	3	0	0	3	3:6	0

PRIHODNI KROG Kras - Fincantieri

PROMOCIJSKA LIGA

IZIDI 3. KROGA Buttrio - Juventina 2:2, Centro Sedia - Staranzano 1:1, Gemonese - Pozzuolo 3:0, Lumignacco - Sovodnje 2:1, Pro Gorizia - Villesse 1:2, San Daniele - Martignacco 2:2, Trieste Calcio - Union 3:2, Vesna - Ponziana 2:2.

San Daniele	3	2	1	0	4:2	7
Gemonese	3	2	0	1	6:4	6
Trieste Calcio	3	2	0	1	7:5	6
Lumignacco	3	1	2	0	3:2	5
Martignacco	3	1	2	0	4:3	5
Vesna	3	1	2	0	4:3	5
Pro Gorizia	3	1	1	1	4:3	4
Juventina	3	1	1	1	5:5	4
Buttrio	3	1	1	1	3:4	4
Union	3	1	0	2	6:5	3
Ponziana	3	0	3	0	3:3	3
Staranzano	3	0	3	0	2:2	3
Sovodnje	3	1	0	2	3:4	3
Villesse	3	1	0	2	2:5	3
Centro Sedia	3	0	1	2	2:4	1
Pozzuolo	3	0	1	2	1:5	1

PRIHODNI KROG Juventina - Pro Gorizia, Sovodnje - Vesna

1. AMATERSKA LIGA

IZIDI 3. KROGA Domio - Turriaco 0:2, Fogliano - Azzurra 1:2, Gradese - Capriva 0:1, Isonzo - Costalunga 2:0, Mariano - Medea 1:1, Primorec - San Lorenzo 2:4, Pro Romans - Zaula 0:1, San Giovanni - Ronchi 0:0.

Zaula	3	2	1	0	5:1	7
Pro Romans	3	2	0	1	4:1	6
Turriaco	3	2	0	1	4:4	6
Isonzo	3	1	2	0	5:3	5
San Lorenzo	3	1	2	0	8:6	5
Fogliano	3	1	1	1	5:3	4
Azzurra	3	1	1	1	3:4	4
Capriva	3	1	1	1	2:3	4
Domio	3	1	1	1	4:5	4
Ronchi	3	1	1	1	2:4	4
Medea	3	0	3	0	4:4	3
San Giovanni	3	0	3	0	1:1	3
Primorec	3	1	0	2	4:5	3
Mariano	3	0	2	1	2:4	2
Gradese	3	0	1	2	2:4	1
Costalunga	3	0	1	2	1:4	1

PRIHODNI KROG San Giovanni - Primorec

2. AMATERSKA LIGA

IZIDI 3. KROGA Begliano - Piedimonte 1:1, Chiarbola - Primorje 3:3, Fiumicello - San Canzian 2:2, Muglia - Zarja Gaja 3:0, Opicina - Sant'Andrea 1:0, Pieris - Esperia 1:1, Romana - Cormonese 1:2, Sistiana - Breg 1:1.

Cormonese	3	2	1	0	5:3	7
Muglia	3	2	0	1	5:2	6
Opicina	3	2	0	1	5:4	6
Breg	3	1	2	0	7:5	5
Begliano	3	1	2	0	5:4	5
Piedimonte	3	1	2	0	3:2	5
Sistiana	3	1	2	0	3:2	5
Primorje	3	1	1	1	11:9	4
Pieris	3	1	1	1	4:3	4
Esperia	3	1	1	1	3:3	4
Chiarbola	3	0	3	0	6:6	3
Romana	3	1	0	2	3:4	3
Zarja Gaja	3	1	0	2	3:6	3
San Canzian	3	0	2	1	3:4	2
Fiumicello	3	0	1	2	4:6	1
Sant'Andrea	3	0	0	3	3:11	0

PRIHODNI KROG Breg - Fiumicello, Primorje - Sistiana, Zarja Gaja - Esperia

3. AMATERSKA LIGA

IZIDI 3. KROGA Audax - Montebello 1:2, Campanelle - Mladost 2:2, Poggio - Mossa 1:3, Sagrado - Aurisina 4:0, Terzo - Ruda 1:2, Torre - Lucinico 1:0, Villa - CGS 1:2, Roianese prosta.

CGS	3	3	0	0	8:4	9
Terzo	3	2	0	1	7:3	6
Roianese	2	2	0	0	5:3	6
Montebello	3	1	2	0	3:2	5
Sagrado	3	1	1	1	6:3	4
Mossa	2	1	1	0	4:2	4
Ruda	3	1	1	1	3:3	4
Villa	3	1	1	1	2:2	4
Poggio	3	1	1	1	3:4	4
Mladost	3	1	1	1	5:7	4
Audax	3	1	0	2	7:8	3
Torre	3	1	0	2	3:4	3
Campanelle	2	0	1	1	4:5	1
Lucinico	3	0	1	2	0:3	1
Aurisina	3	0	0	3	3:10	0

PRIHODNI KROG Mladost - Roianese

NOGOMET - V promocijski ligi

Pri Vesni in Juventini razočarani nad rezultatom

Nove poškodbe (Cadez in Trampus) - Sovodenjci so se prebudili prepozno - V soboto dva derbija

Po treh krogih nismo videli še prave slike skupine B promocijske lige. Favoriti naj bi šele segregali motorje, nekateri pa presenečajo. Pravi obraz lige bomo videli čez nekaj krogov.

Z vklopljeno ročno zavoro igrala Juventina in Vesna. Ekpa štandreškega društva je v Buttriu igrala le neodločeno. Trener Giovanni Tomizza je bil zadovoljen s prikazano igro, še zdaleč pa ne z rezultatom. »Izgubili smo dve točki,« je komentiral in še dodal: »Fantom nimam kaj očitati, saj so se borili in so dali vse od sebe. Na umetni travi, na kateri imamo očitno vedno težave, smo prikazali lepo igro in ustvarili številne lepe akcije. Kljub temu pa smo le dvakrat zadeli v polno. Žal proti koncu tekme nismo znali obdržati mirne krvi in tekmo nismo speljali do konca v našo korist.« Tomizza je pohvalil Masottija. Negativna novica je poškodba Cadeza (najbrž pretegnjena mišica pri dimljah), ki se je tako pridružil Kovicu, Furlanu in Giannotti.

Drugič zaporedoma pa so zapustili igrišče poraženi Sovodenjci, ki so tokrat izgubili v Lumignacu. V prvem polčasu so igrali boljše gostitelji. »Igra

resnici na ljubo ni bila najlepša,« je priznal predsednik Zdravko Kuštrin, ki je še dodal, »da je bila igra sicer zelo intenzivna in borbeno.« Peta minuta drugega polčasa je bila usodna za belo-modre. Sodnik je domačinom dosodil enajstmetrovko in po голу so Sovodenjci popustili na celotni črti. Vse do drugega gola, ko so si znova zavahali rokave. »Nato smo igrali kot prerojeni in uspelo nam je znižati zaostanek. Proti koncu tekme bi lahko celo izenačili,« je še povedal Kuštrin, ki je pohvalil kapetana Sašo Tomšiča. »Zelo dobro je opravil svojo nalogo.« Že v prvem polčasu pa se je poškodoval Trampus (pretegnjena mišica).

Kot pri Juventini tako niso s točko zadovoljni niti pri kriški Vesni, ki je igrala neodločeno 2:2 proti Ponziani. Pri ekipi kriškega društva sta gol zadela slovenska nogometaša Martin Cheber in Peter Carli. »Sem zelo zadovoljen, da sta dala gol Martin in Peter. To še posebno velja za Petra, ki je odličan napadalec in ima ogromen potencial, ki pa ga včasih ne zna izkoristiti,« pravi športni vodja Paolo Vidoni. V prvem polčasu je Vesna držala vajeti igre v svo-

Peter Carli na pokalni tekmi proti Krasu

jih rokah in zaslužno povedla s Chebrom. Ponziani je s kančkom sreče uspelo izenačiti. V drugem polčasu so bili gostje bolj enakovredni. Domači trener je na igrišče poslal Bertocchiya in Leghissu premaknil v napad. Menjava je bila posrečena, saj je bila Vesna bolj učinkovita. Predvsem v napadu, saj je

Leghissi uspelo zadržati žogo, tako da je obrambna vrsta lahko zadihala. Prav državni reprezentant na mivki je odločilno podal Petru Carlju, ki je deset minut pred koncem tekme zadeli v polno. Nekaj minut kasneje pa je bilo znova 2:2. Ponziana je izenačila s pravim evrogolom, čeprav nekaj krivde nosi tudi Vesnin vratar, ki je bil slabo postavljen. »Z rezultatom prav gotovo nismo zadovoljni in po resnici povedano, sem bil po tekmi zelo jezen,« je priznal Vidoni. »Vsekakor pozitivno je, da je končno zatresel mrežo napadalec. Doselej smo zadeli v glavnem z branilci,« je dodal Vidoni. Dobra vest je še, da poškodovani Monte dobro okreva in že trenira. Pri Vesni upajo, da bo na razpolago prihodnji mesec.

V SOBOTO - V kriškem taboru se medtem že pripravljajo na slovenskoroški derbi v Sovodnjah. Včeraj so uradno potrdili, da bo tekma v soboto. V soboto bo na sporedu še en pomemben derbi. K Juventini v Štandrež prihaja Pro Gorizia, pri kateri igra slovenska nogometaša Cristian Devetak (nekdanji kapetan Juventine) in Devid Ferletič. (jng)

R. KNEŽEVIČ Biti moramo skromni in požrtvovalni

Krasov napadalec in kapetan Radenko »Ridži« Kneževič je v »top« formi. V treh krogih je dal štiri gole in je prvi strelec v elitni ligi. Nasprotnikove mreže je zatresel na vsaki tekmi. V brk vsem tistim, ki so mu pred sezono (bolj ali manj direktno) napovedali malo golov in neuspešno sezono.

»Treniramo zelo dobro in se počutim odlično. Ko napadalec ne da gola, ga pač kritizirajo. Zdaj pa ni tako in doslej sem zbral že štiri gole,« je dejal Kneževič, ki je tudi v elitni ligi pravi »luksuz« za ekipo repenskega društva.

Ali si mogoče v elitni ligi na svoji koži občutil kakovostni skok? So branilci veliko bolj izkušeni?

Pozna se, da je elitna liga veliko bolj kakovostna od promocijske. Vsekakor smo šele na začetku, tako da nimam pregleda nad vsem ekipami. Prepričan pa sem, da v tej ligi ni slabih ekip. Tako da lahko izgubiš oziroma zmagajaš proti vsakomur. Igrati pa moraš stoo odstotno.

Ali ste v letošnji sezoni poostriili režim na treningih? So slednji bolj intenzivni?

Vsekakor. Prilagojeni so višji ligi. Veliko več časa smo posvetili fizični pripravi, tako da igra zelo pomembno vlogo kondicijski trener Matej Bombač, ki je že v lanski sezoni odlično opravil svojo nalogo.

Napadalcu so seveda v večji meri odvisni od podaj ostalih igralcev. Kateri igralec ti je doslej dal največ »asistov«?

V glavnem so to tisti igralci, ki igrajo na sredini igrišča. To so: Centazzo, Giacomo in Bertocchi. Z bokov pa na zadnjih tekmah pride več uporabnih podaj z leve strani.

Monfalcone naj bi bil glavni favorit za napredovanje.

»Tako pravijo. Prvenstvo pa je dolgo in izenačeno. Vseh ekip še ne poznam. Proti Monfalconeju pa smo igrali že v pokalu. Kljub porazu smo jim bili povsem enakovredni oziroma smo ustvarili celo več priložnosti za gol kot oni. Bolj me skrbi, ali nam bo uspelo vsakič igrati koncentrirano in borbeno. Če bo tako, potem se ne smemo bati nikogar. Absolutno ne smemo podcenjevati nikogar. Biti moramo skromni in požrtvovalni. Le tako se bomo lahko borili za mesta na vrhu lestvice. (jng)

JADRANJE

Na Barcolini tudi 26 jadrancev Čupe in Sirene

Prvo poglavje letošnje Barcolane je mimo. V nedeljo se je zaključila množična Barcolina, ki je v Trst privabila preko 300 mladih jadrancev. V nedeljo zaradi brezvetrja niso opravili niti enega plova, tako da so sobotne tri uvrstitve veljale tudi za končno lestvico. Tekmovalci so se pomerili v razredu optimist, laser in tecno293 (jadralna deska). Med nastopajočimi so bili tudi jadranci Čupe in Sirene. Najštevilnejši so bili junioresi v razredu optimist, kjer je v soboto nastopilo 148 jadrancev. Med tekmovalci naših klubov je bil v tej starostni kategoriji najboljši Mirko Juretič (Čupa) na 10. mestu. V sobotnih regatah je bil 31. in dvakrat 19. Član Sirene Matia Ugrin, ki sicer trenira pod vodstvom trenerja Čupe Maurizioja Benčiča, pa je bil 22. (52, 12, 30). Med kadeti je bila v konkurenci 88 tekmovalcev najboljša Jana Germani (Čupa), ki je z 22. in 6. mestom zasedla končno 9. mesto. Med kadetinjami je bila tretja. Sebastjan Cettul (Čupa) je bil 15. (26, 10), Sirenina jadralka Max Zuliani in Pietro Osualdini pa 17. (25, 16) oziroma 19. (24, 19). Na jadralski deski v razredu tecno293 pa je nastopilo 6 Čupinih tekmovalcev. V starostni skupini Presidente je bil Ivan Roici 7. med osmimi nastopajočimi. Med jadranci pod 17. letom starosti pa je bil med 20 konkurenti najboljši Martin Milič na 13. mestu.

Izidi: optimist - junioresi: 1. Oliver Oczyc (Nem) 21 točk (7, 1, 13), 10. Mirko Juretič (Čupa) 69 (31, 19, 19), 22. Matia Ugrin (Sirena) 94 (52, 12, 30), 89. Thomas Gruđen 265 (ocs, 84, 33), 119. Cecilia Fedel 322 (95, 89, ocs), 120. Martina Husu 322 (94, 124, 114), 139. Haron Zeriali 384 (110, 126, ocs) - vsi Čupa; kadeti: 1. Elia Vitali (Ita) 4 (3, 1), 9. Jana Germani (Čupa - tretja kadetinja) 28 (22, 6), 15. Sebastian Cettul (Čupa) 36 (26, 10), 17. Max Zuliani (Sirena) 41 (25, 16), 19. Pietro Osualdini (Sirena) 43 (24, 19), 28. Nicolas Starc (Sirena) 61 (32, 29), 31. Luca Carciotti (Čupa) 62 (34, 28), 51. Vanja Zuliani (Sirena) 98 (28, 70), 52. Samuele Ferletti (Čupa) 98 (37, 61), 54. Peter Marzo Magno (Sirena) 100 (70, 30), 61. Marco Marzo Magno (Sirena) 112 (52, 60), 76. Mattia Costantin (Čupa) 157 (dnc, 68), Davide Coppetti (Čupa) in Giulio Michelus (vsi Čupa) vsi dnc; tecno293 - Presidente: 7. Ivan Roici (8, 6); tecno293 - U17: 13. Martin Milič (17, 10), 15. Albert Kerpan (13, 17), 18. Petra Sossi (16, dnf), 19. Gregori Ivan (19, dnf), 20. Johana Milič (dnf, dnf) - vsi Čupa.

V Vili Manin nagradili tudi naše smučarje

V vili Manin pri Passarianu je preteklo nedeljo potekal tradicionalni letni Praznik smučanja, na katerem so nagradili posamezna društva in tekmovalce, ki so se izkazali v pretekli smučarski sezoni v vseh smučarskih disciplinah. Rezultati deželni tekem so namreč šli za uvrstitev na lestvico za Pokal Friuladria. V prelepem okolju so se ob sončnem vremenu zbrali tudi predstavniki naših klubov. Na stopničke so se podali tudi nekateri mladi tekmovalci SK Devin in ŠD Mladina, ki sodelujejo v skupnem projektu Ski Pool Gadi. Med mladinci se je na prvo mesto uvrstil Mattia Rožič (Devin), na drugo Bernard Purič (Mladina), na tretje pa Danjel Simonettig (Devin). Na lestvici mlajših mladincev pa je prvo mesto pripadlo Mineju Puriču (Mladina), na drugo mesto se je uvrstil Matej Škerk (Devin). Naj zabeležimo še tretje mesto med mladinkami, ki je pripadlo Dani Purič (Mladina).

Na sliki: mladi nagrajenci, deželni delegat sodnikov Lojzko Popovic in predsednik SK Devin Dario Štolfa.

BARCOLANA 2009 - Telefonica Black (že v Tržaškem zalivu) se mora znebiti odvečne teže

Bodini: »Razstavili smo le kuhinjo!«

Tržaški krmar želi opraviti tes hitrosti s Kosmino - Pokal Bernetti: Prva Maxi Jena, med redkimi do cilja tudi (diskvalificirani) Tiburon

Telefonica Black, menda prvi favorit letošnje 41. Barcolane, je zasidran v marini Porto San Rocco v Miljah, v naš zaliv pa je priplul iz španskega Alicanteja, ki ga je zapustil 25. septembra. Jadrnico, preimenovali v Intermatica Calvi Network, bo v nedeljo krmaril Tržačan Lorenzo Bodini, ki se je včeraj skupaj s kapitanom, Novozelancem Alexom, že ogledal »skrivnosti« udeležence regate okoli sveta Volvo Ocean race.

»Zadovoljen sem in presenečen obenem. Oceanska jadrnica, pa tako špartansko opremljena! Prosil sem Alexa, da bi jo razbremenili odvečne teže, razstavili pa smo lahko le kuhinjo. Še ta je tehtala vsega 2,3 kilograma,« je povedal Bodini in dodal, da so skupaj z jadrnico dobili tudi komplet jader za plovbo ob obali. »Izbira jader in preverjanje njihove ustreznosti je bistvenega pomena,« je še povedal Bodini, ki bo z jadrnico po Barcolani nastopil tudi na regati Middle sea race. Morda najbolj zanimivo je to, da je Bodini preko Branka Brčina prosil Mitjo Kosmino, da bi v četrtek pred nedeljsko regato v Tržaškem za-

livu opravil test hitrosti z Maxi Jeno.

»Tako bomo seveda odkrili karte, vendar bomo hkrati vedeli, kaj nas čaka. Za Telefonico Black bo to namreč prvič, da meri moči z jadrnicami, različnimi od razreda Vor70,« je še povedal Bodini.

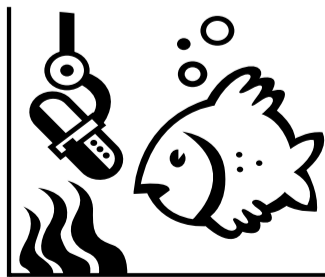
TROFEJA BERNETTI - Po tradiciji je generalka pred Barcolano Trofeja Bernetti. Letošnja 38. izvedba v organizaciji selskega kluba Pietas Julia je zbrala preko 200 posadak, regato pa je zaradi skorajšnjega brezvetrja dokončalo nekaj več kot 30 jadrnic. Med njimi je bil tudi Čupin Tiburon, ki je zaključil na absolutnem 27. mestu. Zaradi nepravilnosti na startu pa je bil nato diskvalificiran. Prav tako usoda je doletela jadrnico Chardonnay, tako da je v kategoriji Foxtrot regato zaključila med desetimi samo ena jadrnica. To je bilo članom posadke v tolažbo, ampak so bili z uvrstitvijo vseeno nekoliko razočarani. »Večjih napak sicer nismo naredili. Dobro smo kontrolirali skupino, nismo pa šli proti odprtemu morju, kjer so napovedovali šibak zahodni-jugozahodnik ali morda kaj maestrala,« je pojasnil Tomaž Milič, član po-

sadke Tiburona. Na Trofeji so pod Čupino zastavo nastopile še Ar Vag (Fulvio Iscra), Monella (Edi Bandei), Amata (Alessandro Gaberščik), Via beato angelico (Eduardo Štokelj) in Adamant (Luciano Cherin), ki pa niso dokončale regate.

V skorajšnjem brezvetrju je zmagala Maxi Jena pred »I xe fioi«. Esimit Europa Igorja Simičiča je bil četrti, Veliki viharnik pa sedmi.

DO DANES - Na Barcolano se je do včeraj vpisalo 580 jadrnic.

Ta je pa dobra!

Politika in šport sta bila do kraja prepletena. Veliko bolj kot danes. S to razliko, da so se takratni politiki držali obljub. (Peter Vilfan, 7 dni, 23. 9.)

Zagotovo jih menjam vsako leto in rekla bi, da se jih je nabralo okoli

petnajst. (Jolanda Čepak o avtomobilih, Jena, 29. 9.)

Od sobote naprej bo Triestina drugačna. Bomo živahnejši. (Neizpolnjena obljuba Denisa Godeasa, Il Piccolo, 1. 10.)

Tako pripisujem največ možnosti prav Riu. (Prerokba Dimitrija Križmana o izboru za Ol, Primorski dnevnik, 2. 10.)

To smo naredili na human način. Najprej smo proti Sloveniji zelo izgubili, da bi potem minimalno zmagali. (Srbski predsednik Boris Tadić o košarkarskem EP, Dnevnik Objektiv, 3. 10.)

STALNO GLEDALIŠČE FJK - Danes začetek sezone 2009-2010

Za uvod Kralj Ojdip

V glavni vlogi Franco Branciaroli, za režijo je poskrbel Antonio Calenda - Ponovitve do nedelje

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine bo v novo sezono stopilo s klasično grško tragedijo Kralj Ojdip v režiji domačega umetniškega vodje Antonia Calende. Sofoklejevo dramo je deželno gledališče postavilo v koprodukciji z gledališčem degli Incamminati ter z gledališčem iz Messine.

Calendovo branje antične tragedije se opira na Sofoklejevo besedilo, a tudi na teoretske spise Sigmunda

Freuda, Reneja Girarda in drugih strokovnjakov. Režiser in glavni interpret Franco Branciaroli sta namreč posebno pozornost posvetila Ojdipovemu raziskovanju lastne intimne, njegovemu »potovanju skozi sence in neznanu«.

Predstava bo na odru gledališča Rossetti na sporedu vsak dan do nedelje, 11. novembra; večerne ponovitve bodo ob 20.30, v sredo in nedeljo pa ob 16. uri.

NEMI FILM Poklon Jugoslovanski kinoteki

V okviru Dni nemega filma, ki potekajo v Pordenonu, bo današnji četrti večer posvečen 60-letnici nekdanje Jugoslovanske kinoteke (danes srbskega državnega kinematografskega arhiva), ki je bila ustanovljena v Beogradu leta 1949. Kinoteka se je iz prvotnega jedra, ki je šlo nekaj sto izvodov filmov, razvila v arhiv, ki danes hrani okoli 95.000 filmov, zaradi česar je postala najobsežnejši kinematografski arhiv jugovzhodne Evrope. Približno 85 odstotkov filmov Jugoslovanske kinoteke je tujih in zato je zbirka posebno zanimiva za arhivarje in raziskovalce iz vsega sveta. V okviru današnjega večera bodo v Pordenonu predvajali nekatere zgodovinsko pomembne srbske filme in nekaj tujih raritet.

Počastitev jubileja Jugoslovanske kinoteke pa ne bo edini današnji dogodek, saj bodo v pordenonskem gledališču Verdi počastili spomin na italijanski divi nemega filma Francesco Bertini in Polo Negri, obenem bodo predvajali na novo odkrit kratkometražec Kennetha Macphersona Monkey's Moon iz leta 1929 in film Maurica Elveya The Sign of Four iz leta 1923, ki pripoveduje dogodivščine detektiva Sherlocka Holmesa. Dnevi nemega filma bodo v Pordenonu potekali do 10. oktobra.

be Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

STRUNJAN

Galerija Talasa Term Krka: do 7. oktobra se z akrili na platnu predstavlja slikar Miran Kordež.

KOPER - PIRAN

Galerija Loža Koper in Mestna galerija Piran: Valentin Oman - razstava »Ara Pacis«, slike. Otvoritev v petek, 9. oktobra ob 19.00 v Galeriji Loža in ob 21.00 v Mestni galeriji. Možnost ogleda do 22. novembra.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogled je možen ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00, za najavljene skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Vsako nedeljo, izpred cerkve v Štanjelu ob 15.30, do konca oktobra: nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce vključuje ogled gradu Štanjel, galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Vrta pa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torika do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Laštovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V Mestni galeriji (Trg Edvarda Kardelja 5) je do 16. oktobra na ogled razstava Jase Mrevlje z naslovom »What does it take for the heart to explode into stars« (Kaj rabi srce, da se izstrelji med zvezde); odprto od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

ŠMARTNO

V galeriji Hiša kulture: do 15. oktobra je na ogled razstava slikark Marie Grazie Persolja in Christine Persolja; odprto ob četrtkih in petkih med 10. in 15. uro, ob sobotah in nedeljah med 14. in 18. uro.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2): do 18. oktobra bosta na ogled gostujoči razstavi iz Finske, prva »Marimekko« je več kot pol stoletna uspešna zgodba finskih tekstilij in mode svetovnih razsežnosti, druga »Trije pogledi na Sever« je fotografska pripoved antropologa, pohodnikov, popotnikov in romantika o nordijskih prostranstvih, kjer živijo Samiji.

Ljubljanski grad, Galerija »S«: do 14. oktobra, bo na ogled fotografska razstava »Glasbeni svet 60., ujet v objekt« ob 90-letnici fotoreporterja Edija Šelhausa.

Cankarjev dom, Galerija CD: do 20. oktobra v okviru 28. grafičnega bienala - Po Gogu: Novo obdobje korejske umetnosti.

Cankarjev dom, Mala galerija: do 11. oktobra fotografska razstava Blaža Zupančiča: »Mimobežnost«.

Galerija Družina (Krekov trg 1): od danes, 6. oktobra (otvoritev ob 19.00), do 17. oktobra bo na ogled fotografska razstava Petra Cvelbarja Brezmejni študijski dnevi Tri desetletja izrazov Druge. Urnik: vsak dan od ponedeljka do petka od 10.00 do 17.00.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: kulturno zgodovinska dediščina, odprto vsak dan od 15. oktobra od 9.00 do 16.00.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Sofoklej: »Kralj Ojdipus« / Produkcija: Stalno gledališče FJK, Teatro de Gli Incamminati in Teatro di Messina. Režija: Antonio Calenda. Urnik: danes, 6. oktobra ob 20.30, jutri, 7. ob 16.00, v četrtek, 8., v petek, 9. in v soboto, 10. ob 20.30 ter v nedeljo, 11. oktobra ob 16.00.

La Contrada -

Gledališče Orazio Bobbio

Ugo Vicic in Francesco Macedonio: »Remitùr! Le donne al parlamento«. Nastopa gledališče La Contrada v režiji Francesca Macedonia. Urnik: od 9. do 25. oktobra ob 20.30, ob torkih in nedeljah ob 16.30.

GORICA

Kulturni center Lojze Bratuž

Emmerich Kalman: »Grofica Marica«, opereta v organizaciji Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Ponovitvi bosta danes, 6. oktobra, ob 20.30 in v nedeljo, 11. oktobra, ob 17. uri. Nakup vstopnic je možen na tajništvu Kulturnega centra Lojze Bratuž - tel. 0481-531445 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 12.30 in 17. do 19. ure), elektronska pošta info@kclbratuz.org.

SLOVENIJA

MEJ NI FESTIVAL NETA 2009

V NOVI GORICI

V četrtek, 8. oktobra ob 20.00 v Kulturnem centru Mostovna / Dejan Dukovski: »Druga stran«. Mal dramski teater od Bitola.

V nedeljo, 11. oktobra ob 17.00 v dvorani SNG Nova Gorica / Andrej E. Skubic: »Neskončni šteti dnevi«. SNG Nova Gorica.

V nedeljo, 11. oktobra ob 20.30 v dvorani SNG Nova Gorica. Goran Vojnovič: »Čefurji raus!«. Dejmo stisnt teater - Glej - Zavod No History.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

V petek, 9. ob 19.30 in v soboto, 10. oktobra ob 20.00 / Thomas Middleton, William Rowley: »Premenjave«.

V sredo, 14. oktobra ob 18.00 / Ajshil: »Oresteja«.

V četrtek, 15. oktobra ob 17.00 / Thomas Middleton, William Rowley: »Premenjave«.

V petek, 16. oktobra ob 19.30 / Sebastijan Horvat, Andreja Kopač, Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«.

V soboto, 17. oktobra ob 19.30 / Andrej Rozman Roza, Davor Božić: »Neron«.

Mala drama

Do četrta, 8. oktobra ob 20.00 / Samuel Beckett: »Gledališka skica II - Igra«.

V ponedeljek, 12. in v torek, 13. oktobra ob 20.00 / Yasmina Reza: »Art«.

V sredo, 14. oktobra ob 20.00 / Jean-Luc Lagarce: »Samo konec sveta«.

V petek, 16. oktobra ob 20.00 / Milena Marković: »Barčica za punčke«.

V soboto, 17. oktobra ob 20.00 / Jean-Luc Lagarce: »Samo konec sveta«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Danes, 6. in jutri, 7. ob 19.30., v četrtek, 8. ob 20.00, v petek, 9. in v soboto, 10. oktobra ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V ponedeljek, 12. oktobra ob 12.00 Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«.

V torek, 13. ob 15.30 in 19.30 ter v sredo, 14. oktobra ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Reklame, seks in požrtija«.

V četrtek, 15. oktobra ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock, Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

V petek, 16. oktobra ob 19.30 / Percy Bysshe Shelley: »Cenci«.

V soboto, 17. oktobra ob 19.30 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - nekateri so za vroče«.

Mala scena

V sredo, 14. oktobra ob 20.00 / Marius von Mayenburg: »Grdobaa«.

V četrtek, 15. oktobra ob 20.00 / Sergi Belbel: »Mobicell«.

Šentjakobsko gledališče

V sredo, 14., v četrtek, 15., v petek, 16. in v soboto, 17. oktobra ob 19.30 / M. Grgič: »Zbudi se, Katka«, komedija. Režija: Boris Kobal.

Slovensko mladinsko gledališče

V četrtek, 8. in v petek, 9. ob 10.00 ter v soboto, 10. oktobra ob 18.00 / Jacob in Wilhelm Grimm: »Sneguljčica in sedem palčkov«. Režija: Vito Taufer.

V soboto, 10. ob 20.30., v soboto, 17. in v nedeljo, 18. ob 20.00 in v petek, 30. oktobra ob 21.00 / Pier Paolo Pasolini: »Amado mio«. Režija: Ivan Pernetelj. Koprodukcija SMG in ŠKUC gledališče.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V petek, 9. ob 20.30 in v soboto, 10. oktobra ob 18.00 / Peti koncert v okviru simfonične sezone 2009. Dirigent: Julian Kovatchev. Solista: Stefano Furini - violina in David Briatore - viola.

ŠTIVAN

Cerkev sv. Janeza Krstnika

V petek, 9. oktobra ob 20.30 / Celove-

čni koncert MZ Schola Cantorum »Aristotele Pacini« iz Atria v Abrucih.

ZGONIK

Cerkev sv. Mihaela

V soboto, 10. oktobra ob 20.30 / Celovečni koncert MZ Schola Cantorum »Aristotele Pacini« iz Atria v Abrucih.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V četrtek, 8. in v petek, 9. oktobra ob 19.30, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije, Slovenski komorni zbor, Zbor Consortium musicum. Dirigent: Emmanuel Villaume. Solisti: Élodie Méchain - sopran, Marcello Nardis - tenor in Marcel Vanaud - bariton.

V torek, 13. oktobra ob 20.00, Gallusova dvorana / Letni koncert Orkestra slovenske vojske. Dirigent: Francois Boulanger. Solista: Janez Benko - klarinet in Aleš Ogrin - čelesta.

V torek, 13., v sredo, 14., v četrtek, 15. in v petek, 16. oktobra ob 19.30, Linhartova dvorana / Franz Lehár: »Vesela vdova«, opereta. Režiser: Vinko Möderndorfer. Operni solisti, operni in baletni zbor ter orkester SNG Opera in balet Ljubljana.

V četrtek, 15. in v petek, 16. oktobra ob 19.30, Gallusova dvorana / Orkester Slovenske filharmonije. Dirigent: Gabriel Chamura. Solist: Nikolaj Tokarev - klavir.

V nedeljo, 18. oktobra ob 19.00, Linhartova dvorana / Gala večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo 2009. V sodelovanju z Društvom baletnih umetnikov Slovenije.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Grad Sv. Justa: do 4. novembra je na ogled razstava »Srbi v Trstu 1751 - 1914«. Odprto vsak dan od 9.00 do 19.00.

Razstavišče del Giubileo (Obrežje Tretjega novembra št. 9): še danes, 6. oktobra razstavlja slikar Adrian Bon pod naslovom »Globoka čustva«. Odprto od 17.00 do 20.30.

Narodni dom: do 9. oktobra bo pod naslovom »Zvoki kamna«, razstavljal kipar in kamnosek Pavel Hrovatin. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.30 do 19.30, ob sobotah in nedeljah zaprto.

Ogled razstave v jutranjih urah je možen po dogovoru: tel. št. 349-1281225.

Galerija Retori Tribbio 2 (Stari trg 6): do 9. oktobra bo razstavljal slikar Aldo Bressanutti. Odprto v tednu od 10.00 do 12.30 in od 17.00 do 19.30, ob

praznikih od 11.00 do 12.30, ob ponedeljkih zaprto.

Kavarna Tommaseo: do 4. novembra razstavlja umetnik Boris Zuljan in sicer dela iz »tržaškega okolja«.

BARKOVLJE

SKD Barkovlje, (Ulica Bonafata 6): do 18. oktobra, bo razstavljala Magda Starec Tavčar pod naslovom »Smeri«. Urnik ogleda od ponedeljka do petka od 17.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 12.30.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

Bambičeva galerija, Proseška ul. 131: do 23. oktobra je razstava akvarelov Andreja Kosiča: »Veličastni jesenski Kras«. Ogled od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od 17.00 do 19.00.

REPEN

Galerija Muzeja Kraška hiša: do 18. oktobra bo na ogled fotografska razstava Primoža Hienga »Soline, med nebesi in zemljo« - Sečoveljske soline s ptičje perspektive. Odprto ob nedeljah in praznikih od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00 ali po dogovoru na tel. št. 040-327240.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 11. oktobra, bo na ogled razstava »Umetniške fotografije o Barkolani« Miloša Zidariča. Urnik ogleda v času odprtja Kavarne.

GORICA

V galeriji Mario Di Iorio v državni knjižnici v Ul. Mameli je na ogled razstava z naslovom F.M. Dostojevskij: drama svobode; do 3. novembra od ponedeljka do petka med 10. in 18. uro, ob sobotah med 10. in 13.30, ob nedeljah in praznikih med 15.30 in 18.30. Vodeni obiski bodo potekali od ponedeljka do petka ob 10., 11., 16. in 17. uri, ob sobotah ob 11. in 12. uri, ob nedeljah in praznikih ob 15.30, 16.30 in 17.30.

V Kulturnem centru Lojze Bratuž je do 20. oktobra na ogled razstava z naslovom Goriški likovni krog in slovenski tisk v Gorici med obema vojnama; odprto od ponedeljka do petka med 17. in 19. uro ter med prireditvami.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in ris-

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

- 18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Prvi aplavz: Lorenzo Dari - ksilofon in baterija
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

- 6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nan.: La nuova famiglia Addams
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.10 Vremenska napoved
11.30 13.30, 17.00, 20.00, 23.15 Dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco
14.00 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik - Parlament
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: Tutti pazzi per la Tele (v. A. Clerici)
23.20 Aktualno: Porta a porta
0.55 Nočni dnevnik in vremenska napoved
1.35 Aktualno: Sottovoce (v. G. Marzullo)

Rai Due

- 6.00 Aktualno: Tg2 Eat Parade
6.15 Aktualno: Agenzia RiparaTorti
6.25 19.00, 1.20 Talent show: X Factor
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.45 Nan.: Tracy & Polpetta
10.00 Aktualno: Tg2 punto.it
11.00 Variete: I fatti vostri (v. G. Magalli, A. Volpe, M. Cirillo)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno (v. M. Setta)
14.45 Aktualno: Italia sul Due (v. L. Bianchetti, M. Infante)
16.00 Nan.: 90210
16.40 Variete: Scalo 76 Talent (v. L. Agosti, A. Rostagno)
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.25 Žrebanje lota
20.30 0.50 Dnevnik
21.05 Nan.: Nebbie e delitti 3
22.50 Nan.: Law & Order
23.50 Film: The Clan (kom., It., '05, r. C. De Sica, i. P. Conticini)

Rai Tre

- 6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Deželni dnevnik
8.15 Dok.: La Storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 13.00 Aktualno: Cominciamo Bene - Prima, sledi Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.25 Aktualno: Le storie - Diario italiano
12.45 Dok.: Geo & geo
13.10 Nad.: Terra nostra
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo
15.05 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
15.10 Variete: Trebisonda - Melevisione
15.55 Dok.: La mia fattoria
16.35 Nan.: Barz
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.10 Vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Le storie di Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Ballarò (v. G. Floris)
23.20 Variete: Parla con me
0.00 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved
1.10 Aktualno: GAP - Generazione alla prova (v. B. Rinaldi)

Rete 4

- 7.05 Nan.: Tutti amano Raymond
7.30 Nan.: Quincy
8.30 Nan.: Hunter
9.45 Nad.: Febbre d'amore
10.35 Nan.: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino
12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Nad.: Sentieri
16.40 Film: L'amante indiana (western, ZDA, '50, r. D. Daves, i. J. Steward)

- 17.25 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Danni collaterali (akc., ZDA '01, r. A. Davis, i. A. Schwarzenegger)
21.50 0.20 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
23.35 Film: End Game (akc., ZDA, i. C. Gooding)
1.30 Dnevnik - pregled tiska

Canale 5

- 6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Aktualno: Mattino cinque (v. F. Panucci, C. Brachino)
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Talent show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque (v. B. D'Urso)
18.00 Dnevnik - kratke vesti
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)
21.10 Nan.: L'onore e il rispetto (i. G. Garco, L. Torrisi, B. Gazzara, V. Spano)
23.30 Aktualno: Matrix (v. A. Vinci)
1.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

- 6.05 Nan.: Still standing
6.30 13.40, 17.25 Risanke
8.55 Nan.: Happy Days
9.30 Nan.: A-Team
10.20 Nan.: Starsky & Hutch
11.20 Nan.: The Sentinel
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Gossip Girl
15.55 Nan.: Il mondo di Patty
16.50 Nan.: iCarly
19.25 Risanke: Simpsonovi
19.50 Nan.: Love Bugs 2
20.30 Kviz: Il colore dei soldi (v. E. Papi)
21.10 Variete: Le Iene show (v. I. Blasi, Luca & Paolo)
0.00 Variete: Chiambretti Night - Solo per numeri uno
1.40 Dnevnik - pregled tiska

Tele 4

- 7.00 8.35, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02, 1.32 Dnevnik
7.15 Nan.: The flying doctors
8.10 Pregled tiska
9.00 Aktualno: Letà non conta
9.30 Nan.: Don Matteo 6
12.00 Dnevnik - kratke vesti
13.00 Dok.: Borgo Italia
13.50 Aktualno: ... Nel baule dei tempi
14.30 Klasična glasba
15.25 Dokumentarec o naravi
16.15 Nan.: Lassie
17.00 Risanke
19.00 Aktualno: Affreschi
20.00 Pagine e fotogrammi
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Film: Storia de fratelli e de cortelli (dram., '73, r. M. Amendola, i. F. Citti)
22.40 Aktualno: Videomotori
23.30 Film: Ricco e strano (r. A. Hitchcock)

La 7

- 6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.25 Nan.: Matlock
11.30 Nan.: L'ispettore Tibbs
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.00 Film: Operazione Circeo (vrh., ZDA, '52, r. J. Mankiewicz, i. J. Mason)
16.05 Nan.: Stargate Sg-1
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 21.10 Nan.: The District
20.00 0.35 Dnevnik
20.30 1.10 Aktualno: Otto e mezzo
23.40 Variete: Victor Victoria

Slovenija 1

- 6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Na potep po spominu
9.45 Lutk. nan.: Bisergora (pon.)
10.00 18.45 Risanke
10.25 Zgodbe iz školjke
11.00 Dok.: National Geographic (pon.)
11.55 Bogdan Grom, portret umetnika (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Ars 360 (pon.)
13.40 Opus (pon.)
14.05 Duhovni utrip (pon.)
14.20 Obzorja duha (pon.)
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Ris. nan.: Marči Hlaček
15.45 Dok. nan.: Na krilih pustolovščine
17.00 Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.20 Gledamo naprej
17.30 0.25 Dok. serija: Resnice in neresnice o vitaminih in mineralih
18.00 Big fatherji
18.30 Žrebanje Astra
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.50 Gledamo naprej
19.55 Piramida
21.00 Mednarodna obzorja: Irska
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.00 Dok. odd.: Zgodba o Indiji
0.50 Iz arhiva TVS: TV dnevnik 06.10.1991 (pon.)
0.15 Dnevnik (pon.)
1.50 Dnevnik Slovencev v Italiji

Slovenija 2

- 6.30 0.35 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.10 Dober dan, Koroška (pon.)
8.40 Dok. odd.: City Folk - Ljudje evropskih mest
9.10 NLP, razvedrilna oddaja (pon.)
12.15 Glasbeni spomini z Borisom Kopitajem (pon.)
13.10 Na lepše (pon.)
13.40 Bleščica, oddaja o modi (pon.)
14.10 Studio City (pon.)
15.05 Iz arhiva TVS: Tv dnevnik 06.10.1991 (pon.)
15.35 Pozdrav Afriki (pon.)
17.00 Glasnik
17.25 Mostovi - Hidak
18.00 V dobri družbi s Smiljanom
19.00 Večerni gost (pon.)

- 20.00 Mlad. serija: Muzikajeto
20.30 Globus
21.30 Dediščina Evrope (pon.)
23.30 Lit. nad.: Doktor Živago (pon.)
0.20 Derren Brown: Miselni triki (pon.)

Koper

- 13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - Deželne vesti
14.20 Euronews
14.40 Kuharski recepti
15.00 Kino premiere
15.10 Arhivski posnetki
15.55 Sredozemlje
16.25 Artevisione - magazin
17.00 Meridiani - Aktualna tema
18.00 Izostritev
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.20, 0.15 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Vsedanes - vzgoja in izobraževanje
20.00 Folkest 2009
20.40 Potopisi
21.10 »Q« - trendovska oddaja
22.15 Biker explorer
22.45 Glasb. odd.: Zaigramo si televizijo
23.45 Istra in...
0.30 Čezmejna Tv TDD - (Tv dnevnik v slovenskem jeziku)

Tv Primorka

- 8.00 Dnevnik TV Primorka (pon.)
8.20 23.30 Videostrani
9.00 10.00 Nozice
9.05 22.00 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino, oddaja o kulinariki (pon.)
10.35 Videostrani z novicami vsako polno uro
18.00 Mladinska oddaja: Videofronta
18.45 Pravljica
19.00 Spoznajmo jih (pon.)
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, borzno poročilo in vremenska napoved
20.30 Primorski tednik
21.30 Turizem in mi
22.00 Asova gibanica
22.30 Med Sočo in Nadižo

RADIO**RADIO TRST A**

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Hevrek - iz sveta znanosti; 8.40 Radio paprika; 10.00 Poročila; 10.10 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Zborovski utrip; 18.00 Iz dežele črnih tanc; 18.40 Jezikovna rubrika; 19.35 Zaključek oddaj.

- RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)**
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 RK svetuje; 12.00 Glasovanje za osebnost meseca; 12.30 Opoldnevnik; 13.00-15.00 Aktualno; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Pregled prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Z asfalta v eter; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Iz kulturnega sveta; 22.30 Jazz in jaz.

- RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)**
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.28 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o; 9.00 Intervju; 9.33 Pediatr; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Chiacchieradio; 14.00 Proza; 14.35 Evro Notes; 15.05 Pesem tedna; 18.00 Melopea; 19.00 Glasbeni spored; 20.00 Radio Capodistria Jazz Club; 21.00 Odprti prostor; 21.55 Sigla single; 22.00 Otroštvo...Pesem tedna; 22.30 Intervju.

SLOVENIJA 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Torkov izziv; 10.10 Inteltekta; 11.30 Ena ljudska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evrozvenket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

- SLOVENIJA 2**
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.45 Prireditve; 9.15 Šport; 9.35 Popevki; 10.00 Med poslovnimi krivljami; 12.00 Vroči mikrofon; 13.00 Danes do 13.ih; 13.30 Napoved sporedov; 14.00 Kulturne drobtinice; 14.20 Obvestila; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.10 Popevki; 16.30 Zapisi iz močvirja; 16.50 Torkov klicaj; 17.15 18. vzporednik; 17.45 Šport; 18.00 Fiesta latina; 18.30 Poudarek dneva; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Na sceni; 21.00 Spet toplovod; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Štos - Še v torek obujamo spomine.

- SLOVENIJA 3**
6.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Glasb. jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Slovenski solisti; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Odprto za literaturo; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Big Band RTV Slo; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Arsov logos; 16.50 Koncerti na tujem; 18.20 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 19.00 Dnevnik; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Po poteh elektroakustične glasbe; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

- RADIO KOROŠKA**
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

Nad našo deželo se v nižjih plasteh ozračja zadržuje precej vlažen zrak. Razlog tega vremenskega stanja je prisotnost območja visokega zračnega pritiska nad osrednjim Mediteranom in prehod številnih atlantskih front severno.

Nad Sredozemljem, Balkanom in jugovzhodno Evropo je šibko območje visokega zračnega pritiska. Nad zahodno Evropo se zadržuje vremenska fronta. Z jugozahodnikom doteka nad naše kraje tople in občasno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.10 in zatone ob 18.36
Dolžina dneva 11.26

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv bo danes zmerno obremenjen, pri občutljivih ljudeh se bodo pojavljale z vremenom povezane težave, občasno bodo okrepljeni tudi nekateri bolezenski znaki.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja je 22,2 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	21	2000 m	9
1000 m	16	2500 m	7
1500 m	11	2864 m	5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu v gorah dosegel 5, po nižinah 4 in pol.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.15 najnižje -55 cm, ob 11.43 najvišje 54 cm, ob 16.50 najnižje -36 cm, ob 23.33 najvišje 30 cm.
Jutri: ob 5.34 najnižje -47 cm, ob 12.04 najvišje 53 cm, ob 18.20 najnižje -37 cm, ob 24.01 najvišje 22 cm.

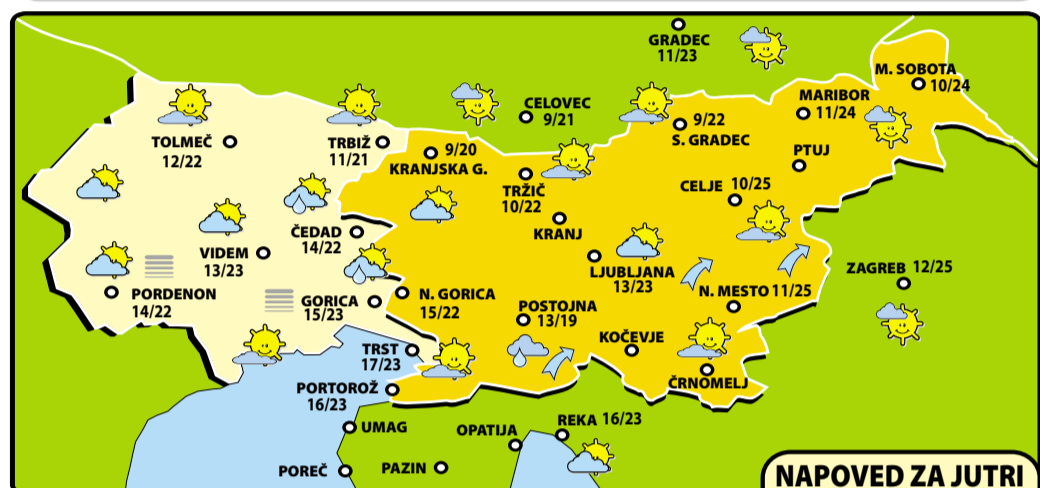
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Po vsej deželi bo prevladovala spremenljiva oblačnost: od obale do Predalp bo oblačno z meglicami, tekom dneva bodo možne delne razjasnitve; ponekod pa bo lahko tudi občasno deževalo. V Alpah bo vreme lepše, zlasti na Trbiškem.

Predvsem na Primorskem in Notranjskem bo zmerno do pretežno oblačno, omebe vrednih padavin ne bo. Dru-god bo sončno z občasno povečano oblačnostjo. Ponekod bo pihal šibak jugozahodni veter.

Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 12, na Primorskem okoli 15, najvišje dnevne od 19 do 24 stopinj C.

V Alpah bo spremenljivo, več jasnine bo na Trbiškem območju. Od obale do Predalp bo v glavnem oblačno z možnostjo občasnih krajevnih padavin. Možne bodo tudi delne razjasnitve, zlasti proti obalnemu območju. Pojavljale se bodo meglice.

Jutri in v četrtek bo sončno z občasno povečano oblačnostjo. Na zahodu bo pretežno oblačno, predvsem v četrtek bo tam ponekod občasno rahlo deževalo ali rosilo. Pihal bo jugozahodni veter.

JUTRI V spomin na sv. Cirila in Metoda

Italijanska pošta uprava bo v sredo, 7. oktobra izdala posebno pošto vrednotnico posvečeno zavetnikom Evrope. Med njimi sta tudi sveta brata Ciril in Metod, ki sta v IX. stoletju živela in delovala na Moravskem (današnja Slovaška) in v Panoniji (današnja Madžarska in ozemlje ob Savi in Dravi). Na prošnjo moravskega kneza Rastislava je carigrajski cesar Mihael III poslal Cirila in Metoda med Slovane s trojno nalogo: da bi ovrednotila slovansko kulturo, da bi ustanovila samostojno cerkveno pokrajino za Slovane in da bi zmanjšala premočen politični vpliv Frankov in premočen vpliv salzburskih nadškofov.

Sveta brata sta res uveljavila starocerkveno slovansko bogoslužje in zbrala okrog sebe veliko učencev, ki so po njuni smrti nadaljevali za vse slovanske narode izjemno pomembno kulturno in versko osamosvajanje.

Italijanska pošta uprava se je letos odločila, da bo izdala poseben spominski listič posvečen krščanskim koreninam Evrope. Med evropskimi zavetniki sta na lističu prikazana tudi Sv. Ciril in Metod.

Člani slovenskega filatelističnega kluba Košir iz Trsta so zaprosili osrednjo pošto upravo v Rimu, da na dan izda lističa odobri dvojezični poštni žig, na katerem sta prikazani ikoni svetih bratov.

Poleg tega so člani kluba v sodelovanju z zgodovinskim odsekom Narodne in študijske knjižnice iz Trsta ter s krožkom Foto Video Trst 80 pripravili v Galeriji Tržaške knjižarne razstavo o sv. Cirilu in Metodu na Tržaškem. Na ogled bodo dokumenti nekdanje ljudske šole pri Sv. Jakobu in sedanje nižje srednje šole pri Sv. Ivanu in na Katinari.

Otvoritev razstave bo v Tržaški knjigarni v sredo, 7. oktobra ob 10. uri. V istih prostorih pa bo v sredo od 9.00 do 13.00 odprto tudi pošto okenca, kjer bo na razpolago spominski poštni žig in posebna razglednica z ikono svetih bratov, ki jo je izdelal Paskval Zuanella iz Benečije.

POROČILO - Podatki programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) za leto 2007 Svetovna lestvica stopnje razvoja držav Italija na 18., Slovenija na 29. mestu

NEW YORK - Kitajska, Kolumbija in Peru so v letu 2007 dosegle največji napredek na področju človekovega razvoja, kaže včeraj objavljeno poročilo Programa ZN za razvoj (UNDP). Slovenija se je glede na indeks človekovega razvoja tako kot v lanskem poročilu, uvrstila na 29. mesto, kaže poročilo, objavljeno na spletni strani UNDP. Predvsem zaradi porasta prihodkov je Kitajska glede na leto 2006 v letu 2007 med 182 državami, ki so v vključene v poročilo, napredovala za sedem mest na 92. mesto, Kolumbija in Peru pa za pet.

Kot država, ki ima najboljše življenjske pogoje, na prvem mestu ostaja Norveška, ki ji sledita Avstralija in Islandija, z najslabšimi pogoji pa je na zadnjem mestu že drugo leto Niger, pred njim sta Afganistan in Sierra Leone. Med prvimi desetimi državami je nova le Francija, ki je izrinila Luksemburg. Od slovenskih sosed je Hrvaška na 45. mestu, Madžarska na 43., Avstralija na 14. in Italija na 18. Srbija je na 67. mestu, Bolgarija na 61., Romunija na 63., Črna gora na 65., Albanija na 70., Makedonija na 72., Bosna in Hercegovina na 76., Češka na 36., Slovaška pa na 42. mestu. Rusija je 71. mestu, ZDA na 13., Nemčija pa na 22.

Indeks izračunavajo glede na pričakovano življenjsko dobo, dostop do izobrazbe, ki se meri s stopnjo pismenosti in deležem udeležbe v izobraževanju ter na dostojnost življenja, ki ga merijo s primerjavo kupne moči. Kot je poudaril UNDP v poročilu, se podatki nanašajo na leto 2007 in ne odražajo vpliva globalne gospodarske krize, ki ima velik vpliv na dosežke človekovega razvoja v številnih državah.

UNDP se je sicer v letošnjem poročilu z naslovom »Preseči ovire: Mobilnost in razvoj« osredotočil na to, kako lahko boljše politike držav na področju mobilnosti vplivajo na vzpodbujanje človekovega razvoja. Kot navaja UNDP, je v svetu skoraj milijarda migrantov. Največ je tistih, ki migrirajo znotraj svoje lastne države - okoli 740 milijonov.

Teh je štirikrat več kot mednarodnih migrantov, ki se selijo med državami.

Mednarodnih migrantov je 214 milijonov. Od teh jih samo tretjina ali manj kot 70 milijonov migrira iz držav v razvoju v razvite države. Več kot 200 milijonov se jih preseljuje iz ene razvite države v druge ali iz držav v razvoju v druge države v razvoju.

Seдем odstotkov vseh migrantov je tistih, ki so se bili prisiljeni iz svojih držav preseliti zaradi varnostnih razlogov ali oboroženih konfliktov. Takih je 14 milijonov, večinoma pa migrirajo v sosednje države, medtem ko jih le pol milijona migrira v razvite države. Kakih 26 milijonov pa jih je razseljenih znotraj držav s konflikti.

Na splošno sicer dve tretjini vseh migrantov migrirata v države z višjim indeksom človekovega razvoja. Prebivalci revnih držav pa so najmanj mobilni, kar odraža tudi podatek, da se je manj kot odstotek Afričanov preselilo v Evropo. Delež mednarodnih migrantov v svetovnem prebivalstvu je kljub številnim dejavnikom, ki bi lahko povečali njihovo število, v zadnjih 50 letih presenetljivo stabilen na treh odstotkih, poudarja UNDP.

Migranti se kljub staranju prebivalstva v razvitih državah in vse večjim možnostim zaposlovanja ter cenejšim komunikacijskim sredstvom in transportu soočajo z naraščanjem ovir, ki jih pretoku ljudi postavljajo vlade. Ovire mobilnosti so predvsem zelo velike za nekvificirano delovno silo, medtem ko so politike priseljevanja naklonjene bolj izobraženim.

UNDP poudarja, da mobilnost dobro vpliva tako na gospodarstvo izvornih držav kot držav, kamor se priseljujejo. K človekovemu razvoju v posameznih državah in nasploh tako lahko prispeva zmanjšanje ovir za mobilnost in izboljšanje ravnanja z migranti.

UNDP v ta namen predlaga šest reform. Predlaga uvedbo shem z zagotovitvijo enakih pravic iz dela za dejanske sezonske delavce v kmetijstvu in turizmu. Predlaga večje število vizumov za nekvificirano delovno silo na podlagi potreb delodajalcev in gospodarskih pogojev.

Migrantom je treba zagotoviti enake pravice na delovnem mestu - enako plačilo za enako delo, dostojne delovne razmere in kolektivno organiziranost. V primeru ustreznosti integracija migrantov v novem okolju, vključno z jezikovnim izobraževanjem in enakim dostopom do izobraževanja tako otrok migrantov kot odraslih, še navaja Program ZN za razvoj v letnem poročilu. (STA)